

การแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* ของ เอนก นาวิกมูล

นางสาววิสุตา วงศ์เสงี่ยม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

The Translation of Culture-Related Words
in *Muea Wai Dek* by Anake Nawigamune

Miss Wisuta Wongsangiem

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Translation
Chalermprakit Center of Translation and Interpretation
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2015

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎีและแนวทางการแปลด้วยทฤษฎีอรรถศาสตร์ที่ประยุกต์ใช้โดยมุ่งศึกษาในประเด็นการแก้ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย และนำเสนอตัวอย่างบทแปลที่มีคุณภาพและมีสมมูลภาพกับต้นฉบับให้มากที่สุด

กรอบการวิเคราะห์ที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอานา นอร์ด (Christiane Nord) แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมตามแนวทางของ โทมัส อาร์ อาร์พ (Thomas R. Arp) และ เกรก จอห์นสัน (Greg Johnson) และแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน (Domestication) และแบบรักษาความแปลกต่าง (Foreignization) เรียบเรียงโดยลอว์เรนซ์ เวนูตี (Lawrence Venuti) ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน (Jan Pedersen) แนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส (Lincoln Fernandes) และการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศ

หลังจากที่ได้นำทฤษฎีและข้อมูลข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการแปลแล้ว ผู้แปลพบว่าทฤษฎีและและข้อมูลดังกล่าวมีส่วนช่วยในการแปลได้จริง

Abstract

This special research is aimed to study the theories and translation approaches employed to translate an autobiography focusing on the solutions to the problems of translating of culture-related words in *Muea Wai Dek* by Anake Nawigamune. The research also aimed to produce the target text which contains equivalence and aesthetic value to the source text.

The analytical frameworks used to study the source text are the Discourse Analysis by Christiane Nord, the Elements of Fiction by Thomas R. Arp and Greg Johnson, Domesticating and Foreignizing strategies proposed by Lawrence Venuti and categorized by Jan Pederson and the concepts of name translating by Lincoln Fernandes. Moreover, the study of Thai and foreign cultures is also applied to the translating of the source text.

. It has been found that the theoretical frameworks and relevant information can be applied to the translation and preserve aesthetic value equivalent to that found in the source text.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. พจี ยูวชิต อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไชมอน เจ. พี. ไรท์ ที่กรุณาใช้เวลาเพื่ออ่านบทแปล ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงบทแปลอย่างละเอียดเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คารินา โซติรวิ ผู้กรุณาอ่านและตรวจแก้สารนิพนธ์ รวมทั้งให้ความแนะนำในการปรับปรุงเนื้อหาทั้งหมดในสารนิพนธ์ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านของสาขาการแปล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ถ่ายทอดความรู้อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้รวมทั้งในการทำงานเกี่ยวกับการแปลต่อไป

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์การแปลทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณณัฐกานต์ จินดาบริรักษ์ และคุณนิภาพร อางควนิช สำหรับความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างเต็มใจเสมอตลอดระยะเวลาของการทำสารนิพนธ์และการเรียนในหลักสูตรนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น 14 ทุกคนที่ทำให้บรรยากาศในการเรียนมีความสนุกสนานและเป็นมิตร อีกทั้งยังสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้กันเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พีบีเอ็ม อังค์วรา ธนสารโสภิต และแพน ปานดวงใจ สุวรรณโยธี ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในวันนี้

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของข้าพเจ้าสำหรับความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และการสนับสนุนในทุกเรื่องมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
<u>บทที่ 1</u> บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
<u>บทที่ 2</u> การศึกษาทฤษฎี แนวทาง กลวิธี และความรู้ที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 การวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด (Christiane Nord)	6
2.1.1 รายงานการศึกษากการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด	6
2.1.2 การกำหนดกรอบการนำกลวิธีการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด ไปใช้ในงานวิจัย	12
2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของโทมัส อาร์ อาร์พ (Thomas R. Arp) และ เกรก จอห์นสัน (Greg Johnson)	12
2.2.1 รายงานการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรม	

ของ โทมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน	12
2.2.2 การกำหนดกรอบการนำแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของ	
วรรณกรรมของ โทมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสันไปใช้ในงานวิจัย	15
2.3 แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน (Domestication) และแบบรักษาความแตกต่าง	
(Foreignization) เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ (Lawrence Venuti) ซึ่งนำมาจำแนก	
กลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน (Jan Pedersen)	15
2.3.1 รายงานการศึกษาแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืนและแบบรักษาความ	
แตกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย	
แจน เพเดอร์เซน	15
2.3.2 การกำหนดกรอบการนำแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบ	
รักษาความแตกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนก	
กลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน ไปใช้ในงานวิจัย	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส (Lincoln Fernandes)	18
2.4.1 รายงานการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อ	
ของลินคอล์น เฟอร์นันเดส	18
2.4.2 การกำหนดกรอบการนำแนวแนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อ	
ของลินคอล์น เฟอร์นันเดส ไปใช้ในงานวิจัย	20
2.5 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศ	
เมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้	20
2.5.1 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการเล่นของไทยและวัฒนธรรม	

การละเล่นของต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้	20
2.5.2 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเรื่องอาหารการกินของไทยและวัฒนธรรม	
เรื่องอาหารการกินของต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้	29
2.5.3 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีของไทย	
และวัฒนธรรมความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีของต่างประเทศ	
เมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้	32
<u>บทที่ 3</u> การวิเคราะห์ตัวบท ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยและการวางแผนการแปล	40
3.1 การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ	40
3.2 การวิเคราะห์ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย	48
3.3 การวางแผนการแปล	49
3.3.1 การวางแผนการแปลตัวบทโดยรวม	49
3.3.2 การวางแผนการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย	50
<u>บทที่ 4</u> ตัวบทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล	64
<u>บทที่ 5</u> บทสรุป	121
5.1 การทบทวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย	121
5.2 การทบทวนสมมติฐานของงานวิจัย	121
5.3 รายงานผลการวิจัย	121
5.4 ข้อเสนอแนะ	124

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ในยุคสมัยปัจจุบันที่วิถีชีวิตของผู้คนดำเนินไปด้วยความเร่งรีบ แข่งขัน และมุ่งแสวงหาความสำเร็จทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี วิถีชีวิตแบบเรียบง่ายในท้องถิ่นของไทยได้ถูกกลืนหายไปตามกาลเวลาอย่างไม่ย้อนคืนกลับมา ความสุขอย่างพอเพียงจากสิ่งต่างๆ ใกล้ตัว การกินอยู่ การละเล่นอย่างง่ายๆ ตามธรรมชาติของผู้คนเมื่อห้าสิบกว่าปีที่แล้วถูกแทนที่ด้วยค่านิยมและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมสมัยใหม่ ทำให้วิถีชีวิตของแบบเก่าเลือนหายไปจากความทรงจำของผู้คนในยุคปัจจุบัน การได้อ่านเรื่องราวที่ร้อยเรียงความทรงจำในอดีตของบุคคลที่รักและเห็นคุณค่าในของเก่าจึงเป็นการรำลึกความหลังอันสวยงามสำหรับคนที่อยู่ร่วมในสมัยนั้น ขณะเดียวกัน ผู้ที่ไม่เคยสัมผัสกับชีวิตเช่นนั้น ก็จะได้เห็นบรรยากาศและเรียนรู้วิถีชีวิตที่แตกต่างและอาจเกิดความประทับใจในเรื่องราวที่น่าจดจำยิ่ง

เมื่อวัยเด็ก เป็นหนังสืออัตชีวประวัติของเอนก นาวิกมูล ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทหนังสือสารคดี จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2557 หนังสือเล่มนี้บอกเล่าเรื่องราวชีวิตที่ผู้เขียนประสบด้วยตนเองหรือได้รับการบอกเล่าจากผู้หลักผู้ใหญ่และผู้รู้ในยุค พ.ศ. 2500 ตั้งแต่ที่ผู้เขียนเกิดจนเรียนหนังสือถึงชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ผู้เขียนแบ่งเรื่องเล่าออกเป็น 11 บท แต่ละบทแบ่งออกเป็นตอนๆ รวมทั้งสิ้น 282 ตอน ถ่ายทอดความทรงจำในวัยเยาว์ดังที่ได้บอกไว้ในคำนำว่า “มีเรื่องสนุกมากมายจนวุ่นวายไปหมด” เริ่มต้นด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับบรรพบุรุษและวิถีชีวิตในชุมชนที่อาศัยอยู่ ผู้คนรอบข้าง บรรยากาศ สถานที่ ประเพณี เทศกาล ของกิน ของเล่น และเรื่องราวต่างๆ อีกมากมายด้วยการใช้ภาษาที่เรียบง่ายแต่อ่านสนุก ชวนติดตาม แทรกด้วยภาพถ่ายหายากและภาพลายเส้นประกอบอยู่เกือบทุกบท

เอนก นาวิกมูล เกิดเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2496 ที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นทำงานหนังสือพิมพ์ เป็นนักเขียนสารคดีเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย ภายหลังได้ทำงานที่ศูนย์สังคีตศิลป์จนถึงปัจจุบัน เอนกเป็นนักวิชาการ นักเขียนสารคดีที่หลงใหลในเรื่องเก่าและของเก่า เขาเป็นผู้ที่ชื่นชอบการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อหาที่มาของประเพณีที่ปฏิบัติในสังคมไทยต่างๆ ที่นำมารวบรวมเป็นผลงานเขียน รวมทั้งยังเป็นผู้ก่อตั้ง “บ้านพิพิธภัณฑฯ” ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑฯที่จัดแสดงของใช้เก่าๆ ในชีวิตประจำวันของคนไทยในอดีต จำลองบรรยากาศร้านค้าประเภทต่างๆ เช่น ร้านกาแฟ ร้านตัดผม ร้านขายยา ร้านถ่ายรูป โดยสร้างคำขวัญว่า “เก็บวันนี้ พู้งนี้ก็เก่า” เอนกได้รับรางวัล ผู้สนับสนุนการอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทยในปี พ.ศ. 2534 ได้รับการยกย่อง

ให้เป็นนิสิตเกียรตินิยมชั้นตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดีเด่นในปี พ.ศ. 2536 ได้รับรางวัล 'สารคดี' เกียรติยศครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2553 และได้รับรางวัล ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติในปี พ.ศ. 2554

ผู้วิจัยเลือกแปลหนังสือเรื่องนี้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเนื่องจากเห็นว่าเรื่องราวชีวิตในท้องถิ่นชนบทที่ผู้เขียนบรรยายเล่าผ่านตัวอักษรนั้นมีคุณค่าทั้งในเชิงประวัติศาสตร์และสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและมีแง่มุมที่น่าสนใจศึกษาเรียนรู้มากมาย การแปลตัวบทนี้เป็นภาษาอังกฤษจะทำให้ชาวต่างชาติได้รู้จักและได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยในอดีตจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายแต่ก็มีรายละเอียดและสีสันที่อาจพบเห็นได้ยากในปัจจุบัน

สำหรับประเด็นปัญหาหลักของหนังสือเล่มนี้ คือประเด็นปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบการใช้คำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะสิ่งของและขนบธรรมเนียมที่เกิดขึ้นเมื่อ 50 ปีที่แล้วในท้องถิ่นภาคใต้ที่น่าสนใจจำนวนมากและเห็นว่าแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ยาก ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ด้านวัฒนธรรมการกิน เช่น ลูกอมไข่มุก ขนมห้างจุก การละเล่นและของเล่น เช่น วิทย์แมลงภู่มากขุม พระเด็กเสื้อโก้มอด ปี่ซังข้าว การเรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เช่น โรงพระหลักเมือง ช้างกลบ ม้าไสน้ำแข็ง ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี เช่น โจควายธนู ฝึหลังกลวง แทงเข้ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิเคราะห์เรื่องดังกล่าวอย่างละเอียดเพื่อนำไปสู่การวางแผนการแปลที่เป็นระบบ สามารถเลือกสรรกลวิธีหรือแนวทางการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถรักษาความหมายและอรรถรสตามที่คุณเขียนในตัวบทต้นฉบับได้ตั้งใจไว้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาทฤษฎีการแปลและแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ องค์ประกอบและแนวทางการเขียนอัตชีวประวัติ ตลอดจนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย
- 2.3 เพื่อแปลส่วนหนึ่งของตัวบทที่คัดสรรจากหนังสือเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* ของเอนก นาวิกมูล ที่ผู้วิจัยคัดสรรจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอย่างมีสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับ

3. สมมติฐานการวิจัย

ในการแปลหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเนนอร์ด (Christiane Nord) แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โรมัส อาร์ อาร์พ

(Thomas R. Arp) และ เกรก จอห์นสัน (Greg Johnson) แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน (Domestication) และแบบรักษาความแตกต่าง (Foreignization) เรียบเรียงโดยลอว์เรนซ์ เวนูติ (Lawrence Venuti) ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน (Jan Pedersen) แนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส (Lincoln Fernandes) และการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศ จะช่วยให้บทแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับ

4. ขอบเขตการวิจัย

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นบทสั้นๆ และจบในตอน อีกทั้งยังมีรูปภาพแทรกอยู่ตลอดทั้งเล่ม ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะหน้าที่มีประเด็นปัญหาคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยปรากฏอยู่มาก โดยผู้วิจัยเลือกแปลทั้งหมด 26 หน้า ได้แก่หน้า 48, 68, 133, 190, 255, 291, 346, 396, 399, 418, 448, 457, 478, 484, 494, 507, 509, 514, 524, 546, 547, 574, 575, 639, 650, และ 709

โดยคำที่เป็นปัญหาในการแปลนั้นมีอยู่ 48 คำ ผู้วิจัยได้ประมวลผลคำที่จะวิจัยในรูปตาราง แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

การละเล่นและของเล่น	คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่	อาหาร	ความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณี
- จักจั่น	- โบขนานนาม	- ลูกอมไข่จิ้งจก	- ไมโลงผี
- เรือบิน	- โรงพระหลักเมือง	- ขนมปังหัวจุก	- เลขยันต์
- ลูกบอลรังผึ้ง	- โคมตาว่าว	- ขนมลูกสัตว์	- โจควายธนู
- จรวดสวมแก๊ป	- ขวดตีนช้าง	- ขนมปังเม็ดมะยม	- โจหลอก
- ปี่(ปากบาน)	- ขวดปากล้อม	- ขนมปลา	- เพลงขลุ่ย
- ไก่3ตัวจิกข้าวสาร	- ช้างแกลบ	- ถั่วไหลจากขวด	- ภูตสมิงพราย
- หม้อข้าวหม้อแกง	- โคมทอง	โหล	- ผีชาคิม
- วัวชน	- โคมลูกนาค	- น้ำแข็งบอก	- ผีหลังกลวง
- ปี่ซังข้าว	- ม้าเล็กขาถ่าง	- น้ำแข็งชูด	- งานชิงเปรต
- ไอพ่นกระป๋อง	- ม้าไสน้ำแข็ง	- น้ำแข็งกด	- งานบุญเดือนสิบ
- กัดจิ้งหรีด	- จักโก		- แทงเข้
- วิทย์แมลงภู	- ต้นขามหวาน		
- กงจักรฝ่าเบียร์			
- ลูกตัก หรืออีตัก			
- หมากขุม			
- พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด			

จากที่ผู้วิจัยแบ่งคำออกเป็น 4 ประเภทนั้น คำเหล่านั้นแสดงถึงสิ่งที่จับต้องได้และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ สิ่ง
ที่จับต้องได้ เช่น ของเล่นต่างๆ ที่สมัยก่อนทำจากวัสดุดิบที่หาได้ในท้องถิ่นและในธรรมชาติ เมื่อวิถีชีวิตของคน
เปลี่ยนไป มีความซับซ้อนมากขึ้นและอาจทำให้ห่างไกลธรรมชาติมากขึ้น วัสดุที่ใช้ในการผลิตของเล่นอาจ
มีความซับซ้อนหรือมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ของเล่นบางอย่างไม่เป็นที่นิยมอีกต่อไป จนเลิกผลิตและทำให้
คนรุ่นหลังไม่รู้จักของเล่นหลายชิ้นที่ปรากฏในตัวบท ส่วนสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ประเพณีต่างๆ ซึ่งผูกติดกับ
วัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของผู้คนที่หยั่งรากลึก ประเพณีที่มีการสืบสานจะยังคงอยู่ เช่น งานบุญเดือน
สิบ แต่รูปแบบของประเพณีเหล่านั้นอาจเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากผู้รู้ล้มหายตายจากไป คนรุ่นใหม่อาจไม่
ให้ความสำคัญกับการสืบสานประเพณีเหล่านั้นตามแบบฉบับเดิมอย่างเข้มงวด ประเพณีนั้นก็แปรเปลี่ยนหรือ
เลือนหายไปตามกาลเวลา ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเหล่านี้เป็นประเด็นปัญหา
ในการแปล เนื่องจากสิ่งที่ต้องแปลเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว ทำให้ยากที่จะเข้าใจ เพราะผู้วิจัยเป็นคนที่อยู่ในยุค
สมัยใหม่และอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างจากผู้เขียนตัวบทต้นฉบับมาก จึงต้องอาศัยการศึกษา
ทั้งทฤษฎีการแปลและข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถแปลตัวบทได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติ และมี
สมมูลภาพใกล้เคียงตัวบทต้นฉบับมากที่สุด ทั้งนี้ ตัวบทนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ภาพประกอบที่ผู้เขียนแทรกไว้ในแต่ละ
บท สิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ช่วยให้ผู้แปลทำความเข้าใจคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นในอดีตได้ดีขึ้น
อีกทั้งยังทำให้ผู้แปลเห็นภาพที่ชัดเจน ตีความไม่ผิดพลาด และสามารถแปลคำเหล่านี้ได้ง่ายและถูกต้องมาก
ยิ่งขึ้น

5. ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

- 5.1 ศึกษาบทพรรณทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางวิเคราะห์ตัวบทประเภท
อัตชีวประวัติ
- 5.2 ศึกษาแนวทางการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
- 5.3 ศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อ
เปรียบเทียบได้
- 5.4 วิเคราะห์ตัวบท วิเคราะห์คำที่คัดสรร และวางแผนการแปล
- 5.5 แปลตัวบทที่คัดสรรและอธิบายกลวิธีการแปล
- 5.6 ตรวจสอบและแก้ไขฉบับแปลอย่างเหมาะสม
- 5.7 สรุปผลการวิจัย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้รับความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีและแนวทางการแปล ตลอดจนกลวิธีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ
- 6.2 ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโดยนำทฤษฎีและกลวิธีต่างๆ ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้
- 6.3 เป็นแนวทางการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในหนังสืออัตชีวประวัติหรือตัวบทประเภทอื่นสำหรับนักแปลหรือผู้สนใจต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาทฤษฎี แนวทาง กลวิธี และความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ในการแปลหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นตัวบทที่มีประเด็นปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด (Christiane Nord) และแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โทมัส อาร์ อาร์พ (Thomas R. Arp) และ เกรก จอห์นสัน (Greg Johnson) เพื่อใช้ในการตีความตัวบทและศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ของตัวบท นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน (Domestication) และแบบรักษาความแปลกต่าง (Foreignization) เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ (Lawrence Venuti) ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน (Jan Pedersen) และแนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอ์นันเดส (Lincoln Fernandes) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแปลอย่างเหมาะสม รวมทั้งการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเทียบกับวัฒนธรรมต่างประเทศเมื่อทำได้ เพื่อให้มีความรู้มากพอจะแก้ปัญหการแปลและดำเนินการแปลตัวบทอย่างมีสมมูลภาพกับต้นฉบับ

ต่อไปนี้เป็นรายงานการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีการแปลและความรู้ต่างๆ ดังที่ระบุไว้ข้างต้น

2.1 แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด

2.1.1 รายงานการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ด

นอร์ด (อ้างถึงใน วรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2542: 26-30) อธิบายว่า การแปล ไม่ใช่การแปลงภาษาต้นทางให้เป็นภาษาปลายทางที่เท่าเทียมกันหรือมีความหมายเหมือนกัน แต่เป็นการผลิตตัวบทภาษาปลายทางที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกันกับตัวบทต้นทาง ผู้แปลมีหน้าที่ผลิตตัวบทในวัฒนธรรมปลายทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ดังนั้นการวิเคราะห์ตัวบทจะทำให้ผู้แปลได้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่และปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของตัวบทต้นทาง

การวิเคราะห์ตัวบทนั้น นอร์ด (อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 6) กล่าวว่า ผู้แปลต้องวิเคราะห์ทั้งองค์ประกอบภายนอกตัวบทและองค์ประกอบภายในตัวบท องค์ประกอบภายนอกตัวบท คือ สถานการณ์จริงที่มีการนำตัวบทไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ส่วนองค์ประกอบภายในตัวบท คือ

ข้อความและเนื้อหาที่ปรากฏในตัวบท การวิเคราะห์ตัวบทควรเริ่มจากการวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอก
ไปหาองค์ประกอบภายใน เพราะสถานการณ์เกิดขึ้นก่อนที่จะมีตัวบท

องค์ประกอบภายนอก (Extratextual Factors) ในคำอธิบายองค์ประกอบภายนอก
ผู้วิจัยจะอ้างถึงผลงานที่วิเคราะห์เพื่อประกอบคำอธิบาย

1. ผู้ส่งสาร (Sender)

ผู้แปลควรทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ส่งสาร เช่น อายุ ภูมิหลัง การศึกษา อาชีพ และบทบาท
ทางสังคม เป็นต้น เพราะผู้ส่งสารมักนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเขียนตัวบท การทราบข้อมูล
เหล่านี้จะช่วยให้ผู้แปลเข้าใจความคิดของผู้ส่งสารมากขึ้น (นอร์ดี อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 7)

จากตัวบทต้นฉบับ ผู้ส่งสารคือ เอนก นาวิกมูล นักเขียนผู้เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2496 ที่อำเภอ
ระโนด จังหวัดสงขลา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้น
ทำงานหนังสือพิมพ์ เป็นนักเขียนสารคดีเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย ปัจจุบันเป็นนักวิชาการ นักเขียนสาร-
คดีที่หลงใหลในเรื่องเก่าและของเก่า เขาเป็นผู้ก่อตั้ง “บ้านพิพิธภัณฑ” ที่จัดแสดงของใช้เก่าๆ ใน
ชีวิตประจำวันของคนไทยในอดีต จำลองบรรยากาศร้านค้าประเภทต่างๆ เอนกได้รับรางวัล ผู้สนับสนุนการ
อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทยในปี พ.ศ. 2534 ได้รับการยกย่องให้เป็นนิสิตเก่า
รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดีเด่น ได้รับรางวัล ‘สารคดี’ เกียรติยศ และได้รับรางวัล ผู้ใช้ภาษาไทย
ดีเด่นแห่งชาติอีกด้วย

2. เจตนาของผู้ส่งสาร (Sender's Intention)

ผู้แปลควรวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารว่าต้องการจะสื่ออะไรกับผู้รับสาร การรู้เจตนาของผู้
ส่งสารจะช่วยให้ผู้แปลผลิตบทแปลที่ตรงกับจุดประสงค์ (นอร์ดี อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 7)

จากคำนำผู้เขียน เอนกตั้งใจเขียนอัตชีวประวัติเล่มนี้เพื่อบันทึกเรื่องราวช่วงระยะเวลาเด็ก
ในชีวิตของตนรวมทั้งปู่ย่าตายายและผู้คนในอดีต เป็นบันทึกช่วยจำเรื่องการเล่นของเด็กและผู้คนแปลกๆ
ที่เขาพบในอำเภอระโนดและเป็นเพราะในส่วนลึกเขากลัวว่าจะจากโลกนี้ไปโดยไม่มีใครรู้ว่าเขาเคยทำ
ประโยชน์อะไรไว้ให้แก่สังคมบ้าง (เอนก นาวิกมูล, 2556: 6)

3. ผู้รับสาร (Audience)

ผู้แปลควรพิจารณาว่า ผู้รับสารฉบับแปลนั้นเป็นใคร อายุเท่าไร มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแบบใด มีความรู้ระดับไหน องค์ประกอบนี้จะช่วยให้ผู้แปลเลือกถ่ายทอดบทแปลด้วยระดับภาษาที่เหมาะสม (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 7)

ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับคือผู้อ่านชาวไทยทั่วไปที่มีความสนใจในเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ท้องถิ่นในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2500 ของเด็กในภาคใต้ ตั้งแต่เยาวชนจนถึงวัยผู้ใหญ่ ผู้อ่านที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่อาจเคยมีประสบการณ์ร่วมกับผู้ส่งสารอยู่บ้าง แต่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนหรือผู้อ่านที่เป็นคนรุ่นใหม่ อาจไม่เคยสัมผัสหรือรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เขียนบรรยาย

4. สื่อ (Medium)

ผู้แปลควรวิเคราะห์ว่า ผู้ส่งสารใช้สื่อชนิดใดในการสื่อสาร เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ โบปลิว เป็นต้น สื่อแต่ละประเภทมีกลุ่มเป้าหมายและข้อจำกัดต่างกัน ผู้แปลจึงควรเข้าใจลักษณะของสื่อแต่ละประเภทเพื่อถ่ายทอดต้นฉบับเป็นบทแปลได้อย่างเหมาะสม (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 8)

สื่อของตัวบทในที่นี้คือ หนังสือ ความยาว 836 หน้า แบ่งออกเป็น 11 บท และแต่ละบทแบ่งออกเป็นตอนๆ รวมทั้งสิ้น 282 ตอน

5. สถานที่ของการสื่อสาร (Place of Communication)

ผู้แปลควรศึกษาว่าตัวบทผลิตขึ้นและเผยแพร่ที่ไหน ประเทศใด มีลักษณะสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร เพราะสถานที่เป็นเครื่องบ่งชี้ภาษาถิ่นที่ใช้ และยังช่วยให้ผู้แปลตีความตัวบทได้ถูกต้อง (Nord, 2005: 67-68)

เมื่อวัยเด็ก จัดพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ใช้ภาษากลางในการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ อาจจะมีผู้แปลหนังสือเล่มนี้ออกเป็นภาษาต่างประเทศต่างๆ ก็ได้ แต่ผลงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้อ่านฉบับแปลจึงเป็นผู้ที่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ และอาจเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมไทย

6. เวลาของการสื่อสาร (Time of Communication)

ผู้แปลควรศึกษาว่าตัวบทเกิดในยุคสมัยใด เพราะภาษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ปัจจุบันด้านเวลาของการผลิตตัวบทนั้นเป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษา (Nord, 2005: 70-73)

ตัวบทจัดพิมพ์ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นยุคสมัยปัจจุบัน

7. แรงจูงใจของการสื่อสาร (Motive of Communication)

แรงจูงใจของการสื่อสารบอกเหตุผลและโอกาสที่ทำให้เกิดตัวบท โดยจะสัมพันธ์กับ ลักษณะตัวบท แบบแผน และรูปแบบการเขียนซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม เช่น การเขียน บัตรเชิญ การเขียนจดหมายราชการ เป็นต้น (Nord, 2005: 74-76)

ตัวบทนี้ได้รับการตีพิมพ์ตามปกติ ไม่ได้ใช้ในโอกาสพิเศษ

8. หน้าที่ของตัวบท (Text Function)

หน้าที่ของตัวบท หมายถึง หน้าที่ในการสื่อสารของตัวบท ได้แก่ หน้าที่แสดงอารมณ์ (Expressive Function) หน้าที่ให้ข้อมูล (Referential Function) หน้าที่เรียกร้องหรือจูงใจ (Operative Function) และหน้าที่สานสัมพันธ์ (Phatic Function) (Nord, 2005: 77-83)

ตัวบท *เมื่อวัยเด็ก* มีหน้าที่ทั้งแสดงอารมณ์ และ หน้าที่ให้ข้อมูล โดยผู้อ่านจะได้ทั้งความรู้ และความเพลิดเพลินจากการอ่าน

องค์ประกอบภายใน (Intratextual Factors) ในคำอธิบายขององค์ประกอบภายใน ผู้วิจัยจะ อ้างถึงผลงานที่วิเคราะห์เพื่อประกอบคำอธิบาย

1. หัวข้อเรื่อง (Subject Matters)

หัวข้อเรื่อง คือ สาระสำคัญที่ผู้เขียนกล่าวถึง อาจพิจารณาได้จากชื่อเรื่อง ชื่อรอง หรือย่อหน้าแรกของตัวบท ผู้แปลควรทำความเข้าใจหัวข้อเรื่องว่ามุ่งกล่าวถึงเรื่องใดเป็นหลัก (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 9)

ชื่อหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* นั้น ทำให้ผู้อ่านทราบว่า เป็นเรื่องราวในอดีตของผู้เขียนเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก อาศัยอยู่ต่างจังหวัดตั้งแต่เกิดจนถึงช่วงเวลาราวปี พ.ศ.2500

2. เนื้อหา (Content)

เนื้อหา คือ การที่ตัวบทอ้างถึงสิ่งที่เกิดขึ้น อาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องแต่งก็ได้ ผู้แปลมีหน้าที่วิเคราะห์และทำความเข้าใจเนื้อหา หากตัวบทมีความซับซ้อนก็อาจทำให้ง่ายขึ้นโดยการถอดความหรือนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเอง (นอร์ดี อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 9)

เมื่อวัยเด็ก เป็นหนังสืออัตชีวประวัติของเอนก นาวิกมูล บอกเล่าเรื่องราวในยุค พ.ศ. 2500 ทั้งวิถีชีวิตผู้คนรอบข้าง บรรยากาศ สถานที่ ประเพณี เทศกาล ของกิน ของเล่น และเรื่องราวต่างๆ อีกมากมายในชีวิตตั้งแต่ก่อนที่ผู้เขียนเกิดจนเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ในชุมชนที่ผู้เขียนอาศัยอยู่ คือ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

3. เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ (Presupposition)

เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ คือสิ่งที่ผู้ส่งสารคาดหวังว่าผู้รับสารจะทราบอยู่แล้ว จึงไม่กล่าวถึง มักเป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน จึงละเนื้อความบางอย่างได้โดยไม่เกิดปัญหาในการสื่อสาร แต่ผู้รับสารงานแปลอยู่คนละวัฒนธรรมกับผู้ส่งสาร ดังนั้น ผู้แปลควรพิจารณาถึงความรู้ของผู้รับสารงานแปล และควรหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต้นทาง (นอร์ดี อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 9-11)

ตัวบทเล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนทางภาคใต้ ผู้รับสารของตัวบทต้นฉบับเป็นคนไทย ที่มีวัฒนธรรมบางอย่างที่ทั้งที่ใกล้เคียงและแตกต่างกับผู้เขียน อาจมีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมภาคใต้อยู่บ้างไม่มากนักน้อย ทั้งการละเล่น อาหาร ประเพณี แต่ผู้รับสารฉบับแปลนั้นอาจเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากผู้เขียนอย่างมากและอาจไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่เลย ดังนั้นผู้แปลจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ด้วย

4. โครงสร้างตัวบท (Text Composition)

ผู้แปลควรศึกษาว่าตัวบทมีโครงสร้างอย่างไร มีการจัดแบ่งตัวบทและย่อหน้าอย่างไร รวมทั้งมีการเรียงลำดับข้อมูลอย่างไร (นอร์ดี อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 11-13)

ตัวบทแบ่งเป็นตอนสั้นๆ ประมาณ 1-3 หน้าต่อตอน ทุกตอนมีหัวข้อเรื่องที่บอกถึงเนื้อหาในแต่ละตอน มีรูปภาพประกอบชัดเจนทุกตอน

5. อวัจนภาษา (Non-verbal Element)

อวัจนภาษา คือ สิ่งที่แสดงออกมาโดยไม่ใช้ภาษาถ้อยคำเป็นสื่อ เช่น รูปภาพ ตาราง ลักษณะตัวอักษรแบบต่างๆ เป็นต้น อวัจนภาษาทำให้ผู้แปลเข้าใจตัวบทมากยิ่งขึ้น (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 13)

อวัจนภาษา เป็นลักษณะพิเศษของหนังสือเล่มนี้ กล่าวคือ ตัวบทมีรูปภาพประกอบแทรก อยู่ในทุกตอน ซึ่งทำให้ให้ผู้อ่านและผู้แปลเห็นภาพสิ่งของ หรือกิจกรรมต่างๆที่ผู้เขียนบรรยาย จึงสามารถ เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนมากขึ้น

6. คำศัพท์ (Lexis)

ผู้แปลจะต้องอ่านและตีความคำศัพท์เพื่อหาความหมายของคำที่ผู้เขียนเลือกใช้ โดยอาจ วิเคราะห์รูปแบบของคำ หรือวจนลีลา รวมทั้งพิจารณาการใช้อุปมาอุปไมยและการซ้ำคำ เพื่อเลือกคำใน ภาษาปลายทางที่เหมาะสมได้ (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 14-19)

ผู้เขียนใช้คำง่ายๆ ในการบรรยายเรื่องราว แต่เนื่องจากตัวบทเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต ในภาคใต้ จึงมีการใช้คำภาษาถิ่นแทรกอยู่จำนวนมาก เช่น ชื่อของเล่นและการละเล่นต่างๆ ซึ่งผู้แปล จำเป็นต้องศึกษาความหมายของคำภาษาถิ่นเหล่านี้ด้วย

7. โครงสร้างประโยค (Sentence Structure)

ผู้แปลควรมีความรู้เรื่องประโยคหลักและประโยคย่อย สามารถวิเคราะห์รูปประโยค ความ ยาว และความต่อเนื่องของเนื้อความในประโยคได้ เพื่อแปลตัวบทได้อย่างถูกต้องและสละสลวย (นอร์ด อ้างถึงใน ทองทิพย์ พูลลาภ, 2555: 14-19)

โครงสร้างประโยคส่วนใหญ่ในหนังสือเล่มนี้ไม่ซับซ้อน ประโยคไม่ยาวนัก เล่าเรื่องอย่าง เป็นลำดับ มีทั้งประโยคความรวมและประโยคความซ้อน

8. ลักษณะเหนือหน่วยเสียง (Supra-segmental Features)

ลักษณะเหนือหน่วยเสียง คือ ลักษณะประกอบทั้งหลายในตัวบท ซึ่งซ้อนอยู่บนคำศัพท์ ไวยากรณ์ ประโยค และย่อหน้า ทำให้เกิดน้ำเสียงเฉพาะของตัวบท เช่น ตัวพิมพ์เอียง ตัวพิมพ์หนา การเว้น ว่าง การเลือกใช้คำบางคำ การเรียงคำ การตัดแปลงคำให้อ่านออกเสียงต่างจากปกติ เป็นต้น (Nord, 2005: 131-139)

มีการใช้ตัวพิมพ์หนากับหัวข้อเรื่อง ใช้ตัวอักษรสีฟ้ากับย่อหน้าแรกของแต่ละบท และมีการใช้ตัวพิมพ์เอียงเมื่ออ้างอิงข้อความจากในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ

2.1.2 การกำหนดกรอบการนำกลวิธีการวิเคราะห์ตัวบทของคริสเตียอานเน่ นอร์ดไปใช้ใน งานวิจัย

ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวทางนี้ โดยจะนำไปใช้วิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับและวางแผนการแปลตัวบทโดยรวมในบทที่ 3 เพื่อทำความเข้าใจและตีความตัวบทต้นฉบับ พิจารณาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อตัวบท และเมื่อนำไปรวมกับการศึกษาองค์ประกอบของวรรณกรรม จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงตัวบทต้นฉบับอย่างลึกซึ้งครบถ้วน

2.2 แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน

2.2.1 รายงานการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน

อาร์พ และ จอห์นสัน (Arp and Johnson, 2006) กล่าวว่า การศึกษาองค์ประกอบของวรรณกรรม ได้แก่ โครงเรื่อง การวางนิสัยตัวละคร มุมมองในการเล่าเรื่อง แก่นเรื่อง สัญลักษณ์ อุปมาอุปไมย จินตนิมิต อารมณ์ขันและการแฝงนัย ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวรรณกรรมเรื่องหนึ่งได้ลึกซึ้งมากขึ้น

1. โครงเรื่อง (Plot and structure)

โครงเรื่อง คือลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ที่นำมาจัดเรียงให้เป็นเรื่องราวเดียวกันเพื่อให้ส่งผลออกมาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลของเหตุการณ์หลักๆ ที่สำคัญของเรื่อง โดยโครงเรื่องนั้นมีโครงสร้างทั้งที่เป็นแบบตามลำดับชั้นเวลา (Chronological Structure) และที่เป็นแบบโครงสร้างซับซ้อน (Complex Structure) ส่วนสำคัญที่ทำให้โครงเรื่องมีความสนุก ตื่นเต้น และมีความหมาย ได้แก่ ความขัดแย้ง ทั้งความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร (person against person) ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพแวดล้อม (person against environment) หรือความขัดแย้งที่เกิดในตัวละครเอง (person against himself) (อาร์พ และ จอห์นสัน อ้างถึงใน เบญจวรรณ คูมาร์ค, 2554:7)

โครงเรื่องของ *เมื่อวัยเด็ก* เป็นวรรณกรรมประเภทอัตชีวประวัติ มีรูปแบบลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง (narrative) เป็นตอนๆ จึงไม่ได้ใช้การวางโครงเรื่องในลักษณะเดียวกับงานวรรณกรรมประเภทอื่นๆ

2. การวางนิสัยตัวละคร (Characterization)

ผู้เขียนนวนิยายหลายคนมีความเห็นว่า การวางนิสัยตัวละคร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในงานเขียน และการวิเคราะห์ตัวละครก็เป็นเรื่องที่ได้ยากกว่าการวิเคราะห์โครงเรื่อง เนื่องจากลักษณะนิสัยของมนุษย์นั้นมีความซับซ้อน หลากหลาย และเข้าใจได้ยาก การนำเสนอลักษณะของตัวละครสามารถทำได้ทั้งการนำเสนอทางตรง (Direct Presentation) คือ ผู้เขียนบอกลักษณะของตัวละครอย่างชัดเจน หรือให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้บอก และการนำเสนอทางอ้อม (Indirect Presentation) คือ ผู้เขียนแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครผ่านการกระทำหรือคำพูดของตัวละครเอง ตัวละครยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวละครที่มีมิติเดียว (Flat Character) กับตัวละครที่มีหลายมิติ (Round Character) (Arp and Johnson, 2006: 161-164)

เนื่องจากเป็นตัวแทนประเภทอัตชีวประวัติ เอนก ซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่อง การนำเสนอลักษณะของตัวละครจึงเป็นการนำเสนอทางตรงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้เขียนเป็นตัวละครหลักที่เห็นและเผชิญกับเรื่องราวต่างๆ ผู้อ่านอาจได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละครอื่นๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้เขียนกล่าวถึง

3. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่อง คือความคิดหลักของเรื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นความจริงของชีวิตแง่มุมหนึ่ง โดยอาจจะระบุไว้ชัดเจนในตอนใดตอนหนึ่งของเรื่อง หรือบอกเป็นนัยไว้ (อาร์พ และ จอห์นสัน อ้างถึงใน เบญจวรรณ อุมาร์ค, 2554:10)

ความคิดหลักของเรื่องนี้คือ วิถีชีวิตในวัยเด็กของผู้เขียน ณ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในยุค พ.ศ. 2500 นั้น เป็นชีวิตที่เรียบง่าย มีเรื่องสนุกสนานมากมาย และเป็นความทรงจำที่น่าประทับใจ

4. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

มุมมองในการเล่าเรื่องมี 4 แบบ คือ การเล่าเรื่องแบบผู้เล่าเรื่องรู้ทุกอย่าง (Omniscient) การเล่าเรื่องจากมุมมองของตัวละครใดตัวหนึ่ง (Third-person limited or limited omniscient) การเล่าเรื่องจากมุมมองบุรุษที่ 1 (First person) และการเล่าเรื่องจากมุมมองตามที่เห็น (Objective or dramatic) การศึกษามุมมองในการเล่าเรื่องทำให้เราทราบได้ว่าเรื่องราวนั้นมีวิธีการนำเสนออย่างไร ใครเป็นผู้เล่าและเล่าอย่างไร (อาร์พ และ จอห์นสัน อ้างถึงใน เบญจวรรณ อุมาร์ค, 2554: 9)

เมื่อวัยเด็ก เป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองบุรุษที่ 1 (First person) เพราะเป็นบันทึกความทรงจำของผู้เขียนเอง

5. สัญลักษณ์ อุปมาอุปไมย และจินตนิมิต (Symbol, Allegory, and Fantasy)

การใช้สัญลักษณ์ อุปมาอุปไมย และจินตนิมิต เป็นวิธีการเล่าเรื่องที่ทำให้เรื่องราวมีความกระชับและมีความหมายลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

สัญลักษณ์ คือ สิ่งที่มีความหมายมากกว่าที่เห็นอย่างผิวเผิน อาจเป็นสิ่งที่บุคคล สถานการณ์ การกระทำ หรือสิ่งอื่นที่สื่อความหมายอื่นนอกเหนือไปจากความหมายตามตัวอักษร เช่น การแสดงสัญลักษณ์ด้วยชื่อ (name symbolism) และ ความหมายเชิงสัญลักษณ์จากการกระทำ (symbolic meaning in action) เป็นต้น

อุปมาอุปไมย คือ การเล่าเรื่องที่มีความหมายตรงตามเนื้อเรื่องอย่างหนึ่ง และมีความหมายที่สองแฝงอยู่ในเหตุการณ์ กลุ่มตัวละคร หรือสิ่งของต่างๆ ในเรื่อง ซึ่งมักจะเชื่อมโยงกับแนวคิดที่เป็นนามธรรมหรือหลักศีลธรรมที่มีอยู่เดิม เช่น แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น

จินตนิมิต คือ เรื่องราวที่ไม่เป็นจริง อยู่เหนือขอบเขตความเป็นจริงที่รู้จักกันโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ยังคงต้องทำให้ผู้อ่านเชื่อ ยอมรับ และมองโลกของตัวละครให้เป็นโลกคนที่มีตัวตนจริงๆ เรื่องจินตนิมิตที่เป็นที่นิยม ได้แก่ เทพนิยาย เรื่องผี เรื่องเกี่ยวกับเวทมนตร์ เป็นต้น (Arp and Johnson, 2006: 275-285)

ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* นี้ ผู้เขียนไม่ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะเล่าเรื่องในวัยเด็กของตนโดยใช้ภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมา เพื่อให้เห็นถึงความเรียบง่ายและความสนุกที่แฝงอยู่ในความเรียบง่ายของชีวิตในวัยเด็กของตน

6. อารมณ์ขัน และการแฝงนัย (Humor and Irony)

วรรณกรรมที่ดีไม่จำเป็นต้องมีแต่ความเคร่งขรึม นักเขียนที่มีชื่อเสียงจำนวนมากใช้อารมณ์ขันเป็นองค์ประกอบสำคัญในงานเขียนเพื่อถ่ายทอดสภาพความเป็นจริงของมนุษย์ นิยายหรือเรื่องสั้นที่มีอารมณ์ขันมักใช้กลวิธีที่เรียกว่าการแฝงนัย หมายถึง การขัดกันระหว่างความเป็นจริงกับสิ่งที่ปรากฏให้เห็น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การแฝงนัยโดยคำพูด (verbal irony) คือ การพูดอย่างหนึ่งแต่หมายความอีกอย่างหนึ่ง การแฝงนัยเชิงละคร (dramatic irony) คือ ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่ตัวละครคิดและพูด กับสิ่งที่ผู้อ่านรู้ และการแฝงนัยของเหตุการณ์ (irony of situation) คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เห็นกับความเป็นจริง สิ่งที่คาดหวังกับผลลัพธ์ หรือสิ่งที่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็น (Arp and Johnson, 2006: 334-338)

ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* นี้ ผู้เขียนมิได้เสนออารมณ์ขันผ่านกลวิธีการแฝงนัย แต่บรรยายเหตุการณ์และผู้คนทีพบปะโดยผ่านอารมณ์ขันเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสนุกสนานของชีวิตในวัยเด็ก วิถีชีวิตของผู้คนต่างจังหวัดที่เรียบง่าย มีความเป็นมิตรต่อกัน ที่ผู้เขียนจดจำและต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านได้รับรู้

2.2.2 การกำหนดกรอบการนำแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์ท และ เกรก จอห์นสันไปใช้ในงานวิจัย

ตัวบทนี้เป็นอัตชีวประวัติซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือเป็นทั้งตัวบทประเภทให้ข้อมูลและแสดงอารมณ์ความรู้สึก จึงมีองค์ประกอบของวรรณกรรมแทรกอยู่ในตัวบท ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์ตัวบทของนอร์ด์ร่วมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรม เพื่อให้เข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อและองค์ประกอบต่างๆภายในตัวบทอย่างละเอียด เพื่อถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางอย่างมีสมมูลภาพเทียบเคียงตัวบทต้นฉบับ

2.3 แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแตกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน

2.3.1 รายงานการศึกษาแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแตกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน

ลอว์เรนซ์ เวนูติ (1998) ได้นำเสนอแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแนวทางการแปลแบบรักษาความแตกต่าง กลวิธีการแปลแบบทำให้กลมกลืนเป็นกลวิธีการแปลแบบลิ้นไหลเป็นธรรมชาติ เข้ากับวัฒนธรรมปลายทาง ทำให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาได้อย่างกระจ่าง ส่วนกลวิธีการแปลแบบรักษาความแตกต่างเป็นการนำผู้อ่านตัวบทปลายทางเข้าหาตัวบทต้นฉบับโดยแปลให้บทแปลหันเหออกจากค่านิยมของภาษาปลายทาง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม

แจน เพเดอร์เซน (Jan Pedersen อ้างถึงใน วราภรณ์ พันธุ์ศรี, 2554:20-23) จำแนกกลวิธีการแปลตามมาตรวัดแบบเวนูติ (Venutian scale) เรียงตามกลวิธีที่ให้ความแตกต่างมากที่สุดไป ถึงให้ความกลมกลืนมากที่สุดดังนี้

1. คำสมมูล (Official Equivalent)

เป็นกลวิธีการแปลเมื่อมีคำที่ความหมายเท่าเทียมในวัฒนธรรมปลายทางแล้ว จึงไม่ต้องแปลคำเฉพาะวัฒนธรรม กลวิธีการแปลแบบนี้ ผู้แปลแทบไม่พบปัญหาในการแปล เพราะมีคำตอบ

สำหรับคำเฉพาะวัฒนธรรมนั้นแล้ว เช่น Donald Duck ในภาษาสวีดิชเรียกว่า Kalle Anka จึงไม่ต้องแปลชื่อ Donald Duck อีก หรือการเรียกการละเล่น Rock-paper-scissors ว่า เป่าอั้งจูบ ได้เลย เนื่องจากเด็กไทยเรียกการละเล่นนี้ว่าเป่าอั้งจูบมานานจนเคยชินแล้ว กลวิธีการแปลแบบนี้ ผู้แปลแทบไม่พบปัญหาในการแปลเพราะมีคำตอบสำหรับคำเฉพาะวัฒนธรรมนั้นแล้ว

2. กลวิธีการแปลแบบคงรูป (Retention)

กลวิธีการแปลนี้เป็นกลวิธีที่ชื่อตรงต่อตัวบทต้นฉบับมากที่สุด เพราะองค์ประกอบของภาษาต้นฉบับจะปรากฏในตัวบทปลายทาง โดยเน้นความแตกต่างด้วยการใช้เครื่องหมายัญประกาศหรือตัวอักษรเอียง ตัวอย่างเช่น ในบทแปลบทนี้ ผู้วิจัยแปลชื่อโคกทองว่า *Khok Thong* เป็นต้น

3. กลวิธีการแปลแบบให้รายละเอียด (Specification)

เป็นการคงรูปคำเฉพาะวัฒนธรรมไว้โดยไม่แปล แล้วเพิ่มเติมข้อมูลหรือรายละเอียดที่ไม่ปรากฏในตัวบทต้นฉบับทำให้คำเฉพาะวัฒนธรรมในภาษาปลายทางมีความเฉพาะเจาะจง กลวิธีนี้สามารถกระทำได้สองรูปแบบ คือ

3.1 การทำให้กระจ่าง (Explication)

เป็นกลวิธีการแปลโดยขยายความยาวของคำหรือสะกดคำเต็ม มักใช้กับการแปลชื่อย่อหรืออักษรย่อ เพื่อให้ได้ความหมายที่กระจ่างขึ้น เช่น UN – United Nations องค์การสหประชาชาติ เป็นต้น

3.2 การขยายความ (Addition)

เป็นกลวิธีการแปลโดยเพิ่มความในคำเฉพาะวัฒนธรรม ทำให้ผู้อ่านทราบความหมายแฝงที่ซ่อนอยู่ในคำนั้น และทำให้คำมีความหมายชัดเจนขึ้น เช่น Chateau Marmont แปลว่า โรงแรมชาโตมาร์มองต์ในแคลิฟอร์เนีย (วารสารณั พันธ์ศรี, 2554:40)

4. กลวิธีการแปลตรงตัว (Direct translation)

เป็นกลวิธีการแปลโดยคงความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในตัวบทต้นฉบับ โดยไม่เพิ่ม ลด หรือสลับตำแหน่งคำในกลุ่ม เช่น World War แปลว่า สงครามโลก เป็นต้น

5. การใช้คำที่มีความหมายกว้างขึ้น (Generalization)

เป็นกลวิธีการแปลโดยการแทนที่คำเฉพาะวัฒนธรรมด้วยสิ่งอื่นที่มีความหมายกว้างกว่า เช่น Fab (ชื่อยี่ห้อสารเคมี ใช้ในการซักล้าง) เป็น ผงซักฟอก เป็นต้น

6. การแปลโดยการแทนที่คำ (Substitution)

กลวิธีการแปลนี้ ผู้แปลจะนำคำเฉพาะวัฒนธรรมของต้นฉบับออกแล้วนำคำเฉพาะวัฒนธรรมปลายทางมาแทนที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับคำเฉพาะวัฒนธรรม กลวิธีนี้สามารถแบ่งออกเป็น

6.1 การแทนที่คำวัฒนธรรม (Cultural substitution)

เป็นกลวิธีการแปลโดยนำคำเฉพาะวัฒนธรรมของต้นฉบับออกและนำคำเฉพาะวัฒนธรรมที่ผู้อ่านภาษาปลายทางรู้จัก หรือคำเฉพาะวัฒนธรรมของภาษาปลายทางมาแทนที่ เช่น การแปล “She is the apple of my eye” ว่า “เธอคือแก้วตาดวงใจของผม”

6.2 การถอดความ (Paraphrase)

เป็นกลวิธีการแปลโดยการถอดคำเฉพาะวัฒนธรรมออกให้เหลือเพียงความหมาย แล้วแทนที่ด้วยความที่ถอดออกมาซึ่งเข้ากับบริบท แบ่งออกเป็น

6.2.1 การถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย (Paraphrase with sense transfer)

เมื่อใช้กลวิธีการแปลนี้ คำเฉพาะวัฒนธรรมจะถูกถอดออก แต่ความหมายหรือความหมายแฝงที่เกี่ยวข้องยังคงอยู่ กลวิธีนี้ใช้การแก้ปัญหการแปลคำเฉพาะวัฒนธรรมที่ไม่สามารถแก้ปัญหาคำได้ด้วยกลวิธีการแปลแบบทำให้มีความหมายกว้างขึ้นหรือกลวิธีการแปลแบบคงรูป และให้รายละเอียด เช่น the Defenestration of Prague แปลว่า การโยนคนออกจากหน้าต่าง (วารภรณ์ พันธุ์ศรี, 2554:22)

6.2.2 การถอดความโดยอิงสถานการณ์ (Situational paraphrase)

เมื่อใช้กลวิธีการแปลนี้ ความหมายทั้งหมดในคำเฉพาะวัฒนธรรมต้นฉบับจะถูกถอดออกโดยสิ้นเชิงและแทนที่ด้วยคำอื่นที่เหมาะสมกับสถานการณ์โดยไม่คำนึงถึงความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในต้นฉบับ กลวิธีการแปลประเภทนี้มักใช้ในการแปลการเล่นคำ เช่น ในการแปลบทเพลงประกอบภาพยนตร์แอนิเมชัน เพลง *Honor to Us* ซึ่งแปลโดย ธาณี พูนสุวรรณ ผู้แปลได้แปลเนื้อร้อง ‘We’ll have you washed and dried. Primped and polished till you glow with pride.’ ว่า ‘อาบฟอก

ตัว ชัดทั่วกาย งามพริ้งพรายง่ายตายเหลือใจ' เนื่องจากผู้แปลคำนึงถึงจำนวนพยางค์ เสียงสูงต่ำ และคำสัมผัส ผู้แปลจึงทำความเข้าใจเนื้อร้องภาษาอังกฤษและถอดความออกมาเป็นภาษาไทยให้มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน แต่ไม่ตรงทุกคำ มิฉะนั้นจะยืดยาวและไม่สามารถนำไปขับร้องได้จริง (อโนชาวี เพชรรัตน์, 2555: 62)

7. การละไว้ (Omission)

กลวิธีการแปลแบบละไว้เป็นกลวิธีการแปลที่ไม่แทนที่คำเฉพาะวัฒนธรรมของต้นฉบับ ด้วยสิ่งใดเลย ผู้แปลจึงใช้วิธีละไว้เมื่อไม่พบกลวิธีอื่นที่เหมาะสม เช่น ในการแปลบทเพลงประกอบภาพยนตร์แอนิเมชัน เพลง *When You Believe* ของสตีเฟ่น ซวาร์ตซ์ ซึ่งแปลโดย ธาณี พูนสุวรรณ ผู้แปลได้แปลเนื้อร้อง 'Hope seems like the summer birds' ว่า 'ดูความหวังดั่งนกไผ่บิน' โดยผู้แปลตัดคำว่า 'ฤดูร้อน' ทิ้งไป เนื่องจากคำว่านกฤดูร้อนนั้นไม่มีในภาษาไทยและไม่มีเนื้อหาที่จำเป็น อีกทั้งภาพที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์ก็เห็นชัดว่า นกฝูงหนึ่งได้บินขึ้นพร้อมกันจากพื้นขึ้นสู่ท้องฟ้า นอกจากนี้ผู้เขียนยังคำนึงถึงเสียงสูงต่ำและพยางค์ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการแปลบทเพลง (อโนชาวี เพชรรัตน์, 2555) เป็นต้น

การจำแนกกลวิธีการแปลตามมาตรวัดแบบเวนูตินี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มกลวิธีการแปลที่เปลี่ยนแปลงต้นฉบับน้อยที่สุด ได้แก่ คำสมมูล กลวิธีการแปลแบบคงรูป และกลวิธีการแปลแบบตรงตัว และกลุ่มกลวิธีการแปลที่ปรับเปลี่ยนต้นฉบับ ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบคงรูปและให้รายละเอียด กลวิธีการแปลแบบทำให้มีความหมายกว้างขึ้น และกลวิธีการแปลโดยการแทนที่คำ และกลวิธีการแปลแบบละไว้ โดยผู้แปลสามารถใช้กลวิธีการแปลต่างๆ ผสมผสานกันได้ (วราภรณ์ พันธุ์ศรี, 2554:23)

2.3.2 การกำหนดกรอบการนำแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแตกต่าง เรียบเรียงโดย เวนูติ ไปใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยจะนำแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแตกต่าง ไปใช้ในการวางแผนการแปล ในบทที่ 3 และใช้แปลในบทที่ 4 ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีทั้งสองควบคู่กัน เนื่องจากเป็นการแปลตัวบทที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงจะใช้กลวิธีการแปลแบบกลมกลืนเมื่อคำนึงถึงความลื่นไหลและความเข้าใจของผู้อ่านปลายทางซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่าง และจะใช้กลวิธีการแปลแบบรักษาความแตกต่างกับคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมปลายทางเพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับและบทแปล

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอ์นันเดส

2.4.1 รายงานการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอ์นันเดส

ลินคอล์น เฟอร์นันเดส (2006:44-55) ได้นำเสนอแนวทางการแปลชื่อ 10 วิธี ดังนี้

1. **การแปลความหมาย** คือ การแปลชื่อที่มีความหมายตามพจนานุกรม ใช้ในกรณีที่ชื่อนั้นมีความหมายในระดับคำ เช่น กุหลาบ แปลว่า rose เป็นต้น
2. **การคัดลอก** คือ การนำชื่อในต้นฉบับมาใส่ในบทแปลโดยไม่เปลี่ยนรูป มักใช้ในกรณีที่ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีความใกล้เคียงกันด้านรูปลักษณะอักษร แต่อาจอ่านออกเสียงต่างกัน เช่น การแปลชื่อ Artemis [ar'temis] ในภาษาอังกฤษ เป็น Artemis ['a:temis] ในภาษาโปรตุเกส (Fernandes, 2006: 51) เป็นต้น
3. **การถ่ายเสียง หรือ การทับศัพท์** คือ การถ่ายเสียงหรือถ่ายอักษรของชื่อในตัวบทต้นฉบับให้ใกล้เคียงกับภาษาปลายทางมากที่สุด อาจใช้กับชื่อคน ชื่อเมืองต่างๆ เช่น Robert แปลว่า โรเบิร์ต เป็นต้น
4. **การแทนที่** คือ การแทนที่ชื่อในภาษาต้นฉบับด้วยชื่ออื่นในภาษาปลายทาง ใช้ในกรณีที่คำนั้นไม่มีความหมายในระดับคำและไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง เช่น การแปลชื่อนิทานก่อนนอนจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เรื่อง *ผีกองกอยตัวร้าย* ว่า *The Goblin* (นิทานก่อนนอน, 2557: ออนไลน์) เป็นต้น
5. **การสร้างคำใหม่** คือ การแปลโดยสร้างชื่อใหม่ขึ้นมาในบทแปล เพื่อให้เกิดผลลัพธ์เช่นเดียวกันกับที่เกิดในวัฒนธรรมต้นฉบับ ใช้ในกรณีที่ชื่อเฉพาะนั้นเป็นคำที่สร้างขึ้นใหม่ในภาษาต้นฉบับ เช่น แปล city killer ว่า เพชฌฆาตถล่มเมือง (ธิพาดา สุภาแสน, 2554: 48) เป็นต้น
6. **การตัดทอน** คือ การตัดชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในต้นฉบับออกไปในบทแปล ซึ่งนับว่าเป็นวิธีที่รุนแรงในการแปลชื่อ ใช้ในกรณีที่ชื่อเฉพาะนั้นไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน
7. **การเพิ่มคำ** คือ การเพิ่มข้อมูลเข้าไปในชื่อเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจหรือดึงดูดใจผู้อ่านมากขึ้น และไม่ให้เกิดความกำกวม เช่น Nightingale แปลว่า นกไนติงเกล เป็นต้น
8. **การสับเปลี่ยนตำแหน่ง** คือ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ โดยที่ความหมายเดิมไม่เปลี่ยน เช่น การเปลี่ยนค่านามเป็นคำคุณศัพท์ในการแปลชื่อหนังสือ *Harry Potter and the Philosopher's Stone* ในภาษาอังกฤษ เป็น *Harry Potter e a Pedra Filosofal* ในภาษาโปรตุเกส (Fernandes, 2006: 54) เป็นต้น

9. **การแทนที่ด้วยเสียง** คือ การพยายามเลียนเสียงของชื่อในต้นฉบับ โดยใช้ชื่อที่มีอยู่จริงในภาษาปลายทาง และชื่อนั้นจะมีลักษณะการออกเสียงคล้ายกัน เช่น การเปลี่ยนชื่อ Tanya ว่า ัญญา ซึ่งเป็นชื่อที่มีอยู่ในภาษาปลายทางอยู่แล้ว เป็นต้น
10. **การปรับให้เข้ากับวัฒนธรรม** คือ การใช้ชื่อที่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับจากวัฒนธรรมปลายทางอยู่ก่อนแล้ว อาจใช้กับชื่อเมือง ชื่อทางวรรณคดี ชื่อประเทศ เช่น Ramayana แปลว่า รามเกียรติ์ เป็นต้น

2.4.2 การกำหนดกรอบการนำแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อของเฟอนันเดส ไปใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการเปลี่ยนชื่อนี้ไปใช้ในการวางแผนการแปล ในบทที่ 3 และใช้แปลในบทที่ 4 ร่วมกับกลวิธีการแปลแบบกลมกลืนและกลวิธีการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง

2.5 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้

2.5.1 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการเล่นของไทยและวัฒนธรรมการเล่นของต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2523:7) กล่าวว่า การละเล่นมีมาตั้งแต่สมัยกรีก ดังหลักฐานอ้างอิงถึงในหนังสือ *มหากาพย์อีเลียด (Illiad)* ของ โฮเมอร์ (Homer) และงานจิตรกรรมสมัยก่อน ชาวกรีกโบราณให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์ของร่างกาย การละเล่นส่วนใหญ่ จึงเน้นการออกกำลังกาย ดังที่โฮเมอร์ได้กล่าวถึงการแข่งชกมวย ขว้างจักร พุ่งแหลน และอื่นๆ กีฬาโอลิมปิกเกิดขึ้นในสมัยนี้ด้วย โดยในระยะแรกผู้แข่งขันจะฝึกฝนการเล่นด้วยตนเอง จนถึงศตวรรษที่ 7 ก่อนคริสตกาล จึงมีการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษาของเด็กชาวกรีก ในนครรัฐสปาร์ตา (Sparta) บรรจุการเล่นไว้ในหลักสูตรภาคบังคับด้วย

การละเล่นของเด็กไทยมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อมนุษย์เอาดินมาปั้นเป็นภาชนะ เมื่อเด็กเห็นก็เลียนแบบมาปั้นเล่นบ้าง เช่น การเล่นแตกโพละ โดยปั้นดินเป็นรูปกระทงเล็กๆ แต่ปั้นส่วนก้นของกระทงให้บางที่สุด แล้วขว้างกระทงลงบนพื้น จะมีเสียงแตกโพละ และเห็นเป็นช่องโหว่ที่ก้นกระทง แล้วเอาดินมาแผ่บาง ๆ ให้เท่ารูโหว่ เพื่อชดใช้เนื้อดินที่โหว่ไป (พระยาอนุমানราชธน อ้างถึงใน สมปราชญ์ อัมมะพันธ์, 2523:7)

ในวรรณคดีไทย มีการกล่าวถึงการละเล่นของคนไทยสมัยกรุงสุโขทัยในตำรับทำวศรีจุฬาลักษณ์ ของนางนพมาศเกี่ยวกับการเล่นว่า และในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีการกล่าวถึงการเล่นชิงเสาะและปลาฉลาม ในหนังสือเรื่องนางมโนราห์ ส่วนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีการกล่าวถึงการเล่นตะกร้อและต๋องเตในเรื่อง อีเหนา ซึ่งการละเล่นที่ปรากฏในวรรณคดีต่างๆ ล้วนเป็นการละเล่นที่สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน แต่ การละเล่นบางอย่างของเด็กสมัยก่อน ถูกอิทธิพลทางวัฒนธรรมและความเจริญทางวัตถุของสังคมปัจจุบัน เข้ามาแทรก ทำให้การละเล่นบางอย่างเลือนหายไป เหลือเพียงแต่ชื่อเท่านั้น เช่น การเล่นบอกลีด ปี่ซังข้าว เป็นต้น (สมปราชญ์ อัมมะพันธ์, 2523: 8-12)

สมปราชญ์ (2523) กล่าวอีกว่า การละเล่นของเด็กแต่ละท้องถิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งของคติชนวิทยา มีการสืบทอดและลอกเลียนแบบกันมา จากรุ่นสู่รุ่น การละเล่นของเด็กแต่ละชาติย่อมแตกต่างกัน แม้แต่คนชาติเดียวกันก็ยังมีต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวเนื่องกับวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการเล่น แต่การละเล่นบางอย่างก็อาจมีวิธีการเล่นเหมือนกันอยู่บ้าง เช่น การเล่นปราบกินเมืองของเด็กทางภาคเหนือ มีวิธีการเล่นคล้ายกับการเล่นโตงหยิบของเด็กภาคใต้ ซึ่งเป็นการเล่นทอยลูกเกย (อาจใช้เมล็ดพืช เหยี่ยวงูบาท ก้อนหิน หรือวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น) ลงในช่องสี่เหลี่ยมที่ขีดไว้บนพื้นลานพร้อมกระโดดเขย่งลงเท้าเดียวลงในช่องซึ่งสมมติว่าเป็นเมือง โดยห้ามตะแคงเท้าและห้ามทอยลงเมืองเดิม เป็นต้น หรือ การเล่นจ้ำจี้ก็มีวิธีการเล่นเหมือนกันทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และยังเหมือนกับการเล่นของเด็กชาติอื่นๆ ด้วย เพราะการเล่นจ้ำจี้นี้ไม่มีแต่ในประเทศไทย แต่ชาวจีน ญี่ปุ่น อินเดีย และชาวตะวันตกก็มีเช่นเดียวกัน ในภาษาอังกฤษ บทจ้ำจี้ เรียกว่า Counting out rhymes (เสฐียรโกเศศ อ้างถึงใน สมปราชญ์ อัมมะพันธ์, 2527: 8)

จากหนังสือเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* การละเล่นของเด็กปักชำได้มีลักษณะการเล่นเหมือนกับการเล่นของเด็กภาคอื่นหลายอย่าง เช่น การเล่นหม้อข้าวหม้อแกง กัดจิ้งหรีด ว่าว หมากเก็บ เป่ากบ กระโดดเชือก ขี่ม้าส่งเมือง มอญซ่อนผ้า กากไก่ เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็มีการเล่นหลายอย่างที่แตกต่างจากการเล่นของเด็กภาคอื่น ทั้งวิธีการเล่นและบทร้องประกอบการเล่น ในที่นี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการละเล่นและของเล่นที่ปรากฏอยู่ในตัวบทบางส่วน รวมทั้งเปรียบเทียบกับการเล่นและของเล่นในวัฒนธรรมต่างประเทศเมื่อทำได้ เพื่อช่วยให้ผู้แปลเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการละเล่นและของเล่นต่างๆ ได้ดีมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. หม้อข้าวหม้อแกง

เป็นการเล่นที่ใช้เลียนแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่ในเรื่องการทำครัว การรับประทานอาหาร และการซื้อขายอาหาร ปัจจุบันการเล่นนี้เรียกกันว่า การเล่นขายของ

อุปกรณ์ – อุปกรณ์แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น อาจใช้วัสดุดิบที่มีตามธรรมชาติสำหรับแทน
ภาชนะ เช่น เปลือกส้มโอ เปลือกมังคุด หรือใบก้นปิด ปูนแดง และอาจจะมีการใช้วัสดุของจริง
เพิ่มเติมตามที่มีในแต่ละท้องถิ่นประกอบด้วย เช่น ข้าว ไข่ ผักต่างๆ เป็นต้น (การละเล่นไทยสร้าง
เสริมคุณธรรม, 2553: ออนไลน์)

วิธีเล่น – ผู้เล่นสมมติเป็นฝ่ายซื้อและฝ่ายขาย โดยใช้อุปกรณ์ที่มีในแต่ละท้องถิ่น มาทำอาหาร
ขายให้กับผู้เล่นคนอื่น (จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ, 2540: 53-54)



หม้อข้าวหม้อแกง (ที่มา: เว็บไซต์ www.baanjomut.com)

2. หมากรุก

อุปกรณ์ - รวงหมากรุก เป็นรูปเรือทำจากไม้ มีหลุมเรียงเป็น 2 แถว มีด้านละ 7 หลุม เรียกว่า
เมือง หลุมที่อยู่ปลายสุดทั้งสองข้างเป็นหลุมใหญ่ เรียกว่า หัวเมือง

- ลูกหมาก นิยมใช้ลูกสวด หรืออาจใช้ก้อนหินหรือวัสดุที่มีลักษณะกลมขนาดเล็กแทนได้
ใส่ลูกหมากหลุมละ 7 ลูก ต้องใช้ลูกหมากในการเล่น 98 ลูก

- ผู้เล่น 2 คน

วิธีเล่น

1. ผู้เล่นนั่งคนละข้าง หันหน้าเข้าหากัน แต่ละคนใส่ลูกหมากในเมืองของตัวเอง หลุมละ 7 ลูก แต่
ไม่ต้องใส่หลุมหัวเมือง
2. ผู้เล่นทั้งสองคนเริ่มเดินหมากพร้อมกัน โดยหยิบลูกหมากจากหลุมเมืองของตน หลุมใดก็ได้ การ
เดินหมากจะเดินจากขวาไปซ้าย โดยใส่ลูกหมากลงในหลุมถัดจากหลุมที่หยิบลูกหมากขึ้นมาเดิน
ใส่หลุมละ 1 เม็ด รวมทั้งหลุมหัวเมืองฝ่ายตนเอง แล้ววนไปใส่ในหลุมของฝ่ายตรงข้ามทีละหลุม
หลุมละ 1 เม็ด ยกเว้นหลุมหัวเมือง ลูกหมากเม็ดสุดท้ายตกอยู่ในหลุมใดให้หยิบลูกหมากทั้งหมด
ในหลุมนั้นขึ้นมาเดินหมากต่อไป โดยใส่ลูกหมากในหลุมถัดๆ ไปทีละ 1 ลูก เล่นเดินหมากอย่างนี้

จนลูกหมากเม็ดสุดท้ายหมดลงในหลุมว่าง จะถือว่าหมากตาย ถ้าเดินหมากตายในหลุมเมืองของฝ่ายตรงข้ามจะถือว่าสิ้นสุดการเดินหมาก แต่ถ้าตายในหลุมเมืองตนเอง ผู้เล่นสามารถกินหมากในหลุมเมืองซึ่งอยู่ตรงข้ามกับหลุมที่เราเดินหมากมาตาย โดยหยิบลูกหมากทั้งหมดในหลุมไปใส่ไว้ในหลุมหัวเมืองของฝ่ายตนเองได้ เรียกว่า กินแทน เล่นอย่างนี้จนลูกหมากของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมดเดินต่อไปไม่ได้ ลูกหมากทั้งหมดจะไปรวมอยู่ที่หลุมหัวเมืองของทั้ง 2 ฝ่าย แล้วเริ่มเล่นรอบใหม่

3. การเล่นรอบสอง ทำเช่นเดียวกับรอบแรก คือนำลูกหมากจากหลุมหมากหัวเมืองฝ่ายตนเองใส่ลงในหลุม ๆ ละ 7 ลูก ในฝ่ายของตนเอง แต่คราวนี้แต่ละฝ่ายจะมีลูกหมากไม่เท่ากัน ฝ่ายที่มีลูกหมากน้อยกว่าจะใส่ไม่ครบทุกหลุม หลุมใดไม่มีลูกหมากเรียกว่า เมืองหม้าย หลุมเมืองหม้ายจะไม่ใส่ลูกหมาก ถ้าฝ่ายใดใส่จะถูกปรับเป็นของฝ่ายตรงข้าม เล่นจนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมดลูกหมากเดินต่อไปไม่ได้และจะนับเมืองหม้าย ฝ่ายที่มีจำนวนเมืองหม้ายมากกว่าเป็นฝ่ายแพ้ (ฐาปณี, 2537: 195-187)



หมากขุม

(ที่มา: เว็บไซต์ <https://tadumspptm.wordpress.com> และ <http://www.bansuanporpeang.com>)

หมากหลุมหรือหมากขุมที่คนไทยรู้จักนั้นเป็นเกมที่เก่าแก่มากที่สุดในโลกเกมหนึ่ง โดยมีชื่อเรียกว่า เกม Mancala พบหลักฐานการเล่นมาตั้งแต่สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 6 หรือ 7 ที่ประเทศเอธิโอเปีย เกมนี้แพร่หลายไปทั่วโลก และมีชื่อเรียกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เช่น Oware, Bao, และ Igisoro เป็นต้น โดยคำว่า Mancala มีรากฐานมาจากคำในภาษาอารบิกที่ว่า naqala แปลว่า เคลื่อนไหว ข้อมูลจาก *Wikipedia* ระบุว่า บางครั้งเรียกเกม Mancala ว่า sowing game หรือ count-and-capture game

วิธีการเล่น สามารถเล่นได้ครั้งละ 2 คน โดยจะต้องเตรียมบอร์ดเกมที่มีหลุมอยู่ทั้งหมด 12 หลุม แบ่งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 6 หลุม และจะต้องเตรียมที่เก็บหมากของแต่ละคนไว้ตรงฝั่งขวามือของตัวเอง จากนั้นให้หยอดหมาก โดยอาจใช้หิน เมล็ดพืช ลูกแก้ว หรือวัสดุใดก็ได้ที่สามารถหยิบจับเป็นตัวหมากได้แบ่งใส่หลุม หลุมละ 3 ช้อน รวมใช้ทั้งหมด 36 ช้อน เกมจะเริ่มต้นเมื่อผู้เล่นหยิบหมาก

ทั้งหมดจากหลุมใดหลุมหนึ่งของฝั่งตนเองขึ้นมา และหยอดแบ่งหมากของตนเองไปในลักษณะ
ทวนเข็มนาฬิกา หากผ่านที่เก็บหมากของตนให้หยอดหมากลงไปด้วย แต่ถ้าผ่านที่เก็บหมากของ
ฝ่ายตรงข้ามให้ผ่านไปเลยโดยไม่ต้องหยอดหมาก หากหมากสุดท้ายในมือลงที่เก็บหมากของฝั่ง
เราพอดี ผู้เล่นจะได้เล่นอีกครั้ง และหากว่าหมากตัวสุดท้ายในมือลงที่หลุมว่างเปล่าของฝั่งเรา ผู้
เล่นสามารถเก็บหมากของเราและหมากของฝั่งตรงข้ามก็ขึ้นก็ได้ลงในที่เก็บหมากของเรา

เกมจะจบลงเมื่อหลุมทั้งหมดของฝั่งใดฝั่งหนึ่งว่างเปล่าทั้ง 6 หลุม และหากฝ่ายตรงข้าม
ยังมีหมากเหลืออยู่ในหลุม ให้เก็บมาเป็นของฝ่ายตรงข้ามทั้งหมด จากนั้นจึงนับหมากที่สามารถ
เก็บออกมาได้ ผู้ที่เก็บหมากได้มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ ในภูมิภาคอื่น ๆ อาจมีการปรับเปลี่ยน
รูปแบบของกระดาน จำนวนหลุม จำนวนหมากเริ่มต้นในแต่ละหลุม และกติกาปลีกย่อยต่าง ๆ
อย่างไรก็ตาม พื้นฐานของการเล่นจะเหมือนกันทั้งหมด (*How to Play: Mancala*, 2011: Online)



Mancala (ที่มา: เว็บไซต์ www.thecardz.com/2011/04/how-to-play-mancala/)

3. พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด

อุปกรณ์ - ไม่มี

ผู้เล่น - เด็กทั้งชายและหญิง จำนวน 5 คน

วิธีเล่น - กำหนดนิ้วมือทั้งห้านิ้ว ให้นิ้วหัวแม่มือเป็นพระ นิ้วชี้เป็นเด็ก นิ้วกลางเป็นเสือ นิ้วนาง
เป็นไก่ นิ้วก้อยเป็นมอด มีลำดับการชนะแพ้กัันดังนี้

มอดชนะเสือ เพราะ เข้าหูได้ แต่แพ้ พระ เด็ก ไก่

เสือชนะพระ เด็ก ไก่ แต่แพ้มอด

พระชนะเด็ก ไก่ มอด แต่แพ้เสื่อ

เด็กชนะไก่ มอด แต่แพ้พระ เสื่อ

ไก่ชนะ มอด แต่แพ้พระ เด็ก เสื่อ

จากนั้นเริ่มเล่นโดยให้ทุกคนพูดพระ เด็ก เสื่อ ไก่ มอด พร้อมๆ กัน เมื่อจบคำว่า "มอด" ให้ชูนิ้วออกมาหนึ่งนิ้ว ผู้เล่นทุกคนช่วยกันดูว่าใครเป็นผู้ชนะ ผู้แพ้จะถูกลงโทษตามที่ตกลงกัน แล้วเริ่มเล่นใหม่เหมือนเดิม (วิเชียร เกษประทุม, 2550: 113)

ชาติตะวันตกมีการเล่นเสียมือหรือใช้มือทำสัญลักษณ์ เหมือนกับการเล่นเป่ายิ้งฉุบของไทย เรียกว่า Rock-paper-scissors โดยมีผู้เล่นสองฝ่ายเอาชนะกัน การเสียมือทำได้ 3 แบบ คือ ค้อน (กำมือ) , กระดาษ (แบมือ) และกรรไกร (ยื่นเฉพาะนิ้วชี้และนิ้วกลาง) กติกาคือค้อนชนะกรรไกรแต่แพ้กระดาษ กระดาษชนะค้อน แต่แพ้กรรไกร และกรรไกรชนะกระดาษ แต่แพ้ค้อน เชื่อว่าเป็นการเล่นตามชาติตะวันออก ชาวอเมริกันมักเรียกเกม เป่า ยิ้ง ฉุบ ว่า "โรแชมโบ" (roshambo) (เป่ายิ้งฉุบ, 2558: ออนไลน์)



เป่ายิ้งฉุบ (Rock-paper-scissors)

(ที่มา: เว็บไซต์ www.rewardscentral.com.au/earn/rpsgame.aspx)

4. ปี่ซังข้าว

อุปกรณ์ - แกะ (เครื่องมือเก็บข้าวเล็กๆ ประกอบด้วยใบมีดติดกระดานบางๆ ใช้เก็บข้าวหรือตัดข้าวที่ลระรวง) ซังข้าว (ต้นข้าวที่เก็บเกี่ยวรวงข้าวออกไปแล้ว)

วิธีเล่น - หาซังข้าวที่ยังสดๆ ใช้แกะตัดซังออกมา 1 ต้น ตัดปลายซังมาแยกเข้าออก เพื่อไม่ให้มีอะไรขวางปล้อง บีบส่วนปลายให้แตก ก็จะได้ปี่ซังข้าว เอาไว้เป่าแข่งกัน (ชบาตานี, 2554: ออนไลน์)



ปี่ซังข้าว (ที่มา: เว็บไซต์ www.bansuanporpeang.com/node/8752)

ชนชาติอื่นๆ ก็มีของเล่นที่เป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าเช่นกัน ของเล่นที่มีความคล้ายคลึงกับปี่ซังข้าวคือ นกหวีดไม้ไผ่ (bamboo whistle) มีลักษณะเป็นไม้ไผ่เหลากลมตัดปลายเฉียงด้านหน้า เป็นของเล่นพื้นบ้านของทั้งชนชาติตะวันออก เช่น จีน ญี่ปุ่น และชนชาติตะวันตกด้วยเช่นกัน โดยในเว็บไซต์ homesteadtoys.com กล่าวถึงของเล่นพื้นบ้านของชาวอเมริกัน (American folk toys) โดยเรียกของเล่นพื้นบ้านชนิดนี้ว่า spring whistle



Bamboo whistle (ที่มา: เว็บไซต์ www.fairtradegiftsdirect.com)



Spring whistle (ที่มา: เว็บไซต์ www.homesteadtoys.com/americanfolktoys.html)

5. อีตักหรือลูกตัก

อุปกรณ์ – เมล็ดมะขาม ใบไม้ห่อเป็นรูปช้อน หรือกระดาษตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมแล้วจับมุมให้กลายเป็นรูปช้อน

วิธีเล่น - ผู้เล่นทุกคนไปรยเมล็ดมะขามเท่าๆกัน ห่อใบไม้หรือกระดาษเป็นรูปซ้อนสำหรับตัก โดยตักทีละเมล็ด หากกระเทือนเมล็ดอื่นจะหมดสิทธิ์ในการเล่น จะต้องให้ผู้เล่นคนอื่นเล่นต่อ ใครตักเมล็ดมะขามได้มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ (การละเล่นไทย, 2556: ออนไลน์)



อีตัก (ที่มา: เว็บไซต์ <http://skitsthailand.blogspot.com>)

6. กงจักร หรือ กงจักรฝาเบียร์

อุปกรณ์ - ฝาเบียร์ หรือฝาจับชนิดอื่น ตะปู ค้อน เชือก

วิธีเล่น - ผู้เล่นนำฝาเบียร์หรือฝาน้ำอัดลมชนิดใดก็ได้มาตีหรือทับให้แบน เจาะรูตรงกลาง ร้อยเชือกเข้าไปในรู จากนั้นผู้เล่นถือเชือกไว้ด้วยมือทั้งสองข้าง แกว่งเชือกหมุนให้เป็นเกลียวมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แล้วดึงเชือกเป็นจังหวะ ฝาเบียร์จะหมุนอย่างรวดเร็วคล้ายมีสปริง (ปกาดาศักดินนท์, 2555: 15)



กงจักร หรือ กงจักรฝาเบียร์ (ที่มา: เว็บไซต์ <http://articlescool.org>)

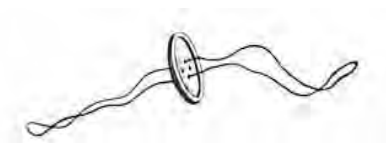
การละเล่นเช่นนี้ เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมมากทั้งในทวีปยุโรป แอฟริกา และอเมริกา (รวมถึงกลุ่มชนพื้นเมืองในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาเหนือด้วย) ตั้งแต่อดีต เรียกกันว่า Whirligigs, Woer-Woer หรือ Buzzers มีทั้งแบบที่ใช้วัสดุฝาโลหะ เรียกว่า Pewter Coin Whirligig แบบวัสดุไม้ เรียกว่า Wood Buzz Saw และแบบที่ใช้กระดุม เรียกว่า The whisk with the button (Toys and Games, 2015: online)



Whirligigs (ที่มา: เว็บไซต์ www.heritage-products.com/)



Wood Buzz Saw (ที่มา: เว็บไซต์ www.historylives.com)



The whisk with the button (ที่มา: เว็บไซต์ [https://en.wikipedia.org/wiki/Buzzer_\(whirligig\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Buzzer_(whirligig)))

7. ลูกบอลรังผึ้ง

อุปกรณ์ - กระดาษแก้ว กระดาษแข็ง กาว เชือก กรรไกร

- วิธีทำ**
- ตัดกระดาษแข็งเป็นรูปครึ่งวงกลม 2 รูปเท่าๆ กัน
 - ตัดกระดาษแก้วเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 30-40 แผ่น โดยให้มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษแข็งรูปครึ่งวงกลม ทากาวบนกระดาษแก้วแผ่นแรกเป็นเส้นตรง 4 เส้น โดยให้แต่ละเส้นมีระยะห่างเท่าๆ กัน จากนั้นวางกระดาษแก้วอีกแผ่นทับบนกระดาษแก้วแผ่นแรก ทากาวบนกระดาษแก้วแผ่นนี้ โดยทาที่กึ่งกลางของแนว กาวเดิม ทำสลับแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนครบทุกแผ่น
 - นำกระดาษแข็งรูปครึ่งวงกลมมาทากาวแล้ววางบนกระดาษแก้วทั้งสองด้าน จากนั้นตัดกระดาษแก้วตามแนวครึ่งวงกลม ตัดเชือกที่มุมบนของกระดาษ

- ศิลปะกระดาษขอก ทากาวบนกระดาษแข็งแล้วประกบติดกัน จะได้เป็นลูกบอลรังผึ้ง

ในวัฒนธรรมตะวันตก มีสิ่งของลักษณะเดียวกันนี้ มีชื่อเรียกว่า Honeycomb ball หรือ Honeycomb pom-pom แต่มักใช้ในงานประดับตกแต่งเพื่อความสวยงามมากกว่าใช้เป็นของเล่น



ลูกบอลรังผึ้ง (Honeycomb ball) (ที่มา: เว็บไซต์ www.pinterest.com)

2.5.2 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเรื่องอาหารการกินของไทยและวัฒนธรรมเรื่องอาหารการกินของต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้

อาหารมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เรากินอาหารเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ เป็นอันดับแรก ต่อมาจึงรู้จักเลือกกินอาหารเพื่อความอร่อย กินเพราะเหตุผลทางสังคม กินเพื่อสุขภาพ การกินของคนในแต่ละสังคม ต้องผ่านการทดลอง เรียนรู้ สะสมประสบการณ์และถ่ายทอดออกไปในบริบททางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสภาพแวดล้อมของสังคมนั้นๆ วัฒนธรรมด้านอาหารมีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง มีการแลกเปลี่ยนรับเอามาจากวัฒนธรรมอื่น นำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและรสนิยม โดยมีแบบแผนหนึ่งเป็นแกนหลักในฐานะอาหารประจำชาติ (กรรณิการ์ พรมเสาร์ และนนทา เบญจศิริรักษ์, 2542:12-13)

สำหรับวัฒนธรรมอาหารการกินของไทยนั้น เสมอพร สังวาสี (2549) กล่าวว่า อาหารหลักที่คนไทยกินจะเกี่ยวข้องกับวัตถุดิบเป็นหลัก ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค ผสมผสานกับวัฒนธรรมที่ได้รับมา ดังนั้น อาหารของแต่ละภาคจึงมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันตามปัจจัยดังกล่าว เช่น ภาคกลาง ถือเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย มีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ จึงได้รับวัฒนธรรมการกินของชาติต่างๆ เข้ามาด้วย เช่น เครื่องแกง กะทิ ได้มาจากชาวฮินดู อาหารประเภทต้ม ผัด ได้มาจากชาวจีน เป็นต้น คนไทยภาคกลางจึงนำสูตรอาหารมาประยุกต์ ปรับเปลี่ยนวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ภาคอีสาน ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ค่อนข้างแห้งแล้ง คนอีสานจึงกินผักที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่วนเนื้อสัตว์ได้มาจากการเลี้ยงไว้เองในครัวเรือน ภาคเหนือ มีเทือกเขาสูง มีอากาศค่อนข้างหนาว คนเหนือจึงกินผักที่ขึ้นเองตามธรรมชาติคล้ายคนอีสาน ส่วนภาคใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ติดชายฝั่งทะเล ประชาชนส่วนใหญ่ทำอาชีพประมง จึงนิยมกินสัตว์น้ำที่หาได้จากทะเล เป็นต้น

นอกจากอาหารคาวแล้ว อาหารหวานหรือขนมไทยนั้น ก็นับเป็นวัฒนธรรมอาหารการกินที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ขนมไทยนั้น เป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทยอย่างหนึ่งที่รู้จักกันดี เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความประณีตในการทำ ตั้งแต่วัตถุดิบ วิธีการทำที่พิถีพิถันในเรื่องรสชาติ สี สัน ความสวยงาม กลิ่นหอม รูปลักษณะชวนรับประทาน ขนมไทยนิยมทำกันทุกภาคของประเทศไทย มักถือเคล็ดจากชื่อและลักษณะของขนมนั้นๆ งานสิริมงคลต่างๆ เช่น งานแต่งงาน ทำบุญวันเกิด ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ขนมก็จะมีจำพวก ฝอยทอง (เพื่อหวังให้อยู่กันยืนยาว มีอายุยืน) ขนมถ้วยฟู (ขอให้เฟื่องฟู) เป็นต้น (รุ่งทิภา วงศ์ไพศาลฤทธิ, 2553: 9-10)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะขนมไทยพื้นบ้านภาคใต้และขนมที่วางขายตามตลาดซึ่งปรากฏอยู่ในตัวบท ดังนี้

ชาวใต้มีความเชื่อในเทศกาลวันสารทเดือนสิบ จะทำบุญด้วยขนมที่มีเฉพาะในท้องถิ่นภาคใต้เท่านั้น เช่น ขนมลา ขนมพอง ขนมบ้า ขนมดีซำ ขนมเจาะหูหรือเจาะรู ขนมไขปลา เป็นต้น ตัวอย่างของขนมพื้นบ้านภาคใต้ได้แก่ ขนมหน้าไข่ ทำจากแป้งข้าวเจ้านวดกับน้ำตาลแล้วนำไปนึ่ง ขนมจู้จุน ทำจากแป้งข้าวเจ้านวดกับน้ำเชื่อมแล้วเอาไปทอด ขนมชิมมันไม้ ทำจากจากมันสำปะหลังนำไปต้มสุก โรยด้วยแป้งข้าวหมาก ขนมคอเบ็ด ทำจากแป้งข้าวเจ้าผสมแป้งข้าวเหนียวและไข่ไก่ รีดเป็นแผ่นแล้วนำไปทอด ขนมก๋องถึ ทำจากถั่วลิสงคั่ว คลุกกับน้ำตาลร้อนๆ ข้าวเหนียวเซงา ทำจากข้าวเหนียวนึ่งสุก ตำผสมกับงาและน้ำตาลทราย ข้าวเหนียวเสื่อเกลือก คล้ายข้าวโพดคลุกของภาคกลางแต่เปลี่ยนข้าวโพดเป็นข้าวเหนียวนึ่งสุกและใส่กะทิด้วย เป็นต้น (*ขนมไทย*, 2558: ออนไลน์)

นอกจากขนมไทยพื้นบ้านแล้ว ยังมีขนมที่วางขายตามตลาด ซึ่งเป็นขนมเลียนแบบฝรั่ง เช่น ขนมเปี๊ยะหรือขนมที่ทำจากโรงงาน ดังที่เอนก นาวิกมูล ได้เล่าถึงไว้ในตัวบท ขนมบางชนิดได้สูญหายไปตามกาลเวลาแล้ว แต่บางชนิดยังคงมีให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

น้ำแข็งขูด เป็นชื่อเรียกที่คนใต้ใช้ หมายถึงน้ำแข็งใส หรือขนมที่ใช้ก้อนน้ำแข็งสี่เหลี่ยมมาขูดกับบปใส่น้ำแข็งทำให้น้ำแข็งกลายเป็นฝอย หลังจากนั้นจึงใส่ มันเชื่อม เจาก๊วย ลอดช่องสิงคโปร์ เป็นต้น แล้วก็เติมน้ำหวาน ซึ่งมีหลายสีและหลายรสชาติ แล้วแต่ความต้องการของลูกค้า (จอใต้, 2558:ออนไลน์)



น้ำแข็งขูด (ที่มา: เว็บไซต์ <http://talung.gimyong.com> และ <http://www.bloggang.com>)

ในวัฒนธรรมตะวันตก มีของหวานที่นำน้ำแข็งก้อนใหญ่มาทำให้เป็นน้ำแข็งบด ราวด้วยน้ำหวานสี และรสชาติต่างๆ เช่นกัน เรียกว่า Shave ice หรือ Hawaiian shave ice มักใส่หลอดให้ผู้รับประทานดูด น้ำหวานได้ด้วย



Shave ice (ที่มา: เว็บไซต์ <https://twitter.com/surfridersshave>)

น้ำแข็งกด คือ น้ำแข็งใสที่ใส่กระบอกหรือแก้วอย่างหนา กดให้เป็นแท่ง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน: 2542) เอาไม้เสียบแล้วดึงออกมา ราวด้วยน้ำหวานรสชาติต่างๆ หรือนมข้น



น้ำแข็งกด (ที่มา: เว็บไซต์ www.pptvthailand.com)

น้ำแข็งบด คือขนมหวานเย็น มีวิธีทำคือ เทน้ำหวานลงในกระบอกกลมยาวที่ปักในถังใหญ่ซ้อนกันสองชั้น โดยระหว่างชั้นโรยเกลือและน้ำแข็งไว้โดยรอบเพื่อทำให้น้ำหวานแข็งตัว เมื่อน้ำหวานเกือบแข็งตัว คนขายจะเอาไม้ปักเป็นด้ามจับ เมื่อน้ำหวานแข็งตัวก็เอากระบอกจุ่มน้ำแล้วกระแทกให้น้ำหวานหลุดออกจากกระบอก (เอนก นาวิกมูล, 2556: 574)



น้ำแข็งบด (ที่มา: เว็บไซต์ <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=366455> และ <https://twitter.com/superduckm/status/566290636341395456>)

ขนมปังหัวจุก คือ ขนมปังกรอบชิ้นกลมเล็กที่มีน้ำตาลแข็งสีต่างๆ เป็นเหมือนหัวจุกอยู่ด้านบน เด็กๆ มักจะรับประทานแต่น้ำตาลข้างบนและทิ้งส่วนที่เป็นขนมปังเพราะไม่หวาน



ขนมปังหัวจุก (ที่มา: เว็บไซต์ http://www.online-instagram.com/user/nath_bunnag/)

ในประเทศอังกฤษ มีขนมที่มีลักษณะเหมือนกันนี้ เรียกว่า Iced gems ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป และถือเป็นขนมแห่งความทรงจำในวัยเด็กเช่นเดียวกับในประเทศไทย



Iced gems

(ที่มา: เว็บไซต์ <http://www.goodtoknow.co.uk/recipes/542769/homemade-iced-gems/>)

2.5.3 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้

ยิ่งยง เรืองทอง (2542: 39 - 40) ได้กล่าวถึงเรื่องความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อ เป็นภาวะทางจิตที่สนองความต้องการอยากรู้ อยากเห็นของมนุษย์ มีหลายรูปแบบ อาจเป็นความเชื่อแบบเลื่อมใสศรัทธา หรือความเชื่ออันเกิดจากปัญญา มีหลักฐานพิสูจน์ได้ เป็นต้น สำหรับความเชื่อของชุมชนไทยในอดีต อาจเจือปนด้วยความเชื่อทางไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ ไชยกลาง เรื่องผี เป็นต้น

สุวรรณ สุวรรณเวช (2546: 174) กล่าวว่า คนไทยเชื่อว่านอกจากคนแล้ว ยังมีผี เปรต อสุรกาย และเทวดา โดยเชื่อว่าเมื่อคนตายแล้ว วิญญาณจะออกจากร่าง ปล่อยให้ร่างกายเน่าเปื่อยสลายไป ส่วนวิญญาณต้องล่องลอยชดใช้กรรมเวียนว่ายตายเกิด คนโบราณเชื่อว่าวิญญาณก็คือผี ซึ่งมีทั้งผีดีและผีร้าย มีปรากฏชื่อผีต่างๆ ในคำเล่าขานตำนานความเชื่อพื้นถิ่น ได้แก่

ผีบ้านผีเรือน เป็นผีที่คอยคุ้มครองคนในบ้านให้ปลอดภัย เมื่อมีผีต่างถิ่นจะเข้ามาอาศัยหรือทำร้ายคนในบ้าน ผีบ้านผีเรือนจะต่อสู้และขับไล่ผีเหล่านั้นออกไป (สุวรรณ สุวรรณเวช, 2546: 175)

ชาวตะวันตกนั้นมีความเชื่อมาตั้งแต่สมัยโบราณเกี่ยวกับ เทวดาผู้พิทักษ์ หรือ the guardian angel ซึ่งได้รับมอบหมายจากพระเจ้าให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล ปกป้องคุ้มครองประจำตัวมนุษย์แต่ละคน ให้รอดปลอดภัยทั้งจากอันตราย และบาปต่างๆ ด้วยเช่นกัน

โหงพราย หรือผีพราย เป็นผีที่มีความจงรักภักดีต่อเจ้านายมาก ช่วยคุ้มครองนายให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆ โดยการกระซิบบอกให้นายรู้ถึงเหตุการณ์ข้างหน้าที่จะเกิดขึ้น (บุญยงค์ เกศเทศ, 2557:21)

ในบทละครของวิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare) เรื่อง *The Tempest* ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเวทย์มนตร์คาถา ภูติ แม่มด และวิญญาณต่างๆ มีตัวละครที่ชื่อ *แอเรียล* (*Ariel*) เป็นภูติผู้ซื่อสัตย์ที่รับใช้ *พรอสเพโร* (*Prospero*) เจ้านายที่เคยช่วยให้เขาหลุดพ้นจากเวทมนตร์ที่คุมขังเขาอยู่ แอเรียลเป็นภูติที่บอบบาง แต่ฉลาดและเก่งกาจ เป็นผู้เนรมิตเวทมนตร์ให้เกิดพายุจนเรืออัปปางในตอนต้นเรื่อง รวมทั้งเนรมิตลมเพื่อพัดพาเรือของทุกคนบนเกาะแล่นกลับสู่เมืองเนเปิลส์ในตอนจบตามคำบัญชาจากพรอสเพโรอีกด้วย

ผีตะเคียน กล่าวกันว่าเป็นผีผู้หญิงที่ดุร้าย สิงอยู่ในต้นตะเคียน เชื่อกันว่า ถ้านำไม้ตะเคียนมาสร้างบ้านจะถูกผีนางตะเคียนหลอกหลอนจนอยู่ไม่ได้ (บุญยงค์ เกศเทศ, 2557: 23)

ในตำนานเทพปกรณัมกรีก มีสตรีที่เป็นจิตวิญญาณแห่งสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ แม่น้ำ และภูเขา คือนิมฟ์ (nymph) หรือนางไม้ พวกนางจะอยู่ในรูปของหญิงผู้งดงามบริสุทธิ์นอกจากนี้ ในตำนานของกรีกยังมี *ไดรแอด* (*Dryad*) และ *ฮามาไดรแอด* (*Hamadryad*) ที่เป็นจิตวิญญาณแห่งต้นไม้ ชีวิตของพวกนางจะยืนยาวตราบที่ต้นไม้ที่สิ่งผู้ยังมีชีวิต (*สัตว์ในเทพนิยาย*, 2559: ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม นิมฟ์ เป็นวิญญาณที่ดี ต่างจากผีตะเคียนที่ดุร้าย

ผีหลังกลวง ชาวบ้านหลายพื้นที่ทางภาคใต้มักเล่ากันถึงเรื่องของผีป่าที่เรียกกันว่า ผีหลังกลวง ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาไม่ต่างจากคนทั่วไป แต่ด้านหลังของพวกมันจะกลวงจนเห็นแนวกระดูกสันหลัง มีหนอนคลานอยู่ข้างใน ผีหลังกลวงมีลักษณะกึ่งดีกึ่งร้าย บางครั้งก็จะออกมาช่วยผู้คนทำงาน แต่บางครั้งก็ทำร้ายคนเดินทาง ผีหลังกลวงเป็นผีที่รักษาคำพูด พวกมันจะทำตามที่ได้รับปากไว้ และหากใครสัญญากับพวกมันไว้ก็ต้องทำตามสัญญาด้วยเช่นกัน ไม่เช่นนั้นจะต้องประสบกับความหายนะ (*วิญญาณเลือด ผีหลังกลวง*, 2554: ออนไลน์)

ผีไม่ขาศิม ต้นไม้ทั่วไปจะมีลักษณะยืนต้นสูงขึ้นไป ลำต้นเป็นปล้อง แต่มีไม้ไม่ประหลาดที่มีลำต้นแตกปางออกไปจากลำต้นเดียวกัน มีลักษณะคล้ายขาศิม จึงเรียกว่า ไม้ขาศิม ชาวบ้านเชื่อว่าไม้ขาศิมเป็นไม้ผีสิง ผู้ใดไปทำลายหรือไปยุ่งเกี่ยวจะเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยอย่างไม่มีสาเหตุ เมื่อเป็นเช่นนี้ต้องเชิญหมอผีมาบำบัดเป่า โดยทำพิธีขอขมาและเซ่นไหว้เจ้าจนพอใจ (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2550:155)

ในวัฒนธรรมของชาวมาเลเซีย ก็มีผีในตำนานที่มีลักษณะลำตัวเป็นต้นไม้เช่นกัน มีชื่อว่า *Hantu galah* หรือผีต้นไม้ เป็นผีที่ตัวสูงและผอมมาก พบในต้นไม้และในไฟ โดยทั่วไปเป็นเพศหญิง

ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์มีอยู่ในทุกวัฒนธรรม เป็นความเชื่อในเรื่องลึกลับที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติของมนุษย์ที่ไม่สามารถทราบได้ด้วยเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ ต้องใช้เวทย์มนตร์ คาถา อาคม เป็นเครื่องช่วยเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตนทั้งในทางดีและทางชั่ว (สุวรรณ สุวรรณเวช, 2546: 271) ไสยศาสตร์แทรกอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้ (ขุนพันธรักษ์ราชเดช, 2537: 179)

ขุนพันธรักษ์ราชเดช (2537: 179-187) กล่าวถึงความเชื่อทางไสยศาสตร์ของชาวปักษ์ใต้ว่า ไสยศาสตร์เกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนปักษ์ใต้มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นเครื่องข่มใจและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้าน ผู้ที่รอบรู้ทางไสยศาสตร์จะใกล้ชิดกับชาวบ้านมากกว่าพระผู้ชี้้นำทางหลักธรรม แม้แต่พระอาจารย์ที่ขลังๆ ยังใช้ไสยศาสตร์เข้าไปเกี่ยวข้องกับคน จึงเชื่อถือไสยศาสตร์กันอย่างกว้างขวาง ความเชื่อทางไสยศาสตร์ของชาวปักษ์ใต้ที่สำคัญได้แก่ เมตตามหานิยม เครื่องรางของขลัง ผ้าประเจียด การสัก ลูกประคำ ตะกรุด ลูกอม มบ (การกระทำด้วยเวทย์มนตร์ เลขยันต์ คาถา) การทำคุณ การทำโทษ การทำยาสั่ง การทรงเจ้าเข้าผี การทำเสน่ห์ยาแฝด การลงเลขยันต์ และใจ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงเพียงไสยศาสตร์ของคนใต้ที่อยู่ในตัวบทที่คัดสรร ได้แก่ การลงเลขยันต์ และ ใจ

การลงเลขยันต์ หมายถึงรูปต่างๆ ที่เขียนลงในผ้าหรือโลหะ อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยม รูปหลายเหลี่ยม รูปวงกลม จนถึงรูปสัตว์ รูปพระ รูปเทพ เป็นต้น การลงเลขยันต์ต้องมีพิธีกรรม มีเครื่องบูชา เครื่องใช้สถานที่ ฤกษ์ยาม ทิศทาง ที่ละเอียดมาก ผู้ที่ลงเลขยันต์จึงต้องรอบรู้และควรเป็นคนขลังด้วย การลงเลขยันต์จะต้องมีเหล็กจาร ดินสอดำหรือหมึก ปากกา ปากไก่อ ไม่บรรทัด กับของที่จจะลง เช่นผ้าและแผ่นโลหะ เป็นต้น สถานที่ลงเลขยันต์ต้องเป็นมงคล หรือแล้วแต่จะกำหนดเป็นเรื่องๆ เช่น ในป่าช้า ใต้น้ำ เป็นต้น (ขุนพันธรักษ์ราชเดช, 2537: 186)

ใจ เป็นวัตถุทางไสยศาสตร์อย่างหนึ่งของทางภาคใต้ สว่าง เลิศฤทธิ์ (2532: 44-46) กล่าวว่า ใจทำ จากวัสดุต่างๆที่ผ่านการทำไสยศาสตร์แล้วนำไปแขวนไว้บนต้นไม้เพื่อป้องกันไม่ให้คนมาขโมยผลไม้ไปกิน ใจมีหลายประเภท ได้แก่

ใจบอก หรือใจกระบอก ใช้ปล่องไม้ไผ่ที่แห้งและลิดกิ่งออกแล้ว เจาะรูสำหรับผูกเชือกแขวนไว้บน ต้นไม้ เอาปูนที่กินกับหมากเขียนเป็นตัวยันต์ รอบปล่องไม้ไผ่ ลงคาถาอาคม เป่าเวทมนตร์กำกับไว้ บางคน เขียนรูปหัวกะโหลก รูปปีศาจ

ใจหนัง ใช้หนังวัว หรือหนังควายแห้งตัดเป็นแผ่นเล็กเท่าฝ่ามือ ยาว 1-2 คืบ ใช้ดินสอดำเขียน อักขระตัวยันต์ ลงอาคม เวทมนตร์ แล้วผูกไว้ที่ต้นไม้

ใจพรก เอากะลามะพร้าว (คนใต้เรียกพรก) มาเขียนคาถาอาคมและตัวยันต์ลงข้างๆ กะลา แล้ว นำไปแขวนไว้กับกิ่งไม้

ใจหลอก เอากระบอกไม้ไผ่ หรือกะลา มาทำให้คล้ายกับใจจริงๆ เพียงแต่ไม่ลงคาถาเวทมนตร์ อาจจะเขียนอักขระเล่นๆ ใจประเภทนี้มักแขวนไว้บนต้นไม้ให้คนเห็นได้ง่าย คนที่เห็นนึกว่าเป็นใจจริงจึงไม่ กล้าขโมย

เชื่อกันว่า คนที่ขโมยผลไม้จากต้นไม้มีใจแขวนอยู่ เมื่อกินผลไม้เข้าไปแล้วจะท้องอืด ท้องพอง และ ถึงตายได้ มีทางแก้คือต้องรีบไปหาเจ้าของเพื่อให้อภัย หรือหาครุหมอมหรือผู้เฒ่าประจำหมู่บ้าน

ใจ สะท้อนให้เห็นถึงสังคมภาคใต้ว่าเป็นสังคมการเกษตร มีผลหมากรากไม้สมบูรณ์ มีการขโมย ผลไม้จนเจ้าของต้องป้องกันด้วยการทำไสยศาสตร์ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมความเชื่อเรื่อง คาถาอาคมของคนปักษ์ใต้ที่มีมากจนกระทั่งเลือกนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ประเพณีพิธีกรรม

พิธีกรรม คือพฤติกรรมที่คนในชุมชนแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมด้วยพื้นฐานความเชื่อและศาสนา ที่แตกต่างกันไปในทุกสังคม แต่จุดประสงค์คล้ายกัน คือ เพื่อดำรงชีวิตอยู่รอดร่วมกัน และทำต่อเนื่องจน เป็นประเพณี (ปราณี วงษ์เทศ และและสุจิตต์ วงษ์เทศ, 2548: 9)

ประเพณีสารทเดือนสิบ

วันสารทไทย หมายถึง เทศกาลทำบุญสิ้นเดือนสิบของไทย ตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ของ ทุกปี ซึ่งมักจะอยู่ราวๆ ปลายเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม เป็นประเพณีทำบุญเพื่อให้เกิดความเป็นสิริ

มงคล และเป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษด้วย โดยขนมที่นิยมใช้ทำบุญในช่วงนี้ คือ กระจยา สารท ข้าวยาคุ ข้าวทิพย์และข้าวมธุปายาส (แรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทย, 2558: ออนไลน์)

พระยาอนุমানราชชน (อ้างถึงใน พรศักดิ์ พรหมแก้ว, 2528: 9) ได้กล่าวไว้ว่า สารท เป็นคำของ อินเดีย ใช้เรียกชื่อฤดูใบไม้ร่วง หรือ Autumn ในภาษาอังกฤษ ฤดูนี้เป็นฤดูเก็บเกี่ยวพืชผลของบางประเทศ เช่น จีน และอินเดียตอนเหนือ เมื่อถึงฤดูสารท ประชาชนจะรู้สึกยินดี เพราะพืชพรรณที่ปลูกไว้กำลังให้ผล เป็นครั้งแรก จึงถือเป็นเทศกาลแห่งความรื่นเริง มักจะมีการนำพืชผลที่เก็บเกี่ยวได้นี้มาเลี้ยงอาหารกัน และนำไปบูชาผีปูง่าตายายหรือเทพเจ้าที่ตนนับถือ เพื่อขอขอบคุณที่ท่านช่วยบันดาลให้ตนเก็บเกี่ยวพืชพันธุ์ ัญญาหารได้

ส่วน สารทเดือนสิบ หรือวันสารทไทยนั้น พระยาอนุমানราชชนสันนิษฐานว่า น่าจะรับมาจาก อินเดีย แต่ช่วงเก็บเกี่ยวข้าวในฤดูใบไม้ร่วงของบางประเทศที่ว่า จะอยู่ราวๆ เดือน ๑๐ ทางจันทรคติของ ไทย ซึ่งข้าวของเราจะยังไม่สุก มีเพียงผลไม้บางชนิดเท่านั้นที่สุก จึงมีปรับเปลี่ยนใช้ข้าวเก่าทำเป็นข้าวเม่า ผสมกับถั่ว งาและสิ่งอื่นกลายเป็น ขนมกระจยาสารท ขึ้นมา ซึ่งแรกๆ คงมีการนำไปส่งเวียงศักดิ์สิทธิ์ ตาม ความเชื่อเดิมด้วย ต่อมา เมื่อคนไทยนับถือศาสนาพุทธ จึงเปลี่ยนมาเป็นการทำบุญถวายพระ กรวดน้ำ อุทิศส่วนกุศลแด่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ (แรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทย, 2558: ออนไลน์)

ขนมที่ใช้สำหรับทำบุญสารทเดือนสิบ นอกจากกระจยาสารทแล้วยังมี ข้าวยาคุ ข้าวมธุปายาสและ ข้าวทิพย์ ขนมกระจยาสารทเป็นขนมประจำวันสารทในทุกท้องถิ่นของประเทศไทย มีส่วนประกอบ คือ ข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่ว งา และน้ำตาล ส่วนข้าวยาคุ ทำจากข้าวสารที่กำลังท้อง ฉีกรวงข้าวอ่อนออกมา แล้ว ต้มในน้ำนมสด เฉ็ดด้วยเนยใส น้ำผึ้งและน้ำตาลกรวด ส่วนข้าวมธุปายาส คือข้าวที่หุงเฉ็ดด้วยน้ำนม และ น้ำผึ้ง มีตำนานเล่าว่า พระโพธิสัตว์ได้เสวยข้าวมธุปายาสเป็นอาหารมื้อสุดท้ายก่อนจะตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้า จึงมีความเชื่อกันว่า ข้าวมธุปายาส เป็นอาหารวิเศษ ผู้ที่กินจะมีร่างกายแข็งแรง มีปัญญา และเป็นมงคลแก่ชีวิต ส่วนข้าวทิพย์ หมายถึง อาหารอันโอชะ ที่มีเครื่องปรุงถึง ๑๐๘ ชนิด (หากทำแบบ โบราณ) แต่โดยหลักๆก็มี ๙ อย่าง คือ น้ำนมข้าว เนย น้ำอ้อย น้ำผึ้ง น้ำตาล นม ถั่ว งาและข้าวเม่า (แรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทย, 2558: ออนไลน์)

การทำบุญเดือนสิบ เป็นประเพณีที่มีในหลายภูมิภาค และมีวิธีปฏิบัติบางส่วนที่เหมือนและ แตกต่างกันไป ในภาคใต้ งานทำบุญเดือนสิบ หรือ ประเพณีชิงเปรต ชาวพุทธภาคใต้จะทำบุญร่วมกัน โดยประเพณีนี้ได้รับมาจากอินเดีย เนื่องจากชาวใต้ติดต่อกับอินเดียมานาน วัฒนธรรมของอินเดียส่วนมาก จึงถ่ายทอดมายังชาวภาคใต้อ่อนภาคอื่น เทศกาลนี้ประกอบด้วยการทำบุญที่จัดขึ้นด้วยสาเหตุหลาย ประการ ประการแรก ตามความเชื่อทางพุทธศาสนา เชื่อว่าปลายเดือนสิบนั้น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และ ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเฉพาะคนที่มิบาปตกนรกซึ่งเรียกว่า “เปรต” จะได้รับการปล่อยตัวให้ขึ้นมา

พบญาติพี่น้องและลูกหลานในเมืองมนุษย์ในวันแรมค่ำหนึ่ง เดือนสิบ และให้กลับลงไปอยู่ในนรกดังเดิมในวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ ดังนั้น ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่จึงพยายามหาอาหารต่างๆ ไปทำบุญตามวัด เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ที่ล่วงลับที่ขึ้นมาจากนรก ประการที่สอง ช่วงเวลานี้เป็นระยะที่พืชพันธุ์ต่างๆ กำลังให้ผล ประเพณีการทำบุญโดยเอาพืชผลไปถวายพระนั้นก็เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนและครอบครัว ประการที่สาม เพื่อเป็นการแสดงความสนุกสนานร่วมกัน ชาวภาคใต้มักนิยมชมชอบการละเล่น งานรื่นเริง จึงจัดงานรื่นเริงควบคู่ไปกับประเพณีนั้น ประการสุดท้าย เพื่อนำพืชผลที่ได้รับจากการเกษตรไปทำบุญสำหรับพระภิกษุจะได้เก็บไว้เป็นเสบียงในฤดูฝน ซึ่งจะเริ่มในปลายเดือนสิบ (ปรีชา นุ่นสุข, 2537: 16-18)

การจัดเสบียงอาหารที่จะไปถวายนั้นจัดเป็นสำหรับเรียกว่า "หุมรับ" แล้วถวายโดยให้พระภิกษุจับฉลาก เรียกว่า "สลากภัต" โดยหัวใจของหุมรับ คือขนม 5 อย่าง อันเป็นเอกลักษณ์บุญเดือนสิบของชาวพุทธภาคใต้โดยเฉพาะ ได้แก่ ขนมลา ขนมพอง ขนมบ้า ขนมดีซำ และขนมกง หรือ ขนมไข่ปลา (ปรีชา นุ่นสุข, 2537: 18-19)

นอกจากจะยกหุมรับไปถวายพระ ชาวบ้านก็มักจะนำอาหารและขนมเดือนสิบอีกส่วนหนึ่งไปวางไว้ที่ต่างๆ เช่น ทางเข้าประตูวัด เพื่อแผ่ส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับที่ไม่มีญาติ เรียกว่า "ตั้งเปรต" เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์ ผู้คนทั้งคนแก่ หนุ่มสาว และเด็กๆ ก็จะไปแย่งขนมที่ตั้งเปรตกันอย่างอุตลุด เพราะถือว่าได้กุศลแรง เป็นสิริมงคล ลักษณะการแย่งกันไปเอาขนมที่ตั้งเปรตนั้นเรียกว่า "ชิงเปรต" และเพื่อความสนุกสนานในการชิงเปรต บางแหล่งสร้างหลาเปรตหรือศาลาเปรตให้สูง โดยมีเสาไม้ไผ่หรือไม้หมากเพียงเสาเดียว ชูดผิวจนลั่นแล้วทาน้ำมัน เมื่อถึงตอนชิงเปรตผู้คนจะแย่งกันปีนขึ้นไป และระหว่างปีนมักตกลงมาเพราะเสาลั่น หรือเพราะถูกคนอื่นดึงตกลงมา ต้องใช้ความพยายามอยู่นานกว่าจะมีผู้ปีนไปถึงหลาเปรตได้ (ปรีชา นุ่นสุข, 2537: 19-20)

การทำบุญเดือนสิบเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ แสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้าน แสดงความเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ทำจิตใจของตนให้สะอาดหมดจด ขจัดความตระหนี่ และเป็นการจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มั่นคง (แรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทย, 2558: ออนไลน์)

โนราโรงครู

โนราโรงครู หรือ โนราลงครู เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ คือ โนรา (หรือ มโนราห์) กับวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง คือ นิทานพื้นบ้านไกรทอง

โนราเป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมายาวนานในภาคใต้ เป็นการละเล่นที่มีทั้งการร้องและการรำ บางส่วนเล่นเป็นเรื่อง และบางส่วนแสดงตามคติความเชื่อที่เป็นพิธีกรรม โนราเป็นศิลปะพื้นเมืองของภาคใต้ แต่ คำว่า มโนราห์นั้น เกิดขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อนำเอา เรื่อง พระสุธน-มโนราห์ มา

แสดงเป็นละครชาติตรี จึงมีคำ เรียกว่า มโนราห์ ส่วนกำเนิดของโนรานั้น สันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากการ ร่ายรำของอินเดียโบราณก่อนสมัยศรีวิชัย และเริ่มมีโนราเป็นกิจกรรมขึ้นในสมัยสุโขทัยตอนต้น (ประวัติ ความเป็นมาของมโนราห์, 2558: ออนไลน์)

ส่วน ไกรทอง เป็นนิทานพื้นบ้านภาคกลางของไทย ตัวละครเอกชื่อ ไกรทอง มีการเล่าไว้หลาย ส่วน ต่อมา ในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้ทรงพระราชนิพนธ์เป็นบทละครสำหรับละครนอกและได้รับการยกย่อง เป็นฉบับมาตรฐานฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องราวความรักเกี่ยวกับคนและจระเข้ โดยมีเรื่องย่อคือ พญาชาละวัน จระเข้ผู้ปกครองถ้ำบาดาล มีนิสัยดุร้าย วันหนึ่งขึ้นมาจากถ้ำแล้วแปลงกายเป็นจระเข้ ออกอาละวาดล่าเนื้อ มนุษย์ในคลอง ขณะเดียวกันกับที่สองพี่น้องที่ชื่อตะเภาแก้วและตะเภาทอง บุตรเศรษฐีแห่งเมือง พิษิตร กำลังลงไปเล่นน้ำในคลองที่ทำน้ำหน้าบ้านพอดี ชาละวันซึ่งว่ายน้ำผ่านมาเห็นก็เกิดความลุ่มหลง ใน ตัวตะเภาทองทันทีและคาบนางดำดิ่งไปยังถ้ำทอง แปลงกายเป็นชายรูปงาม เกี่ยวพาราสีแต่นางไม่สนใจ จึงใช้เวทมนตร์สะกดให้นางหลงรักและยอมเป็นภรรยา ท่านเศรษฐีเสียใจมาก ประกาศไปว่าใครที่พบศพ นางตะเภาทอง และสามารถปราบจระเข้ตัวนี้ได้จะมอบสมบัติของตนเองให้ครึ่งหนึ่ง และให้แต่งงานกับนาง ตะเภาแก้ว และแล้วก็ได้ไกรทอง หนุ่มรูปงามจากเมืองนนทบุรี ซึ่งได้ร่ำเรียนวิชาการปราบจระเข้จนมีความ เก่งกล้า มีฤทธิ์อาคมแกร่ง รับอาสาปราบเจ้าชาละวัน ไกรทองทำพิธีบวงสรวงพร้อมทองคำ ทำให้ชา ละวันเกิดอาการอ่อนนุ่มต้องออกจากถ้ำแล้วแปลงกายเป็นจระเข้ขึ้นมานอนผิวน้ำเพื่อต่อสู้กับไกรทอง การ ต่อสู้ของคนกับจระเข้จึงเริ่มขึ้น ไกรทองกระโดดขึ้นบนหลังจระเข้ชาละวันอย่างรวดเร็วและแทงด้วยหอก สัตตโลหะ ทำให้อาคมของเจี้ยวเพชรเสื่อม หอกอาคมได้ทิ่มแทงชาละวันจนบาดเจ็บสาหัส และได้รับหนิ กลับไปที่ถ้ำทองทันที ไกรทองตามลงไปถ้ำ ชาละวันได้ต่อสู้กับไกรทองต่อในถ้ำ จนชาละวันสู้ไม่ไหวใน ที่สุดก็พลาดเสียท่าถูกแทงจนสิ้นใจตายตรงนั้น และไกรทองก็ได้พานางตะเภาทองกลับขึ้นมา เศรษฐีดีใจ มากที่ลูกสาวยังไม่ตาย จึงจัดงานแต่งงานให้ไกรทองกับนางตะเภาแก้ว พร้อมมอบสมบัติให้ครึ่งหนึ่ง แถม นางตะเภาทองให้อีกคน (ไกรทอง, 2558: ออนไลน์)

โนราเป็นการละเล่นเก่าแก่ของภาคใต้ที่นอกจากแสดงเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังแสดงเพื่อประกอบ พิธีกรรมที่เรียกว่า “โนราโรงครู” หรือ “โนราลงครู” อีกด้วย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อไหว้ครูหรือไหว้ตายายโนรา เพื่อแสดงความกตัญญูผู้คุณต่อครู พิธีกรรมโนราโรงครูมีสองชนิด คือ โนราโรงครูใหญ่ และโนราโรงครูเล็ก ซึ่งมีธรรมเนียมเหมือนกัน แต่รายละเอียดของพิธีกรรมบางอย่าง เช่น รำคล้องหงส์ รำแทงเข้ ครอบเทริด จะทำกันในโนราโรงครูใหญ่เท่านั้น นอกจากนี้ในแต่ละพื้นที่ก็อาจมีข้อแตกต่างกันบ้าง (พิทยา บุชรัตน์, 2537: 156-160) ในบทนี้ขอกล่าวถึงพิธีกรรมหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในตัวบท คือ การรำแทงเข้

การรำแทงเข้ มีผู้รำ 7 คน โนราใหญ่รำเป็น “นายไกร” (ไกรทอง) ที่เหลืออีก 6 คน เป็นสหายของ นายไกร อุปกรณ์ที่ใช้ในการรำ มีจระเข้ 1 ตัว ทำจากต้นกล้วยตานี เบิกหูเบิกตา เรียกเจตมูตใส่ไว้ และหอก

7 เล่ม เรียกชื่อต่างกัน เช่น หอกพิชัย ไบตะกง เป็นต้น การรำแทงเข้จะเริ่มด้วยโนราใหญ่จุดเทียนบายศรี และเทียนครู แล้วร้องจับบทนายไกร ตอนปราบชาละวัน เวลาจะแทงเข้ ดนตรีทำเพลงเข็ด โนราว่าบทและ ร่ายรำด้วยท่าทางที่แสดงอำนาจอันองอาจสง่างาม บริกรรมคาถาแทงเข้ จากนั้นใช้เท้าเหยียบแพกกล้วยแล้ว กล่าวบริกรรมคาถา ร่ายรำไปยังตัวระเข้ แล้วจึงใช้หอกแทงเข้ เอาเท้าถีบให้เข้หงายท้อง โนราคนอื่นๆ ก็ใช้ หอกแทงเข้ต่อจากโนราใหญ่ แล้วว่าบทปลงอนิจจา กรวดน้ำให้ชาละวัน จบแล้วว่าคาถาถอนเสนียดจากเข้ เป็นอันจบกระบวนรำ (พิทยา บุษรารัตน์, 2538: 166-167)

ประเพณีการรำโนราโรงครูและพิธีกรรมบางอย่าง เช่น พิธีครอบเทิด เป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือครูบาอาจารย์และความกตัญญูรู้คุณ นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงการมีเมตตาธรรมในการ ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน ช่วยคลี่คลายปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ พิธีกรรมต่างๆ นี้มีส่วน สำคัญในการสืบทอดและรักษาศิลปะการละเล่นโนราเอาไว้ แม้ว่าปัจจุบันสังคมจะเปลี่ยนไปมากแล้ว แต่ ความเชื่อเกี่ยวกับโนรายังมั่นคงอยู่ในสังคมชาวใต้จวบจนปัจจุบัน (พิทยา บุษรารัตน์, 2538: 168)

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการวิเคราะห์ตัวของ คริสตียานเน่ นอร์ด ร่วมกับแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน เพื่อวิเคราะห์ ทำ ความเข้าใจ และตีความตัวบทต้นฉบับ รวมทั้งวางแผนการแปลในบทที่ 3 นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแนวทางการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเตอร์เซน และแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของ ลินคอล์น เฟอร์นันเดส รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการละเล่น การกิน และประเพณีความเชื่อของไทยและของ ต่างประเทศเมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาการแปลในบทที่ 3 และแปลตัวบทต้นฉบับที่คัดสรรในบทที่ 4 เพื่อให้บทแปลมีความเหมาะสม เป็นธรรมชาติ และมีสมมูลภาพ ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

บทที่ 3

การวิเคราะห์ตัวบท ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยและการวางแผนการแปล

3.1 การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ

ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของ คริสตินาเน นอร์ด ทั้งองค์ประกอบภายนอกตัวบทและองค์ประกอบภายในตัวบท ร่วมกับแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน ในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และตีความตัวบทต้นฉบับอย่างละเอียดก่อนถ่ายทอดไปสู่ภาษาปลายทาง

3.1.1 การวิเคราะห์ตัวบทของ คริสตินาเน นอร์ด

องค์ประกอบภายนอก (Extratextual Factors)

1. ผู้ส่งสาร (Sender)

ผู้ส่งสาร หรือผู้เขียนหนังสือเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* คือ เอนก นาวิกมูล นักเขียนผู้นี้ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2496 ที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นทำงานหนังสือพิมพ์ เป็นนักเขียนสารคดีเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย ปัจจุบันเป็นนักวิชาการ นักเขียนสารคดีที่หลงใหลในเรื่องเก่าและของเก่า เขาเป็นผู้ก่อตั้ง “บ้านพิพิธภัณฑ” ที่จัดแสดงของใช้เก่าๆ ในชีวิตประจำวันของคนไทยในอดีต จำลองบรรยากาศร้านค้าประเภทต่างๆ เอนกได้รับรางวัลผู้สนับสนุนการอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทยในปี พ.ศ. 2534 ได้รับการยกย่องให้เป็นนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดีเด่น ได้รับรางวัล ‘สารคดี’ เกียรติยศ และได้รับรางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติอีกด้วย

วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ได้กล่าวถึงเอนกไว้ในคำนิยมของหนังสือเล่มนี้ว่า “ผู้ชายชื่อเอนก นาวิกมูลกลายเป็นโลโก้ของคนทำงานสารคดี ผู้เก็บสะสมข้อมูลและภาพเรื่องราวในอดีตอย่างต่อเนื่องยาวนานมาตลอดชีวิต (หน้า 13)” อีกทั้งยังกล่าวว่างานของเอนก มีข้อโดดเด่นในการค้นคว้าหาเรื่องราวและภาพเก่าๆ ในอดีตจากหนังสือหรือภาพโฆษณาสินค้าสมัยก่อน ซึ่งหากย้อนมองชีวิตของเขา จะพบว่าอดีตวัยเด็กของเขาที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ที่บ้านเป็นร้านขายเครื่องเขียน แบบเรียน หนังสือปกอ่อน ปกแข็ง ของเล่นต่างๆ ฯลฯ ชื่อร้าน บุญส่งพานิช เขาจึงผูกพันกับสินค้าหลากหลายในร้าน (หน้า 17)

อุดมการณ์ ความรัก ความสนใจในสิ่งของและเรื่องราวในสมัยก่อนของเอนก สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* เขาสามารถจดจำและถ่ายทอดเรื่องราววัยเด็กของตนได้อย่างละเอียด นอกจากนี้ ภาพประกอบหายากในหนังสือเล่มนี้ ก็ทำให้หนังสือเล่มนี้ทรงคุณค่า ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพในอดีตที่เขาบรรจงบอกเล่าได้อย่างชัดเจนและได้อรรถรส สมกับที่เขาเป็นผู้เก็บสะสมข้อมูลและภาพเรื่องราวในอดีตมาตลอดชีวิต

2. เจตนาของผู้ส่งสาร (Sender's Intention)

จากคำนำผู้เขียน ของหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* เอนกตั้งใจมานานแล้วว่า จะเขียนประวัติของตนเองเพื่อฝากประสบการณ์และเรื่องเก่าให้คนรุ่นต่อไปบ้าง เพราะเขาสนใจเก็บข่าวของ บันทึกเรื่องของปู่ย่าตายาย เขียนบันทึกประจำวัน ถ่ายรูป และอัดเสียงต่างๆ มาตั้งแต่เด็ก โดยเขาเขียนไปตามสัญชาตญาณหรือความอยากเขียน นอกจากนี้ เขายังกล่าวไว้ว่า เขากลัวว่าจะจากโลกนี้ไปโดยไม่มีใครรู้ว่า เขาเคยทำประโยชน์อะไรไว้ให้แก่สังคมบ้าง หนังสืออัตชีวประวัติเล่มนี้ จึงเขียนขึ้นเพื่อบันทึกราวชีวิตของตนรวมทั้งปู่ย่าตายายและผู้คนในอดีต เป็นบันทึกช่วยจำเรื่องการเล่นของเด็กและผู้คนแปลกๆ ที่เขาพบในอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา (หน้า 5-8)

3. ผู้รับสาร (Audience)

ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ คือผู้อ่านชาวไทยทั่วไปที่มีความสนใจในเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ท้องถิ่นในอดีตของเด็กในภาคใต้ ตั้งแต่เยาวชนจนถึงวัยผู้ใหญ่ ผู้อ่านที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่อาจเคยมีประสบการณ์ร่วมกับผู้ส่งสารอยู่บ้าง แต่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนหรือผู้อ่านที่เป็นคนรุ่นใหม่ อาจไม่เคยสัมผัสหรือรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เขียนบรรยาย

ส่วนผู้รับสารงานแปล เป็นชาวต่างชาติคนใดก็ได้ที่อ่านภาษาอังกฤษได้และสนใจวัฒนธรรมไทย ไม่จำกัดเพศและวัย เนื่องจากผู้รับสารฉบับแปลไม่ใช่คนไทย และอาจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่น้อยถึงน้อยมาก ผู้แปลจึงต้องตระหนักถึงความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารงานแปลให้มากด้วย

4. สื่อ (Medium)

หนังสือเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* สื่อสารแบบลายลักษณ์อักษร เป็นประเภทหนังสือสารคดี อัตชีวประวัติ ความยาว 836 หน้า แบ่งออกเป็น 11 บท และแต่ละบทแบ่งออกเป็นตอนๆ รวมทั้งสิ้น 282

ตอน พร้อมรูปภาพประกอบจำนวนมาก เนื่องจากสื่อช่วยบอกขนาดและกลุ่มผู้รับสาร ระดับการศึกษา ความคาดหวังของผู้รับสาร ผู้วิจัยจึงมองว่า กลุ่มผู้รับสารจากสื่อประเภทนี้ คือผู้ที่มีความตั้งใจ และสนใจใคร่รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คนสมัยก่อน รวมทั้งคาดหวังว่าจะได้เพิ่มพูนความรู้พร้อมกับได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน

5. สถานที่ของการสื่อสาร (Place of Communication)

เมื่อวัยเด็ก จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์พิมพ์คำ ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ใช้ภาษากลางในการสื่อสาร อาจจะมีผู้แปลหนังสือเล่มนี้ออกเป็นภาษาต่างประเทศต่างๆ ก็ได้ แต่ผลงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้อ่านฉบับแปลจึงเป็นผู้ที่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ และอาจเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรม สังคม และความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของผู้อ่านต้นฉบับ

6. เวลาของการสื่อสาร (Time of Communication)

ตัวบทจัดพิมพ์ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นยุคสมัยปัจจุบัน

7. มวลเหตุจูงใจของผู้ส่งสาร (Motive of Communication)

ตัวบทนี้ได้รับการตีพิมพ์ตามปกติ ไม่ได้ใช้ในโอกาสพิเศษอื่น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมองว่า มวลเหตุจูงใจของผู้ส่งสาร ของหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* คือ บอกเล่าเรื่องราวประสบการณ์ส่วนตัวและบันทึกสิ่งที่ผู้ส่งสารได้เคยพบเจอและกระทำ ดังที่ผู้ส่งสารกล่าวไว้ในคำนำผู้เขียนว่า “ความจริงลึกๆ คือ ผมกลัวจะจากโลกนี้ไปโดยไม่มีใครรู้ว่าผมเคยทำอะไรที่เป็นโทษและประโยชน์แก่สังคมบ้าง (หน้า 6)”

8. หน้าที่ของตัวบท (Text Function)

ตัวบท *เมื่อวัยเด็ก* มีหน้าที่ทั้งแสดงอารมณ์ ความรู้สึก (Expressive Function) และหน้าที่ให้ข้อมูล (Referential Function) โดยผู้อ่านจะได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินจากการอ่าน

องค์ประกอบภายใน (Intratextual Factors)

1. หัวข้อเรื่อง (Subject Matters)

ชื่อหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* นั้น ทำให้ผู้รับสารและผู้แปลคาดเดาได้ว่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในอดีตของผู้เขียนเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก

2. เนื้อหา (Content)

เมื่อวัยเด็ก เป็นหนังสืออัตชีวประวัติของเอนก นาวิกมูล บอกเล่าเรื่องราวในยุค พ.ศ. 2500 ทั้งวิถีชีวิต ผู้คนรอบข้าง บรรยากาศ สถานที่ ประเพณี เทศกาล ของกิน ของเล่น และเรื่องราวต่างๆ อีกมากมายในชีวิต ตั้งแต่ก่อนที่ผู้เขียนเกิดจนเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ในชุมชนที่ผู้เขียนอาศัยอยู่ คืออำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เนื้อหาของหนังสือ แบ่งออกเป็น 11 บท ดังนี้

บทที่ 1 ปู่ย่าตายาย ผู้เขียนเล่าถึงประวัติความเป็นมาของตนเองและย้อนไปถึงประวัติและชีวิตความเป็นอยู่ของพ่อแม่ พี่น้อง ปู่ย่าตายาย และบรรพบุรุษ นอกจากนี้ยังเล่าถึงสถานที่สำคัญ และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่มีในยุคสมัยนั้น

บทที่ 2 พ่อกับแม่สร้างบ้าน ในและนอกบ้าน ผู้เขียนกล่าวถึงการแต่งงานของพ่อแม่ ประเพณีของคนสงขลาสมัยนั้น และเล่าเรื่องบ้านที่อาศัยอยู่ในตอนนั้น ตั้งแต่การสร้างบ้าน มุมต่างๆในบ้าน ข้าวของเครื่องใช้ ผลหมากรากไม้ที่ปลูกอยู่ในและนอกบ้าน นอกจากนี้ผู้เขียนยังเล่าเรื่องเกี่ยวกับเพลง หนังสือ และสิ่งต่างๆ ที่เป็นที่นิยมในสมัยนั้นด้วย

บทที่ 3 ระโนด ช้างกลบ และบ้านเรือน ผู้เขียนบรรยายเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับบ้านเกิด คือ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เช่น ที่ตั้ง ภูมิประเทศ ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตในชุมชน สถานที่สำคัญ เป็นต้น

บทที่ 4 เพื่อนบ้าน ผู้เขียนเล่าเรื่องเพื่อนบ้านที่อยู่ละแวกใกล้เคียงกัน เช่น น้ำที่อยู่บ้านตรงข้าม เพื่อนผู้หญิงที่ผู้เขียนเคยตกหลุมรัก เพื่อนผู้ชายที่อยู่บ้านใกล้กัน ร้านค้า ร้านตัดผม ร้านถ่ายรูป บ้านนักดนตรี โรงหนัง เป็นต้น

บทที่ 5 ขนมและของเล่นจากโรงงาน ผู้เขียนเล่าเรื่องขนมและของเล่นซึ่งนับว่าเป็นของคู่กันกับเด็ก ขนมที่เด็กๆ สมัยนั้นนิยมกินกัน เช่น ลูกอมไข่มุก ขนมโก๋ ปลาหมึกชอง ถั่วเคลือบ เป็นต้น ของเล่นที่เด็กๆ ชอบเล่น เช่น โทรทัศน์จิ๋ว เครื่องดูภาพสามมิติ ปืนเด็กเล่น ไฟ ทหารโดดรัม ลูกโป่งวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

บทที่ 6 ของเล่นจากธรรมชาติ และเกมต่างๆ ผู้เขียนพูดถึงของเล่นการละเล่นที่ใช้วัตถุติดรอบตัว เช่น หม้อข้าวหม้อแกง วัวชน ปี่ซังข้าว บ้านใบไม้ ลูกบอลทราย เข้าผี เป็นต้น

บทที่ 7 ขนม ผลไม้ และของกินในท้องถิ่น ผู้เขียนกลับมาเล่าเรื่องของกินที่ขายในชุมชน ทั้งขนมไทย เช่น ขนมเบื้อง ขนมครก ตังเม ขนมเทียน ขนมจู้จั่น ขนมหม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นต้น และผลไม้ต่างๆ เช่น ลูก

โทะ ลูกมุด ส้มจุก เป็นต้น นอกจากนั้นยังเล่าถึงบรรยากาศของตลาด ร้านค้า และการค้าขายในชุมชนสมัยนั้น

บทที่ 8 บันทึกลง เทศกาล และประเพณี ผู้เขียนเล่าเรื่อง หนังสืกลางแปลง งานคัดเลือกทหาร ประเพณีชิงเปรต งานชักพระ งานลอยกระทง พิธีแหงเซ้ และขบวนพาเหรด

บทที่ 9 ผู้คนที่ประทับใจ ผู้เขียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับผู้คนที่โดดเด่นในอำเภอระโนด ทั้งชาวบ้านนายตำรวจ นายช่าง ช่างถ่ายรูป คนขายขนม นักคิดนักฝัน คนไร่บ้าน รวมไปถึงจ๊กโก้นักขับเรือหางยาว นอกจากคนเด่นๆ ที่อยู่ในอำเภอระโนดแล้ว ผู้เขียนยังกล่าวถึงคนดังในยุคนั้น เช่น ชีอูย มนุษย์กินคน และ ก้าน แก้วสุพรรณ นักร้องดัง เป็นต้น

บทที่ 10 ไปโรงเรียน ครูเก่า เพื่อนเก่า หนังสือเก่า ผู้เขียนกล่าวถึงโรงเรียนประถมของผู้เขียน ชีวิตการเรียน ครูประจำชั้น เพื่อนเก่า หนังสือเรียน หนังสืออ่านเล่น และสมุดภาพต่างๆ

บทที่ 11 หน้าแล้ง หน้าฝน หน้าน้ำ และความตั้งใจ ผู้เขียนเล่าถึงกิจกรรมต่างๆ ที่มักทำในช่วงปิดเทอม หน้าแล้ง เช่น วิดน้ำจับปลา หิ้วน้ำจากสระโรงเรียนกลับบ้าน เป็นต้น ส่วนหน้าฝน ผู้เขียนเล่าเรื่องบรรยากาศในฤดูฝน เช่น การไล่เสื่อกันฝน เสี่ยงกบ เขียด อึ่งอ่าง การไปเดินลุยน้ำเล่น เป็นต้น ในช่วงหน้า น้ำ น้ำในแม่น้ำลำคลองจะเพิ่มระดับจนท่วมได้ถุนและสนามฟุตบอล ผู้เขียนเล่าเรื่องการทำเรือเล่นเองแบบต่างๆ เช่น จากกระดาษ เปลือกมะพร้าว ก้านกล้วย เป็นต้น และยังเล่าถึงเรือป๊อกแป๊ก และการพายเรือเที่ยวทุ่ง นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เล่าถึงความตั้งใจของเขาที่อยากจะเป็นนักเขียนมาตั้งแต่เด็กอีกด้วย

3. เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ (Presupposition)

ตัวบทเล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนทางภาคใต้ ผู้รับสารของตัวบทต้นฉบับเป็นคนไทย ที่มีวัฒนธรรมบางอย่างที่ใกล้เคียงกับผู้เขียนและมีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมภาคใต้อยู่บ้างไม่มากนักน้อย ทั้งการละเล่น อาหาร ประเพณี แต่ผู้รับสารฉบับแปลนั้นอาจเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากผู้เขียนอย่างมากและอาจไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่เลย ดังนั้นผู้แปลจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ด้วย

4. โครงสร้างตัวบท (Text Composition)

ตัวบทความมีความยาว 836 หน้า แบ่งออกเป็น 11 บท และแต่ละบทแบ่งออกเป็นตอนๆ รวมทั้งสิ้น 282 ตอน แต่ละตอนมีเนื้อหาประมาณ 1-3 หน้า ประโยคไม่ซับซ้อน ใช้อ่านง่ายๆ ทุกตอนมีหัวข้อเรื่องที่บอกถึงเนื้อหาในแต่ละตอน มีรูปภาพประกอบชัดเจนทุกตอน

5. อวัจนภาษา (Non-verbal Element)

อวัจนภาษา ที่โดดเด่นที่สุดในหนังสือเล่มนี้คือ ภาพประกอบ ทั้งที่เป็นภาพถ่าย งานพิมพ์ และภาพวาด ที่แทรกอยู่ในทุกตอน รวมทั้งสิ้น 200 ภาพ โดยแต่ละภาพมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านและผู้แปลเข้าใจเนื้อหาและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เห็นภาพต่างๆ ที่ผู้เขียนบรรยายอย่างกระชับและชัดเจน ไม่สับสน ภาพประกอบมีส่วนสำคัญยิ่งในการแก้ปัญหาการแปลคำศัพท์หรือแปลชื่อเฉพาะที่ผู้แปลไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จักมาก่อน เช่น ขวดดินช้าง ไบชนานนาม จรวดสวมเก็บ ใจ ลูกอมไข่มุก เป็นต้น

6. คำศัพท์ (Lexis)

ลักษณะของคำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการบรรยายหรืออธิบาย และส่วนที่เป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรมและชื่อเฉพาะ ในส่วนที่เป็นการบรรยายหรืออธิบายเรื่องราวต่างๆ ผู้เขียนใช้คำที่ค่อนข้างเข้าใจง่าย เช่น “ผีหลังกลวงนั้น หนังสือว่าหลังมันกลวงสมชื่อในหลุมหลังมีสัตว์จำพวกหนอน กิ้งกือ และไส้เดือนอยู่กันยัวเยี้ย จึงเป็นที่ขยะแขยงมาก เมื่อเด็กๆ ได้ฟังเรื่องผีหลังกลวงแล้วมักรู้สึกเสียวสันหลัง ต้องคอยเอามือคลำ กลัวจะกลายเป็นผีหลังกลวงไปด้วย (หน้า 547)” บางครั้งมีการใช้สำนวนต่างๆ เช่น “... หนุ่มสาวสมัยก่อนไม่มีโอกาสได้ดูใจหรือพบปะพูดคุยกัน สะดวกเหมือนสมัยนี้ ผมเข้าใจว่าเพราะผู้ใหญ่กลัวชิงสุกก่อนห่าม (หน้า 133)” และ “... หรือแม่กับลูกๆ อาจนั่งคุยกันบ้างที่เก้าอี้ไม้หน้าบ้านพอมหอมปากหอมคอ (หน้า 346)” เป็นต้น ในส่วนที่เป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรมและชื่อเฉพาะ เนื่องจากตัวบทเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตในภาคใต้ในอดีต จึงมีการใช้คำภาษาถิ่นและคำศัพท์ที่ผู้แปลไม่คุ้นเคยแทรกอยู่จำนวนมาก ทั้งชื่อของเล่นและการละเล่นต่างๆ เช่น ฉับโฝง เตยป่าง จุ่มจี๊ เป็นต้น ของกินต่างๆ เช่น จำปาตะ โมงหัวครก ขนมมูซี่ ขนมเบซ๋า เป็นต้น ซึ่งผู้แปลจำเป็นต้องศึกษาความหมายของคำภาษาถิ่นและชื่อเฉพาะเหล่านี้ด้วย

7. โครงสร้างประโยค (Sentence Structure)

โครงสร้างประโยคส่วนใหญ่ในหนังสือเล่มนี้ไม่ซับซ้อน ประโยคไม่ยาวนัก มีทั้งประโยคความรวมและประโยคความซ้อน เนื้อความแต่ละประโยคมีความต่อเนื่องกัน ส่วนใหญ่เป็นประโยคบอก

เล่า เช่น “...พักเรื่องเพื่อนบ้าน หันไปคุยเรื่องขนมบ้าง กินขนมเสียหน่อยจะได้มีแรงคุยต่อ ขนมตามการ
จำแนกของผม แยกออกได้เป็น 2 แบบ คือ แบบทำกินกันสดในครอบครัวหรือในชุมชน มักเป็นขนมที่ขาย
ตามเวลาในตลาด หรือมีแม่ค้าหาบขายซึ่งจะพูดในตอนต่อไป กับขนมที่ผลิตจากโรงงานซึ่งเก็บได้นานกว่า
ขนมสด (หน้า 397)” เป็นต้น

8. ลักษณะเหนือหน่วยเสียง (Supra-segmental Features)

หนังสือ *เมื่อวัยเด็ก* มีการใช้ตัวพิมพ์หนากับหัวข้อเรื่อง ใช้ตัวพิมพ์หนาสีฟ้ากับย่อหน้าแรก
ของแต่ละบท และมีการใช้ตัวพิมพ์เอียงเมื่ออ้างอิงข้อความจากในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

3.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โทมัส อาร์ อาร์ท และ เกรก จอห์น สัน

1. โครงเรื่อง (Plot and Structure)

โครงเรื่องของ *เมื่อวัยเด็ก* มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง (narrative) เป็นตอนสั้น ๆ จบใน
ตอน รวม 282 ตอน โดยไม่ได้ลำดับเหตุการณ์ตามเวลา แต่มีการจัดประเภทของเรื่องราวในแต่ละบท แบ่ง
ออกเป็น 11 บท คือ 1. ปู่ย่าตายาย 2. พ่อกับแม่สร้างบ้าน ในและนอกบ้าน 3. ระโนด ช้างแกลบ และ
บ้านเรือน 4. เพื่อนบ้าน 5. ขนมและของเล่นจากโรงงาน 6. ของเล่นจากธรรมชาติ และเกมต่างๆ 7. ขนม
ผลไม้ และของกินในท้องถิ่น 8. บ้านเทิง เทศกาล และประเพณี 9. ผู้คนที่ประทับใจ 10. ไปโรงเรียน ครูเก่า
เพื่อนเก่า หนังสือเก่า และ 11. หน้าแล้ง หน้าฝน หน้าน้ำ และความตั้งใจ

เนื่องจากตัวบท *เมื่อวัยเด็ก* นี้ มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องราวความทรงจำต่างๆ ของผู้เขียน
จึงไม่ได้ใช้การวางโครงเรื่องในลักษณะเดียวกับงานวรรณกรรมประเภทอื่นๆ

2. การวางนิสัยตัวละคร (Characterization)

เนื่องจาก *เมื่อวัยเด็ก* เป็นตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ เอนก ซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่อง จึงเป็นตัว
ละครหลักที่พบเจอกับเรื่องราวต่างๆ การกระทำ บุคลิกลักษณะ นิสัย อารมณ์ความรู้สึก และความคิดเห็น
ตัวละครหลักจะนำเสนอทางตรงผ่านการเล่าเรื่องของผู้เขียนเอง เช่น “น้ำตาลแข็งนั้นกรอบอร่อย เด็กๆจึง
ชอบซื้อกินเล่น แม้ตัวผมเองจนปานนี้ ถ้าครีมหอกครีมหักก็ยังซื้อมากินเล่นอยู่บ้างเหมือนกัน แต่จะเลือกกิน
เฉพาะส่วนที่เป็นน้ำตาลสีสวยเท่านั้น (หน้า 399)” หรือ “ผมกินอาหารยากมาตั้งแต่เด็ก พ่อแม่พี่น้องกิน
อาหารต่างๆ ได้หมด เว้นผมคนเดียว เป็นโรคจิตกินอะไรไม่ค่อยได้ (หน้า 267)” และ “ผมยืนปะปะอยู่กับ

คนอื่น ๆ หวังว่าจะได้เล่นกับเขาบ้าง ถึงเป็นตัวสำรองก็ยังมี เพื่อนตัวโตคัดคนร่วมทีมไปเรื่อยๆ เขาคัดคนโน้นเลือกคนนี้อย่างชำนาญ พอถึงผมเขาก็ทำมือทำไม้ว่าไม่เอา หัวใจผมหล่นไปที่ข้อเท้า ข้างในมันเย็นเยียบอย่างบอกไม่ถูก รู้สึกทุเรศและเวทนาตัวเองว่าเราไม่เอาไหนเสียเลยจริงๆ นะ ขณะที่เพื่อนเริ่มวิ่งไล่บอลอย่างสนุกสนาน ผมก็ค่อยๆ เดินออกมาจากขอบสนามอย่างเงียบๆ วันนั้นผมเดินกลับบ้านพร้อมความเหงาที่สุดในโลก (หน้า 531) เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีตัวละครอื่นๆ ที่ผู้เขียนกล่าวถึงในแต่ละบท เช่น พ่อ แม่ รวมทั้งพี่น้องทั้งแปดคนของผู้เขียน โดยเฉพาะในบท 9 ผู้คนที่ประทับใจ เช่น หมวดคุณ ชิกเคิร์ต เป๊ะแบน เป็นต้น ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครนั้นๆ โดยบรรยายลักษณะรูปร่างพรรณาสัตว์ นุคลิก และการกระทำของตัวละคร เช่น “หมวดคุณ ก็คือ นายตำรวจไว้ผมสั้นเกรียน รูปร่างทะมัดทะแมง เสียงดังฟังชัด ไม่กลัวใคร มีโจรผู้ร้ายที่ไหน หมวดคุณจะไปจัดการปราบปรามอย่างเด็ดขาด (หน้า 667) หรือบางครั้งผู้เขียนก็บรรยายตัวละครโดยอ้างอิงจากเอกสารต่างๆ เช่น ตอนหนึ่งในจดหมายที่กล่าวถึงตัวละครหนึ่งว่า “ส่วนนายเคิร์ต เขาเรียกกันว่า ชิกเคิร์ต มีเรื่องเล่ากันว่า เวลาจะถ่ายรูปใคร แกจะให้หนึ่งแก้ว นิ่งตัวตรง วางมือบนขาทั้ง 2 นิ้ว เรียงกันให้เห็นครบทั้ง 10 นิ้ว ถ้าใครหนึ่งไม่ตรง แอ็กท่า แกจะถามว่า ถ่ายแล้วนะเอาแน่ะ แกจึงจะถ่ายให้ ถ้าไม่รับคำ แกจะไม่ถ่ายให้ (หน้า 682)” เป็นต้น

3. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องของตัวบท เมื่อวัยเด็ก นี้คือ วิถีชีวิตในวัยเด็กของผู้เขียน ณ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในยุค พ.ศ. 2500 นั้น เป็นชีวิตที่เรียบง่าย มีเรื่องสนุกสนานมากมาย และเป็นความทรงจำที่น่าประทับใจ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการมองเห็นคุณค่าของสิ่งของและเรื่องราวรอบตัวด้วย โดยผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า การเก็บสะสม รวบรวมข้อมูลต่างๆ รอบตัว ที่ผู้เขียนเพียรทำมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งปัจจุบันนี้ มีคุณค่าต่อคนรุ่นหลังอย่างมาก

4. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เมื่อวัยเด็ก เป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองบุรุษที่ 1 (First person narrator) เพราะเป็นบันทึกความทรงจำของผู้เขียนเอง บุรุษที่ 1 นี้ มีลักษณะเป็นผู้เล่าเรื่องที่รู้เรื่องราวทั้งหมดเกี่ยวกับเหตุการณ์และตัวละครในเรื่อง เช่น “ตอนเช้า เวลาไปส่งข้าวให้ยายตลาดตก ขากลับผมชอบดูร้านขายขนมตรงข้ามร้านอาหารโกฝั่ง ในห้องเล็กๆ เจ้าของบ้านทำชั้นเหมือนชั้นบันไดสามสี่ชั้น วางขวดโหลฝาสังกะสีใส่ขนมต่างๆ (หน้า 396)” เป็นต้น

5. สัญลักษณ์ อุปมาอุปไมย และจินตนิมิต (Symbol, Allegory, and Fantasy)

ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* ผู้เขียนไม่ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะเล่าเรื่องในวัยเด็กของตนโดยใช้ภาษาต่างๆ ตรงไปตรงมา เพื่อให้เห็นถึงความเรียบง่ายและความสนุกที่แฝงอยู่ในความเรียบง่ายของชีวิตในวัยเด็กของตน

6. อารมณ์ขัน และการแฉ่งนัย (Humor and Irony)

ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* นี้ ผู้เขียนมิได้เสนออารมณ์ขันผ่านกลวิธีการแฉ่งนัย แต่บรรยายเหตุการณ์และผู้คนที่พบปะโดยผ่านอารมณ์ขันเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสนุกสนานของชีวิตในวัยเด็ก วิถีชีวิตของผู้คนต่างจังหวัดที่เรียบง่าย มีความเป็นมิตรต่อกัน ที่ผู้เขียนจดจำและต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านได้รับรู้ ยกตัวอย่างเช่น ในตอนที่เอนกถูกสุนัขกัด เขากล่าวถึงสุนัขอย่างติดตลกว่า “ผมไม่ไว้ใจหมาจุก และหมาจุกก็ไม่ไว้ใจผม” และ “หมาจุกคงนึกว่ามันได้ผมเต็มทนจนยังใจไม่ไหว จึงจับเนื้อตรงขาพับเข้าให้” (หน้า 342) อารมณ์ขันที่ผู้เขียนใช้ ทำให้เหตุการณ์ที่ดูเหมือนจะรุนแรงผ่อนคลายลงไปในตอนที่เขาเล่าถึงจ๊กโกที่ซำที่สูงสุดในอำเภอระโนดที่ชื่อไซธิบหาย เขาก็บรรยายลักษณะการแต่งตัวและการกระทำของตัวละครอย่างมีอารมณ์ขันว่า “ไซธิบหายปรากฏตัวในตลาดด้วยทรงผมและสีการแต่งตัวที่กวนสายตาคอนทุกคน คือ ผมเกรียนเล็กน้อย ด้านหน้ายกสูงแบบมดแดงชะเง้อ เสื้อคับ กางเกงเดฟรัดน่องจนนำกลัวว่าจะเดินเหินเหมือนชาวบ้านได้อย่างไร” และ “ไซสามารถยืนบนเครื่องเรือหาง และบังคับเรือให้วิ่งไปข้างหน้าเหมือนนักเดินบัลเลต์ หรือพอดิตเครื่องแล้ว ไซจะปล่อยมือแล่นไปนอนทางด้านหัวเรืออย่างสบายใจเฉิบ” (หน้า 798)

3.2 การวิเคราะห์ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทนำว่า ประเด็นปัญหาหลักในการแปลหนังสือเล่มนี้ คือประเด็นปัญหาการแปลข้ามวัฒนธรรม โดยพบการใช้คำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะสิ่งของและขนบธรรมเนียมที่เกิดขึ้นเมื่อ 50 ปีที่แล้วในท้องถิ่นภาคใต้ที่น่าสนใจจำนวนมากและเห็นว่าแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ยาก ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ด้านวัฒนธรรมการกิน การละเล่นและของเล่น การเรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิเคราะห์เรื่องดังกล่าวอย่างละเอียดเพื่อนำไปสู่การวางแผนการแปลที่เป็นระบบ สามารถเลือกสรรกลวิธีหรือแนวทางการแปลคำที่

เกี่ยวกับวัฒนธรรมเหล่านี้เหมาะสม อีกทั้งสามารถรักษาความหมายและอรรถรสตามผู้เขียนในฉบับต้นฉบับได้ตั้งใจไว้

ผู้วิจัยได้พบปัญหาในการการแปลคำที่อาจไม่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยมของคนที่อยู่ในยุคสมัยปัจจุบัน รวมถึงตัวผู้วิจัยเอง เช่น ไบชนานนาม ม้าเล็กขาถ่าง โคมตาวิ้ว ขวดตีนช้าง ปี่ซังข้าว เป็นต้น และผู้วิจัยยังพบปัญหาการแปลคำที่อยู่ในวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ เนื่องจากตัวบทเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของผู้เขียนเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก มีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ดังนั้นภาษาหรือคำที่ใช้จึงมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยอาจไม่รู้จักหรือคุ้นเคย เช่น โจ ช้างแกลบ แทงเซ้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ตัวบท *เมื่อวัยเด็ก* นี้ ยังมีคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยในอดีตอยู่เป็นจำนวนมาก แม้แต่ผู้วิจัยซึ่งเป็นคนไทยก็ยังรู้จักเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เนื่องจากการแปลนี้ เป็นการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้อ่านอาจเป็นชาวต่างชาติที่ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยหรือมีพื้นฐานอยู่น้อยมาก การแปลตัวบทนี้จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้อ่านต้นฉบับและฉบับแปล เพื่อให้ผู้อ่านทั้งสองฉบับได้รับอรรถรสใกล้เคียงกันมากที่สุด

3.3 การวางแผนการแปลเพื่อแก้ไขปัญหาการแปล

3.3.1 การวางแผนการแปลโดยรวม

ดังที่ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทและแนวทางการแปล รวมทั้งศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 แล้วนั้น ผู้วิจัยกำหนดว่าจะนำแนวคิดการวิเคราะห์ตัวบทของ คริสตินาเนนอริต และแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน ไปใช้ในการหาองค์ประกอบภายนอกและภายใน รวมทั้งนำความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องช่วยในการทำความเข้าใจตัวบทและประเด็นปัญหาในการแปล เลือกสรรคำแปลที่เหมาะสม และช่วยพิจารณาว่าควรจะต้องเนื้อหาส่วนใดหรือต้องอธิบายเพิ่มเติมเมื่อวัฒนธรรมปลายทางแตกต่างจากวัฒนธรรมต้นทาง

ส่วนแนวทางการแปลนั้น ผู้วิจัยนำแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืนและแบบรักษาความแตกต่าง เรียบเรียงโดย ลอร์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเตอร์เซน ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส เพื่อถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับวัฒนธรรมปลายทาง

3.3.1 การวางแผนการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และทำความเข้าใจคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยแต่ละคำ และดำเนินการแปลโดยนำทฤษฎีและความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ รวมทั้งคำนึงถึงความเหมาะสมของบริบทและสถานการณ์เป็นสำคัญ โดยแนวทางที่ผู้วิจัยใช้ได้แก่ แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืนและแบบรักษาความแปลกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเตอร์-เซน ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เพอร์นันเดส โดยผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะกลวิธีการแปลที่นำมาใช้แปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยในเรื่องนี้ได้ อีกทั้งมีการนำแต่ละวิธีมาใช้ผสมผสานกันด้วย เพื่อให้บทแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด ทั้งนี้ แนวทางการแปลทั้งสองแนวทาง มีกลวิธีการแปลเดียวกัน แต่เรียกต่างกัน ผู้วิจัยจึงจะขอกำหนดเรียกดังนี้

- การแปลแบบคงรูป หรือ การทับศัพท์ ผู้วิจัยจะขอเรียกว่า การทับศัพท์
- การแปลตรงตัว หรือ การแปลความหมาย ผู้วิจัยจะขอเรียกว่า การแปลตรงตัว
- การละไว้ หรือ การตัดทอน ผู้วิจัยจะขอเรียกว่า การตัดทอน

โดยกลวิธีที่ผู้วิจัยนำมาใช้กับการแปลคำในอัตชีวประวัติเรื่องนี้ ได้แก่

- 1) **การแปลคำสมมูล** เป็นกลวิธีที่ผู้แปลไม่จำเป็นต้องแปลคำเฉพาะวัฒนธรรม เพราะมีคำที่มีความหมายเท่าเทียมหรือใช้สำหรับคำเฉพาะวัฒนธรรมนั้นกำหนดใช้โดยหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตาม คำทางวัฒนธรรมบางคำในต้นฉบับนี้อาจจะไม่ได้มีความหมายเทียบเคียงหรือทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ทั้งหมด แต่ผู้วิจัยนำกลวิธีนี้มาปรับใช้เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาการแปล ได้แก่

1.1) กัดจิ้งหรีด – Cricket Fight

ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูล โดยแปลชื่อการละเล่น กัดจิ้งหรีด ว่า “cricket fight” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป แทนการแปลว่า “cricket biting” เพื่อให้ได้คำแปลที่ลื่นไหลเป็นธรรมชาติ เข้ากับวัฒนธรรมของผู้อ่านปลายทาง และเป็นไปตามเจตนาของผู้เขียนที่อยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออ่านง่าย

1.2) ขนมปังหัวจุก – Iced Gem

เนื่องจากขนมปังกรอบชนิดนี้ เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมปลายทางในชื่อ “Iced gem” ผู้วิจัยจึงเลือกการแปลคำสมมูลแทนการแปลตรงตัวว่า “Topknot biscuit” เพื่อให้งานแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงต้นฉบับ

1.3) ลูกบอลรังผึ้ง – Honey-Comb Ball

ผู้วิจัยใช้การแปลคำสมมูล เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางเรียกของเล่นหรือของตกแต่งที่มีลักษณะเหมือนกันนี้ว่า “Honey-comb ball”

1.4) ใบชานนาม – Naming Certificate

ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูล โดยเทียบเคียงวัฒนธรรมปลายทาง เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทาง รวมทั้งวัฒนธรรมในหลายประเทศ ก็มีการออกประกาศนียบัตรที่เรียกว่า Naming Certificate ระบุชื่อ และรายละเอียดอื่นๆ ของทารกที่เพิ่งเกิด หลังจากการทำพิธีตั้งชื่อ (Naming Ceremony) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปล ใบชานนาม ว่า “Naming Certificate” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพได้ทันที ส่วนรายละเอียดที่แตกต่างบางประการจากวัฒนธรรมปลายทางนั้น ผู้เขียนได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนในฉบับแล้ว

1.5) โคมตาวัว – Carbide Lamp

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูล จากการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบรูปภาพของโคมประเภทดังกล่าว ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับโคมในวัฒนธรรมปลายทาง พบว่ามีลักษณะเหมือน “carbide lamp” ผู้วิจัยจึงเลือกแปลคำว่า โคมตาวัว ด้วยชื่อเดียวกัน

1.6) น้ำแข็งขูด – Shaved Ice

ในวัฒนธรรมตะวันตก มีของหวานที่นำน้ำแข็งก้อนใหญ่มาบดให้เป็นน้ำแข็งบดราดด้วยน้ำหวานสีและรสชาติต่างๆ เช่นกัน เรียกว่า Shaved Ice หรือ Hawaiian shaved ice มักใส่หลอดให้ผู้รับประทานดูดน้ำหวานได้ด้วย ด้วยวัฒนธรรมที่มีร่วมกันนี้ ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูล โดยแปลคำว่า น้ำแข็งขูด ว่า shaved ice

1.7) น้ำแข็งกด – Popsicle

ผู้วิจัยนำกลวิธีการแปลแบบคำสมมูลมารับใช้ในการแก้ปัญหการแปลนี้ โดยเทียบเคียงกับของหวานที่ชาวตะวันตกรู้จัก จากคำอธิบายลักษณะของน้ำแข็งกุด ว่าเป็นน้ำแข็งที่ใสแล้ว อัดลงในแก้วให้เป็นแท่งแล้วเสียบไม้ ราดน้ำหวาน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับ “popsicle” มาก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำนี้

- 2) **การขยายความ** กลวิธีนี้เป็นกรการคงรูปคำหรือทับศัพท์ไว้ และเพิ่มเติมรายละเอียด ทำให้คำเฉพาะวัฒนธรรมในภาษาปลายทางมีความเฉพาะเจาะจง โดยความที่ขยายเพิ่มเติมนั้นซ่อนอยู่ในคำเฉพาะวัฒนธรรม ได้แก่

2.1) **ลูกตักหรืออีตัก – Luk Tak or E-Tak (seed scooping)**

ผู้วิจัยเปลี่ยนชื่อของเล่นชนิดนี้ ด้วยกลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยใส่รายละเอียดเพิ่มเติมไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ เป็น *Luk Tak or E-Tak (seed scooping)*

2.2) **ภูตสมิงพราย – Phut Saming Phrai Weretiger**

ข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://en.wikipedia.org/wiki/Werecat> ระบุว่า ในทวีปเอเชีย ทั้งประเทศอินเดีย จีน ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย มีตำนานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตคล้ายมนุษย์หมาป่า(werewolf) แต่เป็นเสือ โดยเรียกว่า “weretiger” จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจึงแปลชื่อภาพยนตร์เรื่องนี้ด้วยกลวิธีขยายความ โดยทับศัพท์ คงคำว่า “Phut Saming Phrai” ไว้ แต่เพิ่มคำว่า “weretiger” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจว่า “Phut Saming Phrai” ไม่ใช่ชื่อเฉพาะของผีเท่านั้น แต่มีความหมายถึง “สมิง” หรือเสือด้วย จึงแปลคำนี้ว่า “Phut Saming Phrai Weretiger”

2.3) **ผีหลังกลวง – Phi Lang Kluang, a ghost with a large wound in its back**

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยทับศัพท์และอธิบายเพิ่มเติม เป็น *Phi Lang Kluang, a ghost with a large wound in its back* เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักชื่อผีชนิดนี้ และเข้าใจความหมายเช่นเดียวกับที่ผู้อ่านในภาษาต้นฉบับเข้าใจ

2.4) **แทงเข้ – Thang Khe (Croc-Spearing Ritual)**

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยใส่ไว้ในวงเล็บ ว่า *Thang Khe (Croc-Spearing Ritual)* สาเหตุที่ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยเนื่องจากใน

เนื้อหาตัวบทนั้น มีการกล่าวถึง จระเข้ และพิธีกรรมที่ใช้หอกแทงจระเข้ ซึ่งผู้อ่านในภาษาต้นทางจะสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างชื่อพิธี “แทงเข้” ที่เห็นในหัวข้อเรื่องกับเนื้อหาในตัวบทได้ แต่ผู้อ่านในภาษาปลายทางนั้นจะไม่เข้าใจ ดังนั้น เพื่อให้เกิดสมมูลภาพที่ใกล้เคียงกัน และเกิดความสับสนใหลในการอ่าน ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “croc” แทนคำว่า “crocodile” เพราะต้องการใช้คำสั้นๆ เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับใช้คำว่า “เข้” แทน “จระเข้”

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ใช้กลวิธีการขยายความโดยนำคำสมมูลมาปรับใช้ ได้แก่ คำว่า “งานชิงเปรต” และ “หมากขุม”

2.5) งานชิงเปรต – *Ching Pret* (Hungry Ghost) Festival

ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า นอกจากการทับศัพท์คำนี้ ควรมีการอธิบายเพิ่มเติม เนื่องจากว่า แม้ประเพณีชิงเปรตจะไม่ใช่ที่รู้จักอย่างกว้างขวาง แต่ผู้อ่านชาวไทยก็รู้จัก “เปรต” เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงนำคำสมมูลมาปรับใช้เทียบเคียง โดยนำประเพณีที่ใกล้เคียงกันซึ่งเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมปลายทาง (เทศกาลที่ใกล้เคียงกันมากคือ วันสารทจีน ซึ่งรู้จักกันในชื่อภาษาอังกฤษว่า Ghost Festival หรือ Hungry Ghost Festival) มาใช้ร่วมกับการทับศัพท์ ว่า *Ching Pret* (Hungry Ghost) Festival

2.6) หมากขุม – *Mak Khum* (Thai Mancala)

เนื่องจากในประเทศอื่นๆ ก็มีการเล่นที่คล้ายคลึงกับหมากขุมนี้เช่นกัน โดยในวัฒนธรรมตะวันตกนั้น รู้จักและเรียกกันว่า “mancala” ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีแบบขยายความโดยทับศัพท์คำว่า หมากขุม ว่า “*Mak Khum*” และอธิบายเพิ่มเติมโดยนำคำสมมูลมาปรับใช้ และใส่คำว่า “Thai” ข้างหน้า เป็น “Thai mancala” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นว่าการเล่นหมากขุมนี้เป็นแบบไทย อาจมีลักษณะหรือกติกาที่ไม่เหมือนการเล่นหมากขุมในวัฒนธรรมของผู้อ่านทั้งหมด

2.7) ช้างแกลบ - *Chang Klaep* – Pygmy Elephant

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า “แกลบ” ไว้หลายความหมายด้วยกัน ความหมายหนึ่งคือ “น. เรียกม้าพันธุ์เล็กว่า ม้าแกลบ เรียก วิหารขนาดเล็กว่า วิหารแกลบ” จึงวิเคราะห์ได้ว่า ช้างแกลบนี้น่าจะหมายถึงช้างขนาดเล็ก นอกจากนี้ จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภาคใต้ พบว่า ช้างแกลบ หมายถึงช้างแคระ ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางเรียกว่า “Pygmy Elephant” จึงนำคำทั้งสองมาใช้ร่วมกัน คำว่า “ช้างแกลบ” นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการขยายความ โดยทับศัพท์ คำว่า “ช้างแกลบ” ว่า “Chang Klaep” เพราะผู้วิจัยต้องการเผยแพร่คำทางวัฒนธรรมนี้ไว้ และอธิบายเพิ่มเติมโดยนำคำสมมูลมาปรับใช้

3) **การแปลตรงตัว** กลวิธีการแปลแบบนี้คงความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในต้นฉบับไว้เหมือนเดิมโดยไม่มีการเพิ่มหรือลด หรือการสลับตำแหน่งคำในกลุ่ม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคยมากกว่า ได้แก่

3.1) จักจั่น – Cicada

ผู้วิจัยแปลคำว่าจักจั่นด้วยกลวิธีการแปลตรงตัว เพราะเห็นว่า เมื่อผู้อ่านในภาษาต้นฉบับเห็นคำว่า “จักจั่น” นั้น ก็จะนึกถึงแมลงชนิดหนึ่ง และทุกคนไม่ได้รู้จักของเล่นจักจั่น เนื่องจากไม่ได้มีการเล่นของเล่นนี้อยู่โดยทั่วไปในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Cicada” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้รับอรรถรสแบบเดียวกัน

3.2) พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด – Monk-Kid- Tiger- Hen- Weevil

ผู้วิจัยตัดสินใจแปลชื่อการละเล่นโดยใช้สัญลักษณ์มือคล้ายการเป่าขลุ่ยนี้ ด้วยวิธีการแปลตรงตัว เนื่องจากผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่า ในกรณีนี้ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเติมคำ หรืออธิบายความเพิ่ม เนื่องจากมีการอธิบายรูปแบบการเล่นอย่างละเอียดในส่วนเนื้อหาในต้นฉบับแล้ว นอกจากนี้การละเล่นนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน ดังนั้นผู้อ่านต้นฉบับและฉบับแปลจะได้รับอรรถรสที่ใกล้เคียงกัน

3.3) ขวดตีนช้าง – The Elephant Foot Jar

ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่าขวดว่า “Jar” โดยดูจากทั้งบริบทและอวัจนภาษาที่เป็นรูปภาพประกอบ โดยคำว่า “ขวด” ในที่นี้ เป็นขวดโหล (ขวดปากกว้าง มีฝา) ไม่ใช่ขวด (ภาชนะกลวงใน มักมีคอหรือปากแคบ) ใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเพื่อแสดงวัฒนธรรมต้น

ทาง และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมปลายทางด้วย เพราะจากการศึกษาประเภทของขวดใน วัฒนธรรมปลายทางพบว่า ในอดีตมีการนำเท้าข้างมาทำเป็นภาชนะจริงๆ และยังมีการ ซื่อขายเป็นของเก่าและของลอกเลียนแบบกันอยู่ในปัจจุบัน โดยผู้รับสารปลายทางจะไม่ สับสนเนื่องจากมีบริบทและรูปภาพประกอบ

3.4) ลูกอมไข่จิ้งจก – House-Lizard Egg Candy

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว เพื่อคงความหมายของคำทางวัฒนธรรมในตัวบท เนื่องจากขนมชนิดนี้ไม่ได้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ผู้อ่านในภาษาต้นทางก็อาจไม่รู้จักรขนมนี้ เช่นกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า “ลูกอมไข่จิ้งจก” ว่า “House-Lizard Egg Candy” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้รับอรรถรสและความหมายที่เท่าเทียมกับผู้อ่านใน ภาษาต้นทาง

3.5) ขนมปังเม็ดมะยม – Star Gooseberry Biscuit

เนื่องจากผู้เขียนกล่าวว่าบางคนเรียกขนมปังหัวจุก ว่า ขนมปังเม็ดมะยม ผู้วิจัยจึง ใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเพื่อคงความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในตัวบทต้นฉบับไว้ เหมือนเดิม ว่า “star gooseberry biscuit” เพื่อให้สอดคล้องกับที่ผู้เขียนเน้นให้เห็นว่า ลักษณะของขนมปังหัวจุกนั้นดูคล้ายเม็ดมะยม

3.6) น้ำแข็งบอกล – Tube Ice

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ว่า “tube ice” (“บอกล” ในที่นี้ หมายถึง “กระบอกล”) เนื่องจากผู้เขียนได้อธิบายลักษณะและวิธีทำอย่างละเอียดในตัวบทแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลตรงตัว โดยไม่เพิ่มคำหรือข้อความใดๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านภาษาต้นทาง และปลายทางได้รับอรรถรสใกล้เคียงกันมากที่สุด

3.7) เพลงขลุ่ย – Flute Song

ผู้วิจัยแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ว่า “Flute Song” เนื่องจากมีความสั้น กระชับ และเข้าใจได้ดีในวัฒนธรรมปลายทาง

- 4) **การทับศัพท์** ใช้ในกรณีที่ชื่อนั้นไม่มีความหมายในระดับคำ และให้ความสำคัญกับการ ออกเสียงของชื่อเฉพาะ ได้แก่

4.1) โศกทอง – *Khok Thong*

เนื่องจากคำนี้เป็นชื่อเฉพาะ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทับศัพท์ว่า “*Khok Thong*” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจความหมายและได้เรียนรู้วัฒนธรรมไปพร้อมกัน

4.2) โศกลูกนาค – *Khok Luk Nak*

เนื่องจากคำนี้เป็นชื่อเฉพาะ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทับศัพท์ว่า “*Khok Luk Nak*”

4.3) ผีขาคิม – *Phi Kha Khim*

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ต้นไม้ทั่วไปจะมีลักษณะยืนต้นสูง ลำต้นเป็นปล้อง แต่มีไม้ไผ่ประเภทที่มีลำต้นแตกออกไปจากลำต้นเดียวกัน มีลักษณะคล้ายขาคิม จึงเรียกว่า ไม้ขาคิม ชาวบ้านเชื่อว่าไม้ขาคิมเป็นไม้ผีสิง และผีที่สิงอยู่ก็มีชื่อว่า ผีขาคิม ในตัวบทมีคำอธิบายไว้อยู่แล้ว ผู้แปลจึงใช้การทับศัพท์ว่า “*Phi Kha Khim*”

- 5) การถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย คือ การลดทอนรูป วจนลีลา หรือถอดคำเฉพาะวัฒนธรรมออก และแทนที่ด้วยความที่ถอดออกมาซึ่งเหมาะสมกับบริบท โดยความหมายหรือความหมายแฝงที่เกี่ยวข้องยังคงอยู่ได้แก่

5.1) ปี่ (ปากบาน) – *Tin Toy Trumpet*

จากรูปภาพประกอบ “ปี่(ปากบาน)” มีลักษณะคล้ายแตร หรือ “trumpet” (ปากบาน) มากกว่า ปี่ หรือ “flute” (ปากเล็ก) นอกจากนี้ แตรยังเคลือบสังกะสี ดังนั้นผู้แปลจึงปรับบทแปลโดยใช้กลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เป็น “tin toy trumpet” แทน “wide lip flute”

5.2) หม้อข้าวหม้อแกง – *Miniature Cookware*

จากบริบทนี้ “หม้อข้าวหม้อแกง” คือของเล่นประเภทหนึ่ง เป็นการเลียนแบบหม้อข้าวหม้อแกงของจริงแต่ย่อส่วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจแปลคำนี้ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมายว่า “*Miniature Cookware*” ซึ่งหมายถึงเครื่องครัวขนาดย่อส่วน เพื่อให้คำแปลมีความสอดคล้องกับบริบท

5.3) จิ๊กโก๋ – *Hooligan*

ผู้วิจัยแปลคำนี้ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย โดยใช้คำว่า hooligan ซึ่ง *Oxford Dictionary* ให้ความหมายว่า “A violent young troublemaker, typically one of a gang” ผู้วิจัยจึงแปลว่า hooligan ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายตาม พจนานุกรม

5.4) ต้นขามหวาน – Rain Tree

เนื่องจากคำว่าต้นขามหวานเป็นภาษาถิ่น หมายถึงต้นไม้ชนิดเดียวกันกับต้น ก้ามปูหรือต้นจามจุรี (rain tree) ไม่ใช่ ต้นมะขาม (tamarind) เพื่อเป็นการให้ความรู้ รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่ผู้อ่านปลายทาง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจแปลคำว่า “ต้นขามหวาน” ในตัวบทว่า “the rain trees” ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย

5.5) ไม้โลงผี – Used Coffin

ไม้ชนิดนี้คือไม้ที่ได้จากโลงศพใช้แล้ว มักจะนำมาใช้ในพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เพื่อให้ ผู้อ่านปลายทางเข้าใจชัดเจน

5.6) ถั่วไหลจากขวดไหล – Crispy Coated Peanuts from Dispensers

คำว่า “ถั่ว” ในที่นี้ หมายถึง ถั่วลิสงเคลือบกะทิ ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ในส่วนเนื้อหา อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยแปลคำว่า “ถั่ว” ในหัวข้อเรื่องนี้ เพียง “crispy coated peanuts” เพื่อให้ ชื่อมีความสั้น กระชับ อีกทั้งส่วนหัวข้อนี้ ผู้เขียนก็ยังไม่ได้ออกว่าเป็นถั่วนี้เป็นแบบใด แต่ ได้อธิบายไว้ภายหลังในเนื้อหา

ส่วนคำว่า “ขวดไหล” ผู้วิจัยแปลว่า “dispenser” เนื่องจากขวดไหลในที่นี้ไม่ใช่ jar แต่หมายถึงเครื่องที่บรรจุขนมไว้ เมื่อหยอดเหรียญและหมุนกุญแจ ขนมจะหล่นลงมา ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางเรียกกันว่า dispenser ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลคำทั้งหมดว่า “Crispy Coated Peanuts from Dispensers ” ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอน ความหมาย

- 6) การใช้คำสมมูลร่วมกับการแปลตรงตัว เป็นการนำคำที่กำหนดใช้ในวัฒนธรรม ปลายทางที่มีความหมายเท่าเทียมหรือเทียบเคียงได้มาปรับใช้ในการแปล ร่วมกับการคง ความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในตัวบทต้นฉบับ ได้แก่

6.1) จรวดสวมแก๊ป – Cap Bomb Rocket

จากการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับของเล่นชนิดนี้พบว่า ในวัฒนธรรมตะวันตก มีการกล่าวถึงของเล่นที่คล้ายกับที่ผู้เขียนอธิบายนี้อยู่ ว่าเป็นของเล่นโบราณเช่นกัน โดยของเล่นประเภทนี้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “Cap Bomb” ผู้วิจัยใช้คำสมมูล คือใช้คำว่า “cap bomb” ที่ผู้อ่านในฉบับปลายทางรู้จักคุ้นเคย แต่ใช้กลวิธีการแปลตรงตัวในการแปลคำว่า “จรวด” ว่า “rocket” แล้วใส่ท้ายชื่อ เพื่อเน้นว่าของเล่นนี้มีลักษณะเป็นรูปจรวด

6.2) กงจักรฝาเบียร์ – Beer-Bottle Cap Whirligig

ในวัฒนธรรมปลายทาง เรียกของเล่นที่มีลักษณะและวิธีการเล่นที่เหมือนกันนี้ว่า whirligigs ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้โดยใช้คำสมมูลเพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจและเห็นภาพชัดเจน ร่วมกับการแปลคำว่า “ฝาเบียร์” แบบตรงตัว ว่า “beer-bottle cap” รวมเป็น “beer-bottle cap whirligig”

- 7) **การทับศัพท์ร่วมกับการแปลตรงตัว** เป็นการคงรูปคำเดิมไว้ด้วยกลวิธีการการทับศัพท์ ร่วมกับการแปลคำที่แปลตรงตัวได้ ได้แก่

7.1) โจหลอก – “Fake Jo”

ผู้วิจัยใช้การทับศัพท์คำว่า “โจ” ว่า “Jo” จากบริบท คำว่า “หลอก” ในที่นี้ มีความหมายว่า ไม่จริง ปลอม ซึ่งแปลตรงตัวได้ว่า “Fake” ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Fake Jo”

- 8) **การทับศัพท์ร่วมกับการถอดความโดยการถ่ายโอนความหมาย** เป็นการใช้กลวิธีการทับศัพท์เพื่อรักษาคำเฉพาะวัฒนธรรมไว้ และแทนที่คำที่สามารถถอดความโดยคงความหมายแฝงไว้ ได้แก่

8.1) โจควายธนู – Magic Buffalo Jo

ผู้วิจัยใช้การทับศัพท์คำว่า “โจ” ว่า “Jo” และใช้กลวิธีการถอดความในการแปลคำว่า “ควายธนู” เนื่องจากควายธนูคือรูปปั้นควายที่ปลูกเสกแล้ว เชื่อว่ามีพลังอำนาจพิเศษ โดยรูปร่างลักษณะของควายธนูนั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับธนูแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “Magic” เพื่อบอกว่ารูปปั้นควายนี้มีความวิเศษทางไสยศาสตร์อยู่

- 9) การแปลตรงตัวร่วมกับการแทนที่คำวัฒนธรรม เป็นการคงความหมายเฉพาะของคำ ร่วมกับการแทนที่ด้วยคำเฉพาะวัฒนธรรมที่ต่างออกไปซึ่งเป็นคำเฉพาะวัฒนธรรมที่ผู้อ่าน ภาษาปลายทางรู้จัก ได้แก่

9.1) วิทยูแมลงภู่ – Carpenter Bee Jukebox

ผู้วิจัยแปลคำนี้ว่า "carpenter bee jukebox" โดยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว โดยแปลคำว่า "แมลงภู่" ว่า "carpenter bee" และใช้กลวิธีการแปลแบบแทนที่ ในการแปลคำว่า "วิทยู" ว่า "jukebox" ซึ่งเป็นการใช้ในลักษณะความเปรียบ ว่าเป็นเครื่องเล่นที่มีเสียง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

- 10) การแปลตรงตัวร่วมกับการถอดความโดยการถ่ายโอนความหมาย เป็นการคง ความหมายเฉพาะของคำร่วมกับการแทนที่คำที่สามารถถอดความโดยคงความหมายแฝง ไว้ได้แก่

10.1) ปี่ซังข้าว – Rice Stubble Whistle

ชนชาติอื่นๆ ก็มีของเล่นที่เป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าเช่นกัน ของเล่นที่มีความ คล้ายคลึงกับปี่ซังข้าวคือ นกหวีดไม้ไผ่ (bamboo whistle) มีลักษณะเป็นไม้ไผ่เหลากลม ตัดปลายเฉียงด้านหน้า เป็นของเล่นพื้นบ้านของทั้งชนชาติตะวันออก เช่น จีน ญี่ปุ่น และ ชนชาติตะวันตกด้วยเช่นกัน และในเว็บไซต์ homesteadtoys.com ก็ได้กล่าวถึงของเล่น พื้นบ้านของชาวอเมริกัน โดยเรียกของเล่นพื้นบ้านชนิดนี้ว่า spring whistle เป็นของเล่นที่ ทำจากไม้ชนิดหนึ่ง (ไม่ใช่ไม้ไผ่) นอกจากนี้ จากการพิจารณาขนาด รูปร่างลักษณะและ เสียงของปี่ซังข้าว ผู้วิจัยเห็นว่าใกล้เคียงกับ whistle (มีขนาดเล็ก เสียงดังแหลม) มากกว่า flute จึงตัดสินใจแปลคำว่า "ปี่ซังข้าว" โดยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวร่วมกับการถอด ความว่า "rice stubble whistle"

10.2) วัวชน – Clay Fighting Bull

ในบริบทนี้ "วัวชน" หมายถึงของเล่น เป็นวัวที่ใช้ดินปั้นขึ้นมา เพื่อนำมาต่อสู้กัน ผู้วิจัยจึงแปลชื่อของเล่นชนิดนี้ ด้วยกลวิธีการแปลแบบตรงตัว (วัว แปลว่า bull) ร่วมกับการถอดความว่า "clay fighting bull" เพื่อผู้อ่านเห็นภาพของเล่นชนิดนี้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าทำ จากดินปั้นและใช้ในการเล่นสู้กัน

10.3) ขวดปากล้าอม – Wide-Mouthed Glass Jar

เนื่องจากบริบทของคำนี้คือ ผู้เขียนกำลังอธิบายความหมายของ ขวดดินข้าง จากพจนานุกรมว่าเป็นคำเรียกทั่วไปหมายถึงขวดโหล ปากกว้าง มีฝา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ขวดปากล้าอม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลวิธีการแปลตรงตัว (ขวด แปลว่า jar) ร่วมกับการถอดความ เพราะสื่อความหมายได้ดี เข้าใจ และเห็นภาพทันที จึงแปลว่า “a wide-mouthed glass jar”

11) การแปลตรงตัวร่วมกับการเพิ่มคำ เป็นการคงความหมายเฉพาะของคำร่วมกับการเติมส่วนขยายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ไม่ให้เกิดความกำกวม ได้แก่

11.1) เรือบิน – Toy Plane

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า เรือบิน ว่า หมายถึง เครื่องบิน ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ว่า “plane” จากนั้นผู้วิจัยใช้กลวิธีการเพิ่มคำ โดยเพิ่มคำว่า “toy” กลายเป็น “toy plane” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าเรือบินนี้เป็นของเล่น

11.2) งานทำบุญเดือนสิบ – The Tenth Lunar Month Merit Festival

ผู้วิจัยแปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวแล้วเพิ่มคำว่า “lunar” เป็น “The Tenth Lunar Month Merit Festival” เพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบว่า “เดือนสิบ” หมายถึงเดือนสิบที่นับตามจันทรคติ ไม่ใช่สุริยคติ อย่างที่ผู้อ่านในภาษาปลายทางคุ้นเคยมากกว่า

11.3) ม้าเล็กขาถ่าง – Small Wooden Wide Legged Stool

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวร่วมกับการเพิ่มคำ โดยคำว่า “ม้า” ในบริบทนี้หมายถึงม้านั่งหรือเก้าอี้นั่ง ผู้วิจัยจึงแปลแบบตรงตัว ว่า “stool” และแปลคำที่เหลือแบบตรงตัวเช่นกัน แต่เพิ่มคำว่า “wooden” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าม้าตัวนี้ผลิตจากไม้ โดยแปลทั้งหมดว่า “small wooden wide legged stool”

11.4) ม้าไสน้ำแข็ง – Wooden Ice Shaver Stool

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวร่วมกับการเพิ่มคำ โดยแปลคำนี้ได้ว่า “wooden ice shaver stool”

12) การแปลตรงตัวร่วมกับการตัดทอน เป็นการคงความหมายเฉพาะของคำร่วมกับการตัดคำหรือข้อความบางส่วนออก ได้แก่

12.1) ไก่สามตัวจิกข้าวสาร – Rice-Pecking Chickens

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวร่วมกับการตัดทอนคำว่า “สามตัว” ออก หลังจากค้นคว้าหาข้อมูลของเล่นชนิดนี้ทั้งของไทยและต่างประเทศโดยเฉพาะข้อมูลภาพถ่าย พบว่า ของเล่นชนิดนี้ไม่ได้มีไก่อยู่นับไม่เพียงสามตัวเสมอไป แต่มีจำนวนแตกต่างกันไปไม่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดคำว่า “สามตัว” ออก เพื่อให้ความหมายกว้างขึ้น ส่งผลให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจและนึกภาพของเล่นชนิดนี้ได้ชัดเจนมากกว่า

13) การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการเพิ่มคำ เป็นการแทนที่คำที่สามารถถอดความโดยคงความหมายแฝงไว้ร่วมกับการเติมส่วนขยายเพื่อให้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ไม่ให้เกิดความกำกวม ได้แก่

13.1) ขนมปลา – Fish-Shaped Biscuit

ผู้วิจัยแปลคำนี้ว่า “fish-shaped biscuits” โดยใช้กลวิธีการถอดความร่วมกับการเพิ่มคำ ผู้วิจัยใช้กลวิธีการถอดความในการแปลคำว่า “ขนม” ว่า “biscuit” เนื่องจากขนมในที่นี้คือขนมปังกรอบ และเพิ่มคำว่า “shaped” เพื่อให้มีความหมายชัดเจน ตรงกับรูปร่างลักษณะของขนมชนิดนี้มากที่สุด

13.2) ไอพ่นกระป๋อง – Tin Can Rocket

ในฉบับนี้ ไม่มีคำอธิบายลักษณะของของเล่นประเภทนี้ แต่ผู้เขียนได้อธิบายลักษณะและวิธีการเล่นไว้ในหน้า 508 กล่าวคือ เป็นของเล่นที่เด็กๆ ทำขึ้นมาเอง โดยนำกระป๋องนมหรือกระป๋องไอวัลตินมาใส่ก้อนแก๊ส เต็มน้ำ ปิดฝา แล้ววางไว้ จากนั้นก้อนแก๊สจะทำปฏิกิริยากับน้ำ ก่อให้เกิดแรงอัด ทำให้กระป๋องพุ่งขึ้นฟ้าด้วยเสียงที่ดังมาก จากคำอธิบายวิธีการเล่นนั้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า การเล่นไอพ่นกระป๋องนี้มีลักษณะเหมือนจรวดที่กำลังออกตัวจากพื้นแล้วพุ่งทะยานขึ้นฟ้า(ในแนวตั้ง) มากกว่าเครื่องบินไอพ่นที่บินอยู่บนฟ้าขนานกับพื้น (ในแนวนอน) นอกจากนี้ เสียงของเครื่องเล่นนี้ยังเป็นเสียงดังคล้ายระเบิด ซึ่งเหมือนกับการออกตัวของจรวด มากกว่าเครื่องบิน ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า “ไอพ่น” ว่า “rocket” ด้วยกลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย และใช้กลวิธีการ

เพิ่มคำในการแปลคำว่า “กระป๋อง” ว่า “tin can” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพของกระป๋อง ประเภทนี้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสรุป ผู้วิจัยแปลชื่อของเล่นชิ้นนี้ว่า “tin can rocket”

13.3) โรงพระหลักเมือง – Songkhla’s City Pillar Shrine

“โรงพระหลักเมือง” เป็นชื่อที่ใช้ในจังหวัดสงขลาเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการ ถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการเพิ่มคำ เพื่อเน้นว่า โรงพระหลักเมืองนั้น หมายถึง ศาลหลักเมืองในจังหวัดสงขลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Songkhla’s City Pillar Shrine”

14) การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรม

เป็นการแทนที่คำที่สามารถถอดความโดยคงความหมายแฝงไว้ร่วมกับการปรับใช้คำที่มีการใช้อยู่ในวัฒนธรรมปลายทางได้แก่

14.1) เลขยันต์ – Yantra Cabalistic Diagrams

เนื่องจากเลขยันต์ไม่ได้หมายถึง ตัวเลข (numbers) เท่านั้น แต่มีความหมาย รวมถึง ลวดลายทางเรขาคณิต อักษร ตัวเลข และภาพที่เป็นสัญลักษณ์ด้วย ผู้วิจัยจึง แปลคำนี้ว่า “yantra cabalistic diagrams” โดยใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความ เพื่อให้ ความหมายชัดเจนมากขึ้น ในการแปลคำว่า “ยันต์” ผู้วิจัยใช้กลวิธีการปรับให้เข้ากับ วัฒนธรรมว่า “yantra” ซึ่งเป็นคำที่ผู้อ่านปลายทางคุ้นเคยมากกว่า

15) การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการตัดทอนและการเพิ่มคำ

เป็นการแทนที่คำที่สามารถถอดความโดยคงความหมายแฝงไว้ร่วมกับการเติมส่วนขยาย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ไม่ให้เกิดความกำกวม ได้แก่

15.1) ขนมลูกสัตว์ – Animal-Shaped Biscuit

ผู้วิจัยใช้กลวิธีการถอดความในการแปลคำว่า “ขนม” ว่า “biscuit” เนื่องจากขนม ในที่นี้คือขนมปังกรอบ ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางเรียกว่า “biscuit” จากนั้นผู้วิจัยใช้กลวิธี การตัดทอน โดยตัดคำว่า “ลูก” ซึ่งสื่อความหมายถึงขนาดเล็กออกไป เนื่องจากในบริบท ผู้อ่านจะทราบอยู่แล้วว่าขนมลูกสัตว์นี้คือขนมปังกรอบรูปสัตว์ชิ้นเล็กๆ อีกทั้งในศัพท์ ผู้เขียนยังเรียกขนมชนิดนี้อีกครั้งว่า “ขนมรูปสัตว์” ผู้วิจัยจึงตัดสินใจตัดคำนี้ให้สอดคล้อง กับชื่อเรียกทั้งสอง โดยเพิ่มคำว่า “shaped” เพื่อให้มีความหมายชัดเจน ตรงกับรูปร่าง ลักษณะของขนมชนิดนี้มากที่สุด

สรุปผล

จากการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบภายนอกและการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบภายในของ คริสตือาเน นอร์ด และแนวทางการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โทมัส อาร์ อาร์พ และเกรก จอห์นสัน ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วบทได้อย่างละเอียด ครอบคลุม นำไปสู่การถ่ายทอดบทแปลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืนและแบบรักษาความแปลกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส ยังมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยสามารถแก้การแปล และถ่ายทอดบทแปลเป็นภาษาปลายทางได้อย่างมีสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาการแปล พบว่าได้แก่ ปัญหาการแปลคำเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในยุคสมัยปัจจุบัน ปัญหาการแปลคำที่อยู่ในวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ และปัญหาการแปลคำเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยใช้แนวทางการแปล เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน และแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับการแปลหนังสือเล่มนี้ที่สุด

บทที่ 4

ตัวบทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล

ตัวบทต้นฉบับ	บทแปล	คำอธิบายการแปล
<p>๒. ไบชนานนาม</p> <p>กลับมาที่ชื่อเอนก เมื่อหลวงพ่อดั้งชื่อให้ผมแล้ว ท่านก็เขียนไบชนานนามให้บนกระดาษสีชมพู (หากเป็นเจ้านายก็คงเขียนลงแผ่นทอง) ด้วยลายมืออันประณีตบรรจง บอกวันเดือนปีเกิดทางจันทรคติ สุริยคติ ระบุชื่อ เอนก กำหนดว่าให้อ่าน อะ – เหนก แปลว่า มีมาก ลงท้ายด้วยคำอวยพรว่า</p>	<p>2. Naming Certificate</p> <p>Now back to the topic of my name, Anake. After having given this name to me, Luang Phaw (Venerable Father) wrote a naming certificate on a piece of pink paper (for royalty, this should be a gold plate) in neat handwriting. It stated my birthdate in both the lunar and the solar calendar and indicated my name, Anake, and its pronunciation, /aneIk/, meaning “plenty”. The certificate ended with a blessing:</p>	<p>ไบชนานนาม – ผู้วิจัยเลือกใช้คำสมมูลในการแปล โดยเทียบเคียงวัฒนธรรมปลายทาง เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทาง รวมทั้งวัฒนธรรมในหลายประเทศ ก็มีการออกประกาศนียบัตรที่เรียกว่า Naming Certificate ระบุชื่อ และรายละเอียดอื่นๆ ของทารกที่เพิ่งเกิด หลังจากการทำพิธีตั้งชื่อ (Naming Ceremony) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปล ไบชนานนาม ว่า “Naming Certificate” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพได้ทันที ส่วนรายละเอียดที่แตกต่างบางประการจากวัฒนธรรมปลายทางนั้น ผู้เขียนได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนในตัวบทแล้ว</p> <p>- คำว่า “หลวงพ่อ” ผู้วิจัยใช้กลวิธีการขยายความโดยทับศัพท์คำว่า “หลวงพ่อ” ว่า “Luang Phaw” แล้วอธิบายเพิ่มในเครื่องหมายวงเล็บว่า “Venerable Father” โดยอ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์</p>

		<p>https://en.wikipedia.org/wiki/Luang_Por และ www.thaibuddhism.net/pdf/monk_speak.pdf ที่ระบุว่า คำว่า “หลวงพ่อ” นั้นเรียกเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “venerable father” ซึ่งเป็นคำสากล ใช้เรียกบุคคลอันเป็นที่รักทางศาสนาเช่นกัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำนี้เพื่อเป็นการเทียบเคียงทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ เป็นธรรมเนียมของคนไทยที่จะให้พระสงฆ์เป็นผู้ตั้งชื่อให้เพื่อความ เป็นสิริมงคล</p>
<p>“ขออำนาจพรให้เด็กชายเอนก นาวิกมูล จงเป็นผู้สมบุญรณ พูนสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ พิบัติอุบัติภัยอันตรายทั้งปวงเทอญ”</p>	<p>“May Master Anake Nawigamune be blessed with happiness, prosperity, good health and be safe and protected from all harm and dangers.”</p>	
<p>ใบขนานนามนี้พ่อผมสอดไว้ในสมุดปกแข็ง อันเป็นสมุดสำหรับเก็บวันเดือนปีเกิดของลูกหลานทุกคน เมื่อรู้ความแล้ว ผมชอบเอามาเปิดดู เพราะดูเหมือนสมุดศักดิ์สิทธิ์ ข้างในมีลายมือสวยๆ ของพ่อ ลงวันเดือนปีเกิด พร้อมปฏิทินฉีกวันเกิดของลูกกำกับทุกคน (ดูเหมือนจะเป็นความนิยมในสมัยนั้น) ภายหลังจากผมเอาใบตั้งชื่อมาใส่กรอบ และเอาสมุดปกแข็งมาเก็บไว้ข้างตัวเพื่อไม่ให้กระจัด</p>	<p>My father put this naming certificate in a hardcover notebook, which was for keeping the dates of birth of all his children. When I began to understand things, I liked to go through it. To me, it looked like a sacred notebook with my father's beautiful handwriting in it, recording all of his children's birthdates attached with ripped off calendar pages of their dates of birth</p>	

<p>กระจายไป</p>	<p>(it seemed to be fashionable for people in those days). Later on, I put the naming certificate in a frame and kept the notebook close to my side, so that it would not become scattered.</p>	
<p>แต่สมุดปกแข็งในเมืองไทยมีปัญหาเรื่องหนอนหนังสือเสมอ มันชอบเจาะปกจนเป็นรูพรุน และมีฝุ่นร่วงลงมาไม่ได้หยุด ที่สุดจึงต้องเอามาถ่ายรูปไว้แล้วฉีกปกทิ้งเหมือนหนังสือปกแข็งอีกหลายเล่ม</p>	<p>However, in Thailand, hardcover notebooks always have a bookworm problem. The insects often bore into the covers until they become perforated, causing papery dust to fall endlessly. Eventually, I had to take a photo of the notebook as a keepsake before tearing its cover off in the way I had done with many other hardcover notebooks.</p>	
<p>๑๐. การศึกษาของพ่อ</p> <p>พ่อเคยเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดมัชฌิมาวาส หรือวัดกลางในตัวเมืองสงขลา แล้วไปเรียนแบบกินอยู่ประจำที่โรงเรียนแจ้งเด็ก ในบริเวณ<u>โรงพระหลักเมือง</u>หรือศาลเจ้าพ่อหลักเมืองที่พ่อของพ่อคือนายกิมเส้งเคยเป็นหัวหน้าบูรณะ</p>	<p>10. My Father's Education</p> <p>My father once studied at <i>Wat Matchimawat</i> or <i>Wat Klang</i> Temple School in the city center of Songkhla. Then, he moved to study at <i>Jeng Tek</i> boarding school located in the grounds of the <u>Songkhla's City Pillar Shrine</u>, at which his father, <i>Mr. Kimseng</i>, used to be</p>	<p>โรงพระหลักเมือง – จากตัวบท ผู้เขียนเรียกศาลเจ้าพ่อหลักเมืองของจังหวัดสงขลา ว่า “ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง” และ “โรงพระหลักเมือง” ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกัน แต่ “โรงพระหลักเมือง” จะเป็นชื่อที่ใช้ในจังหวัดสงขลาเท่านั้น เนื่องจากทั้งสองชื่อ มีความหมายเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการตัดทอน โดยไม่แปลคำว่า “โรงพระหลักเมือง” จากนั้น ผู้วิจัยใช้กลวิธีการถอด</p>

	the head of the restoration team.	ความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการเพิ่มคำ เพื่อเน้นว่า โรงพระหลักเมืองนั้น หมายถึง ศาลหลักเมืองในจังหวัดสงขลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลคำ นี้ว่า “Songkhla’s City Pillar Shrine”
โรงเรียนเจ๊กเต็กภายหลังเรียกว่าโรงเรียน หัวเดียว (แปลว่าโพ้นทะเล)	Later, <i>Jeng Tek</i> School was called <i>Hua Cheaw</i> (meaning, “Overseas”) School.	
อยู่ที่โรงเรียนนี้ไม่ถึงปีก็ย้ายตามนายกิมเส็ง ผู้บิดาไปพัทลุง เคยไปเรียนโรงเรียนจีนที่ปีนัง ๔ -๕ เดือน แล้วนายกิมเส็งให้กลับมาโรงเรียนเต็งฮั่วหรือ ตงหัว ซึ่งตัวอาคารเป็นเรือนไม้สองชั้น และเป็น สมบัติของนายกิมเส็งเอง ตั้งอยู่ริมถนนใหญ่สาย พัทลุง – ลำปำ ได้เรียนโรงเรียนตงหัวอยู่ ๔ ปี พอ ย่างเข้าปีที่ ๕ ทางรัฐบาลก็กำหนดให้เรียนหนังสือ จีนวันละ ๒ ชั่วโมง และยกเลิกการก่อตั้งโรงเรียนจีน ในเวลาต่อมา	My father had studied at this school for less than a year before he followed his father, Mr. Kimseng, to Phatthalung Province. He went to a Chinese school in Penang for 4-5 months. Then, his father summoned him back to study at <i>Teng Hua</i> or <i>Tong Hua</i> School, a two-storey wooden building belonging to his father, located on the Phatthalung-Lampam Highway. He studied at this school for 4 years and when he started his fifth year, the government required that students study Chinese for 2 hours a day. Later, it revoked its permission to establish Chinese schools.	
ที่พ่อผมรู้จักเขียนจดหมายสั่งของ ติดต่อ	The reason why my father was able to	

<p>กับพ่อค้าในกรุงเทพฯ และสงขลา ก็คงมาจากการศึกษาตามโรงเรียนเหล่านี้</p>	<p>write order letters to merchants in Bangkok and Songkla Province was probably because of the knowledge that he had gained from these schools.</p>	
<p>๒๙. คนสงขลาเก็บลูกสาว เมื่อสักครู่พูดถึงประเพณีคลุมถุงชน ขอหมายเหตุเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยว่า ที่หนุ่มสาวสมัยก่อนไม่มีโอกาสได้ดูใจหรือพบปะพูดคุยกัน สะดวกเหมือนสมัยนี้ ผมเข้าใจว่าเพราะผู้ใหญ่กลัวชิงสุกก่อนห่าม</p>	<p>29. People of Songkla kept their daughters home. Since I have just mentioned the arranged marriage tradition, I would like to make an additional point about why young men and women in those days did not have the chance to date or have conversations with each other like nowadays. I understand that it was because their parents were concerned about premarital sex.</p>	<p>– ผู้วิจัยแปลสำนวนไทย “คลุมถุงชน” ด้วยกลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของ “คลุมถุงชน” ว่าเป็น “ลักษณะการแต่งงานที่ผู้ใหญ่จัดการให้ โดยที่เจ้าตัวไม่รู้จักคุ้นเคยหรือรักกันมาก่อน” ผู้วิจัยจึงแปลสำนวนนี้ว่า “arranged marriage tradition” ซึ่งให้ความหมายเดียวกัน อีกทั้งยังกระชับชัดเจน และเข้าใจได้ทันที</p> <p>– ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย โดยแปลสำนวน “ชิงสุกก่อนห่าม” นี้ว่า “premarital sex” เนื่องจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า “ทำสิ่งที่ยังไม่สมควรแก่วัยหรือยังไม่ถึงเวลา (มักหมายถึงการลักลอบได้เสียกันก่อนแต่งงาน) ให้เป็นคำสอนหรือเตือนสติว่า อย่าชิงสุกก่อนห่าม.” ดังนั้นการถ่ายทอด</p>

		สำนวนนี้เป็นภาษาอังกฤษว่า “premarital sex” จึงให้ความหมายที่ถูกต้องสมบูรณ์
<p>อนึ่ง ผู้หญิงสงขลาพัทลุงสมัยก่อน เมื่อเป็นสาวมักไม่ค่อยได้ออกนอกบ้าน จึงยากที่หนุ่มๆ จะได้เห็นหน้า เรื่องนี้หนังสือชื่อ <i>อัตชีวประวัติ</i> โดยขุนศิลปกรรมพิเศษ (แปลก ศิลปกรรมพิเศษ พ.ศ. ๒๔๔๖ – ๒๕๓๑ อายุ ๘๕ ปี) หน้า ๒๖ ให้ความรู้ที่น่าสนใจว่า</p>	<p>In addition, young women in Phatthalung and Songkla Provinces in those days did not usually go out, so it was not easy for young men to see their faces. Concerning this matter, in a book entitled <i>Autobiography</i> written by <i>Khun Sinlapakam Phiset</i> (Plaek Sinlapakam Phiset, 1903 – 1988, aged 85 years) on page 26, the author shared something interesting:</p>	
<p>“ถึงตรงนี้ขอเล่าเรื่องสภาวะของหญิงวัยรุ่นชาวสงขลา เพื่อให้ทราบความเป็นไปในอดีต</p>	<p>“At this point I’d like to tell you a story about the way of life of teenage girls in Songkla Province so you may know how they lived in the past.</p>	
<p>แต่ก่อนชาวถนนนครในซึ่งเป็นย่านการค้า นั้น พอลูกย่างขึ้นเป็นสาวก็กักไว้แต่ในบ้าน ไม่ยอมให้ออกไปไหน และไม่ยอมให้ใครเห็น จะออกนอกบ้านก็เฉพาะเวลาพลบ เข้าได้เข้าไฟ</p>	<p>In those days, people who lived on Nakorn Nai Street, which was a commercial area, kept their daughters home once the girls were about to reach the age of puberty. The girls were not allowed to go out and be seen.</p>	<p>– พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่า “เข้าได้เข้าไฟ” ว่า “เริ่มมีตต้องใช้แสงไฟ พลบ ใช่ว่า เวลาเข้าได้เข้าไฟ.” ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย ถอดความหมาย คำนี้ว่าหมายถึงเวลาพลบค่ำ จึงแปลเป็นภาษาอังกฤษ</p>

	<i>They went out only after sunset, at dusk.</i>	ว่า “at dusk”
ถึงเวลานั้นมีหญิงอายุกลางคนถือโคมตา แว้วมารับหญิงสาวจากบ้านต่างๆ ไปร่วมที่ทำยื่นไป ในทะเล พี่เลี้ยงหญิงสาวนี้คงจะมีหลายคน และได้ ค่าจ้าง ทำธุระเสร็จก็รีบกลับ จะโผล่หน้าออกมา หน้าร้านก็ต่อเมื่อแต่งงานแล้ว	<i>At dusk, middle-aged women with a <u>carbide lamp</u> in their hands would come to take the young girls from their houses to the outside toilets that jutted into the sea. There might be many caretakers and they got paid for this job. After the girls had finished using the toilets, they hurriedly went back home. They would show up at the front of the houses only after they had got married.”</i>	โคมตาแว้ว – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูลจากการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบรูปภาพของโคมประเภทดังกล่าว ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับโคมในวัฒนธรรมปลายทาง พบว่ามีลักษณะเหมือน “carbide lamp” ผู้วิจัยจึงเลือกแปลคำว่า โคมตาแว้ว ด้วยชื่อเดียวกัน
๔๖. ขวดตีนช้าง และสมุดจด ทางขวาสุดของคาน้ำช้ำยหรือตรงกึ่งกลาง บ้าน ตั้งตู้สี่เหลี่ยมติดกระจกทั้งบนล่างทั้งสี่ด้าน สูง ประมาณหน้าอก	An Elephant Foot Jar and the notebook In the farthest right of the left chamber or in the center of the house was a rectangular cabinet which was fitted on the four sides and the top and the lower part with glass. Its height was approximately level to a person’s chest.	ขวดตีนช้าง - ผู้วิจัยเลือกแปลคำว่าขวดว่า “Jar” แทน “bottle” โดยดูจากทั้งบริบทและວັນภาษาที่เป็นรูปภาพประกอบ โดยคำว่า “ขวด” ในที่นี้ เป็นขวดโหล (ขวดปากกว้าง มีฝา) ไม่ใช่ขวด (ภาชนะกลวงใน มักมีคอหรือปากแคบ) ใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเพื่อแสดงวัฒนธรรมต้นทาง และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมปลายทางด้วย เพราะจากการศึกษาประเภทของขวดในวัฒนธรรมปลายทางพบว่า ในอดีตมีการทำช้ำงมาทำเป็นภาชนะจริงๆ และยังมีการซื้อขายเป็นของเก่า และของลอกเลียนแบบกันอยู่ในปัจจุบัน โดยผู้รับสาร

		ปลายทางจะไม่สืบสนเนื่องจากมีบริบทและรูปภาพประกอบ
บนหลังตู้ใบนี้ เป็นที่สำหรับพ่อเขียนเขียนบันทึกอะไรต่างๆ มีกล่องไม้สี่เหลี่ยมสำหรับเก็บเงินขายของและสตางค์ทอน	My father would be standing, writing notes on top of this cabinet. There was a square wooden box to collect money from sales and to keep small change.	
มีขวดโหลหัวจุกกลมใหญ่ซึ่งเรียกกันว่า “ขวดตีนช้าง” (อย่างที่ร้านขายยาต้องนำมาใส่ยา อดองคู่กับขวดอีกแบบหนึ่งที่เป็นขวดสี่เหลี่ยมทรงสูง)	There was a large round glass jar with a lid, called an “elephant foot jar” (the kind of jar used for storing herbal liquor, usually placed by a tall rectangle glass bottle in old style herbal liquor stores).	
ที่แรกผมคิดว่าคำนี้คงเป็นคำเรียกเฉพาะในบ้าน แต่เมื่อเปิดพจนานุกรมดูก็พบว่าเป็นคำเรียกทั่วไป มีคำอธิบายว่าขวดโหล ปากกว้าง มีฝา, ขวดปากล่อมก็ว่า) ในบ้านของผมใช้บรรจุดินเหลือง ดินแดง ไว้ขายช่างทาสีไม้ ส่วนช่องว่างวางของหนักเช่น ค้อนและคีม	At first, I thought the name of the jar was used only by my family but after I looked it up in a Thai dictionary, I found that the name was commonly used. This type of jar was a <u>wide-mouthed glass jar</u> with a lid. In my family, we often used it to store yellow and red soil for selling to painters for painting wood. The bottom of the cabinet was used to keep heavy items, for instance, hammers or pliers.	ขวดปากล่อม – เนื่องจากบริบทของคำนี้คือ ผู้เขียนกำลังอธิบายความหมายของ ขวดตีนช้าง จากพจนานุกรม ว่าเป็นคำเรียกทั่วไปหมายถึงขวดโหล ปากกว้าง มีฝา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ขวดปากล่อม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลวิธีการแปลตรงตัว (ขวด แปลว่า jar) ร่วมกับการถอดความ เพราะสื่อความหมายได้ดี เข้าใจ และเห็นภาพทันที จึงแปลว่า “a wide-mouthed glass jar”

<p>๖๕. โฉมหลายแบบ ประทุมกับวิสุทธิกล่าวต่อไปว่า โฉมหลายแบบ คือ</p>	<p>65. There are different types of <i>Jo</i> fetish. Pratoom and Wisut describe different types of <i>Jo</i> fetish as follows:</p>	<p>– ผู้วิจัยใช้กลวิธีการขยายความ โดยแปลคำว่า “โจ” ว่า “<i>Jo</i> fetish” เนื่องจากผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดวัฒนธรรมต้นทางสู่ผู้อ่านปลายทาง ให้ผู้อ่านได้รู้จักชื่อเครื่องรางของไทยชนิดนี้ด้วย แต่เติมคำว่า “fetish” เพื่อให้ผู้อ่านปลายทางเกิดความเข้าใจชัดเจน ไม่ให้เกิดความกำกวม</p>
<p>๑. โฉมฝัง ใช้หม้อดินฝังในดิน</p>	<p>1. Buried <i>Jo</i>: a clay pot buried underground</p>	
<p>๒. โฉมแขวน ใช้ไม้โลงผียาวราว ๑ คืบ ลงเลขยันต์แล้วแขวนไว้กับต้นไม้</p>	<p>2. Hanging <i>Jo</i>: a plank of wood obtained from a <u>used coffin</u>; its length being a hand span from the tip of the thumb to the tip of the middle finger and inscribed with <u>yantra cabalistic diagrams</u>, and the wooden plank is hung from a tree.</p>	<p>ไม้โลงผี – ไม้ชนิดนี้คือไม้ที่ได้จากโลงศพใช้แล้ว มักจะนำมาใช้ในพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “used coffin” โดยใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เพื่อให้ผู้อ่านปลายทางเข้าใจชัดเจน</p> <p>เลขยันต์ – เลขยันต์ไม่ได้หมายถึง ตัวเลข (numbers) เท่านั้น แต่มีความหมายรวมถึง ลวดลายทางเรขาคณิต อักษร ตัวเลข และภาพที่เป็นสัญลักษณ์ด้วย ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “yantra cabalistic diagrams” โดยใช้กลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เพื่อให้ความหมายชัดเจนมากขึ้น ในการแปลคำว่า “ยันต์” ผู้วิจัยใช้กลวิธีการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมว่า</p>

		“yantra” ซึ่งเป็นคำที่ผู้อ่านปลายทางคุ่นเคยมากกว่า
๓. โฉววยธนู ปั้นควายด้วนดินผสมขี้ผึ้ง ลงอักขระวางบนโรงยกพื้นสี่เสา ใครมาลักวัวลักควาย จะมีคนออกมาดักหน้าและตีฟันซัปได้	3. <u>Magic Buffalo Jo</u> : a buffalo figure made from a mixture of clay and wax, inscribed with <i>yantra</i> cabalistic diagrams. The fetish is placed on a raised platform on four poles. It is believed that a spirit will come out (from the fetish) to block the way and beat and chase away anyone who attempts to steal the cattle.	โฉววยธนู – ผู้วิจัยใช้การทับศัพท์คำว่า “โจ” ว่า “Jo” และใช้กลวิธีการถอดความในการแปลคำว่า “ควายธนู” เนื่องจากควายธนูคือรูปปั้นควายที่ปลุกเสกแล้วเชื่อว่ามีพลังอำนาจพิเศษ โดยรูปร่างลักษณะของควายธนูนั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับธนูแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “Magic” เพื่อบอกว่ารูปปั้นควายนี้มี ความวิเศษทางไสยศาสตร์อยู่
๔. โฉบอก (กระบอ) ใช้ไม้ไผ่ตายพราย (ตายทั้งลำ) มาเจาะรู ๔ รูตรงช่วงกลางกระบอ แล้วเอาไม้ไผ่เสียบ ลงเลขยันต์แล้วแขวนไว้ตามกิ่งไม้ที่หวง	4. <u>Bamboo Stalk Jo</u> : a dry bamboo stalk (obtained from dead bamboo) is drilled in the middle with four holes which are inserted with bamboo sticks and inscribed with <i>yantra</i> cabalistic diagrams. It is then hung on a branch of a high-valued tree.	– คำว่า “บอ” ในภาษาใต้แปลว่ากระบอ ซึ่งผู้เขียนก็ได้อธิบายไว้ในวงเล็บแล้ว ผู้วิจัยจึงตัดสินใจตัดทอนวงเล็บออก แล้วแปลคำว่า “โฉบอ” ด้วยกลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่ายโอนความหมายร่วมกับการทับศัพท์ว่า “Bamboo Stalk Jo”
๕. โฉพรก (กะลามะพร้าว)	5. <u>Coconut Shell Jo</u>	– ผู้เขียนได้อธิบายความหมายของคำว่า “พรก” ใน

		เครื่องหมายวงเล็บว่าหมายถึงกะลามะพร้าว ผู้วิจัยจึงตัดวงเล็บออก แล้วแปลคำว่า “โจพรก” แบบถอดความ โดยถ่ายโอนความหมายร่วมกับการทับศัพท์ว่า “Coconut Shell Jo” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจชัดเจน และเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อโจประเภทอื่นๆ
๖. โจตอก ใช้เส้นผมหรือเชือกเส้นเล็กผูกผีที่เรียกไว้ และผูกกับตะปูที่ตอกบนต้นไม้ ผีจะคอยผลักหรือดึง ขาขโมยให้ตกลงมา	6. Nailed Jo: a hair or a tiny rope is used to tie the invoked spirit before it is fastened to a nail attached to a tree. It is believed that the spirit will push a thief or trip him up so he falls from the tree.	
๗. โจหลอก คือโจต่างๆ ที่ไม่ได้ลงเลขยันต์	7. Fake Jo: All kinds of Jo fetish that are not inscribed with yantra diagrams.	โจหลอก – จากบริบท คำว่า “หลอก” ในที่นี้ มีความหมายว่า ไม่จริง ปลอม ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Fake Jo” ด้วยกลวิธีการทับศัพท์ร่วมกับการแปลตรงตัว คือทับศัพท์คำว่า “โจ” ว่า “Jo” และแปลคำว่า “หลอก” แบบตรงตัวว่า “Fake”
โจบ้านผม น่าจะเป็นโจแบบทำยสูดนี้แหละ เพราะไม่มีพี่น้องคนไหนทำเวทมนตร์เป็นสักคน	The Jo fetish in my house must be the last type because none of my siblings knew how to make magic spells.	
๘๒. ช้างแกลบ	82. Chang Klaep – Pygmy Elephant	ช้างแกลบ – พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้

<p>เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ ผมออกสำรวจระโนด ได้ สอบถามคนเก่าๆ เช่น ผู้ใหญ่วิน สุขจันทร์ ว่าระโนด มีโคกอะไรบ้าง พบว่า มีโคกถึง ๒๐ – ๓๐ โกก มีโคก สีแก้ว <u>โคกทอง</u> <u>โคกหัวเค็ด</u> <u>โคกลูกนาค</u> เป็นต้น โกก เหล่านี้ผมพยายามทำแผนที่แบบคร่าวๆ ไว้หมด</p>	<p>In 1979, I surveyed <i>Ranot</i> district. After conversations with several senior people, for instance, Win Sukchan, a village headsman, about the number of hillocks in <i>Ranot</i> district, I found that there were up to 20 – 30 hillocks, such as <i>Khok Si Kaew</i>, <i>Khok Thong</i>, <i>Khok Hua Khet</i>, <i>Khok Luk Nak</i> (the word “<i>Khok</i>” means a hillock). I tried to draw a rough map of all of these hillocks.</p>	<p>ให้ความหมายของคำว่า “เกลบ” ไว้หลายความหมายด้วยกัน ความหมายหนึ่งคือ “น. เรียกม้าพันธุ์เล็กว่า <u>ม้าเกลบ</u> เรียกวิหารขนาดเล็กว่า <u>วิหารเกลบ</u>” จึงวิเคราะห์ได้ว่า ช้างเกลบนี้ น่าจะหมายถึงช้างขนาดเล็ก นอกจากนี้ จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมภาคใต้ พบว่า ช้างเกลบ หมายถึงช้างแคระ ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางเรียกว่า “Pygmy Elephant” จึงนำคำทั้งสองมาใช้ร่วมกัน คำว่า “ช้างเกลบ” นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการขยายความ โดยทับศัพท์ คำว่า “ช้างเกลบ” ว่า “Chang Klaep” เพราะผู้วิจัยต้องการเผยแพร่คำทางวัฒนธรรมนี้ไว้ และอธิบายเพิ่มเติมโดยนำคำสมมูลมาปรับใช้</p> <p>โคกทอง – เนื่องจากคำนี้เป็นชื่อเฉพาะ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทับศัพท์ว่า “Khok Thong” แต่ขยายความไว้ตอนท้ายในวงเล็บว่า “the word “<i>Khok</i>” means a <i>hillock</i>” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจ ความหมายและได้เรียนรู้วัฒนธรรมไปพร้อมกัน</p>
---	---	--

		โคกลูกนาค – เนื่องจากคำนี้เป็นชื่อเฉพาะ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทับศัพท์ว่า “Khok Luk Nak ”
ทางข้างเดินขึ้นลงเวลาข้ามคลอง เรียกว่า “ทอน” คำว่าทอนนี้ ถ้าท่านนั่งเรือข้ามจากสุราษฎร์ ไปเกาะสมุยหรือท่านอยู่เกาะสมุยอยู่แล้ว ก็จะได้ยิน คำว่า “หน้าทอน” ซึ่งย่อหมายถึงทางขึ้นลงนั่นเอง	The bank where elephants walk up and down when they cross the canal is called “Ton”. The meaning of the word “Ton” can be explained in this way. If you take a ferry from <i>Surat Thani</i> to <i>Koh Samui</i> or if you are in <i>Koh Samui</i> already, you will hear the word “Na Ton,” which refers to the bank where passengers get on and off the ferry.	
แต่ก่อนในทุ่งระโนดเคยมีข้างขนาดเล็กอาศัยอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะทุ่งกว้างฝั่งเหนือของคลองระโนด ข้างเหล่านี้มันอยู่ของมันตั้งแต่โบราณและอาศัยกินหญ้ากก หญ้าปรีอันเป็นหญ้าพื้นถิ่นเป็นอาหาร คนรุ่นพ่อรุ่นลุงของผมชอบเล่ากันเสมอว่าตัวของมันใหญ่กว่าควายไม่เท่าใด แต่ก็ไม่เคยมีใครถ่ายรูปมันไว้แม้แต่รูปเดียว แม้แต่คุณหมอบุญส่ง เลขะกุล (ดูหนังสือ <i>แกะรอยเรื่องเก่า</i> และหนังสือ <i>นานาสัตว์</i> โดยเอนก นาวิกมูล)	In the past, the grasslands in <i>Ranot</i> district used to be the place where small elephants dwelt, especially on the wide grasslands to the north of <i>Ranot</i> Canal. These elephants had lived there since ancient times and consumed reeds and bulrushes which were local plants. People of my father’s and uncle’s generation often told us that the elephants were not much bigger than buffalo. However, nobody took even one picture of	

	<p>them, not even Dr. <i>Bunsong Lekhakul</i>. (See <i>Kae Roi Rueang Kao and Na Na Sat</i> written by <i>Anake Nawigamune</i>.)</p>	
<p>๙๙. เพลงขลุ่ย ระโนดไม่ใช่เมืองอีกทีก็ ตอนค่ำ แม่ของผมนั่งกับน้ำยี้ หรือแม่กับลูกๆ อาจนั่งคุยกันบ้างที่เก้าอี้ไม้หน้าบ้านพอหอมปากหอมคอ สองทุ่มก็เตรียมปิดประตู การปิดประตูพับหน้าบ้านต้องลงกลอนด้วยลูกสลักบน-ล่าง ลูกบนต้องใช้ไม้เมตรหรือไม้หลา กระทุ้งให้มันหลบขึ้นไปในร่อง ก่อนจะดันแผ่นไม้เข้าหรือเปิดออก ส่วนลูกล่างขัดด้วยมือ ก็ลูกแล้วแต่ความขยัน ตรงกลางมีไม้พาดตามแนวนอนอีกที ก็ไม่ให้คนดันเข้ามาล้วงสลัก</p>	<p>99. Flute Songs <i>Ranot</i> was not a boisterous town. At dusk, my mom and Auntie <i>Yi</i> or Mom and her children might chat moderately while sitting on wooden chairs in front of the house. At eight o'clock, we got ready to close the doors. To close the front folding door we needed to bolt it at the top and the bottom. For the bolts at the top of the door, we needed to use a meter stick or a yardstick to push the door panels into the railings before pushing the bolts to lock or unlock them. The bolts at the bottom of the door we locked by hand. The number of the bolts we locked depended on how determined we were. In the center of the door panels, there was a horizontal wooden bar to prevent people pushing the door panels through the railings so</p>	<p>เพลงขลุ่ย – ผู้วิจัยแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า “Flute Song” เนื่องจากมีความสั้น กระชับ และเข้าใจได้ดีในวัฒนธรรมปลายทาง</p> <p>- พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำจำกัดความสำนวน “พอหอมปากหอมคอ” ว่า “พอสมควรพอดี ๆ นิด ๆ หน่อย ๆ เช่น กินพอหอมปากหอมคอ พุดพอหอมปากหอมคอ” ผู้วิจัยจึงแปลสำนวน “พอหอมปากหอมคอ” ด้วยกลวิธีการถอดความว่า “moderately” ซึ่ง <i>Cambridge Dictionary</i> ให้ความหมายไว้ว่า “within a middle range in size, amount, or degree; neither great nor little” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้และเห็นภาพชัดเจน</p>

	that they could reach the bolts to unlock them from outside.	
หลังจากอาบน้ำที่ซังในตุ่มแล้ว บางคืนเราอาจได้ยินเสียงขลุ่ยจีนดังแว่วมาจากบ้านโกซุน แสดงว่าเวลานั้นโกซุนคงคิดถึงบ้านมาก	Some nights, after taking a bath with the water kept in a big earthen jar, we might hear the indistinct sound of the Chinese flute from <i>Ko Sun's</i> house. This indicated that he must have been very homesick at that time.	
โกซุนเป็นคนขายของชำก็จริง แต่ก็มีอารมณ์ศิลปินในตัวไม่น้อย โกซุนมีขลุ่ยจีนอยู่หนึ่งเลา บางคืนโกซุนจะหยิบขลุ่ยจีนขึ้นมาเป่าท่ามกลางความสงบอย่างพลิวหวาน ทำให้เพื่อนบ้านรู้สึกเหมือนเห็นมังกรลอยละล่องอยู่ในลำน้ำใหญ่ หรือไม่ก็นึกถึงนักพรตที่กำลังดื่มด่ำกับความสงบของเทือกเขาและป่าไผ่	It was true that <i>Ko Sun</i> was a grocery-shop owner but he was quite artistic. He had a Chinese flute. Some nights, he would grab the flute and play it gracefully amidst the silence, making his neighbors feel as if they were seeing a dragon floating on a large river or imagining a hermit who was savoring the tranquility of mountain ranges and a bamboo forest.	
น้ำยายตายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕	Auntie Yi died in 1992.	
ส่วนโกซุนตายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ สิ่งหนึ่งที่หลงเหลืออยู่ในมือลูกหลานคือเสียงขลุ่ยที่แกเคย	<i>Ko Sun</i> died in 1994. One thing he left for his children as a memento of him was the	

เป่าลงเทปไว้เป็นอนุสรณ์	sound of flute songs that he used to record on a tape cassette.	
<p>๑๑๘. ขนมจากโรงงาน</p> <p>ลูกอมไขจิ้งจก</p> <p>พักเรื่องเพื่อนบ้าน หันไปคุยเรื่องขนมบ้าง กินขนมเสียหน่อยจะได้มีแรงคุยต่อ</p>	<p>118. Sweets from factories</p> <p>House-Lizard Egg Candy</p> <p>I want to take a break from talking about our neighbors and return to talking about sweets. Let's have some sweets to get more energy to continue our talk.</p>	<p>ลูกอมไขจิ้งจก – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว เพื่อคงความหมายของคำทางวัฒนธรรมในตัวบท เนื่องจากขนมชนิดนี้ไม่ได้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ผู้อ่านในภาษาต้นทางก็อาจไม่รู้จักรสขมนี้อีก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า “ลูกอมไขจิ้งจก” ว่า “House-Lizard Egg Candy” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้รับอรรถรสและความหมายที่เท่าเทียมกับผู้อ่านในภาษาต้นทาง</p>
<p>ขนมตามการจำแนกของผม แยกออกได้เป็น ๒ แบบ คือ แบบทำกินกันสดในครอบครัวหรือในชุมชน มักเป็นขนมที่ขายตามเวลาในตลาด หรือมีแม่ค้าหาบขายซึ่งจะพูดในตอนต่อไป กับขนมที่ผลิตจากโรงงานซึ่งเก็บได้นานกว่าขนมสด</p>	<p>According to my classification, sweets can be classified into 2 categories. The first category is freshly made sweets in a family or in the community. They were often sold in the market or by female hawkers, which I will talk about in the next part. The second category consists of sweets from factories which could be kept longer than the freshly made sweets.</p>	
<p>ขนมแบบนี้เชื่อว่าผลิตจากกรุงเทพฯ แล้วส่งกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ จึงนับเป็นขนมสากลที่เด็กภาคอื่นน่าจะเคยรู้จักเหมือนกัน</p>	<p>The latter category of sweets was believed to be manufactured in Bangkok and distributed to other provinces. So, they were</p>	

	considered to be popular sweets which might be well-known to children in other regions too.	
ขนมยุค ๒๕๐๐ ผิดแผกไปจากขนมเด็กสมัยนี้หลายอย่าง เบื้องแรกจะขอพูดถึงขนมที่ฉันรู้สึกประทับใจที่สุด ๒ อย่างเสียก่อน คือ ลูกอมหรือขนมไข่จิ้งจก กับลูกอมเคลือบน้ำตาลทราย	The sweets in the 1950s were different from those nowadays in many ways. First of all, I would like to talk about the 2 kinds of most impressive sweets: house-lizard egg candy and granulated sugar coated candy.	
ตอนเช้า เวลาไปส่งข้าวให้ยายตลาดตก ขากลับผมชอบดูร้านขายขนมตรงข้ามร้านอาหารโกฝั่ง ในห้องเล็กๆ เจ้าของบ้านทำชั้นเหมือนชั้นบันไดสามสี่ชั้น วางขวดโหลฝาสังกะสีใส่ขนมต่างๆ	In the morning, when I was on my way back home after delivering food to my grandmother in the West Market, I loved to look in the confectionary shop opposite to <i>Go Pong's</i> food shop. In this small shop, the owner had made a shelf of three to four steps in which to place jars with tin lids containing many kinds of sweets.	
ขนมไข่จิ้งจกก็คือลูกอมขนาดเล็กกว่าไข่จิ้งจกนิดหน่อย เปลือกของมันเป็นน้ำตาลบางกรอบสีต่างๆ ทั้งเขียว แดง เหลือง ขาว เห็นแล้วอยากซื้อกิน หรือไม่ก็ใส่ขวดไว้ดูเล่น ข้างในน้ำตาลกรอบนี่คือเม็ดถั่วเขียว ๑ เม็ด เวลาเคี้ยวแล้วเหมือนได้ชิ้น	A house-lizard egg candy was a bit smaller than a real house-lizard egg. Its eggshell was a thin layer of crunchy sugar in several colors, such as green, red, yellow and white. When I saw one, I either wanted to buy	- เนื่องจากตัวบตต้นฉบับมีการละประธานไว้ เช่น “เห็นแล้วอยากซื้อกิน” (ไม่ทราบว่าใครเห็นและอยากซื้อกิน) และ “เวลาเคี้ยวแล้วเหมือนได้ชิ้นสวรรค์” (ไม่ทราบว่าใครเคี้ยวและใครเหมือนได้ชิ้นสวรรค์) ผู้วิจัยพิจารณาจากบริบทว่า ตัวบตนี้ผู้เขียนกำลังเล่าเรื่อง

<p>สวรรค์</p>	<p>and eat it or to put it in the jar just to enjoy looking at it. Inside the crunchy sugar was a mung bean. When I chewed it, I felt like I was in heaven.</p>	<p>ชีวิตและประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้เขียนเอง จึงกำหนดประธานเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 (“ผม” หรือ “I”) คือ “<i>When I saw it , I either wanted to buy and eat...</i>” และ “<i>When I chewed it, I felt like I was in heaven.</i>”</p>
<p>ขนมไข่จึงจกเดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว มีแต่ที่ทำคล้ายกันแต่ก็ไม่กรอบ และไม่ใส่ถั่วเขียวคั่ว</p>	<p>Nowadays, there is no more house-lizard egg candy. There are only some that are made to look similar; however, they are not crunchy and do not have roasted mung beans inside.</p>	
<p>๑๑๙. ขนมปัง – ขนมปังหัวจุก – ขนมลูกสัตว์</p> <p>ขนมปังที่อร่อยได้แก่ขนมปังแครกเกอร์รูปสี่เหลี่ยมเนื้อมันกรอบจืด ถ้ามีเกลือโรยเล็กน้อยจะช่วยให้รสชาติดีมาก ขนมปังที่โรงงานไทยทำใส่บีบิไบใหญ่มาขายอร่อยพอใช้ ส่วนขนมปังแครกเกอร์ต้นตำรับนั้นอร่อยอยู่แล้วเพราะเป็นของมีราคาแพง เขาใส่ในกล่องสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีลวดลายรูปรวงข้าวประดับประดาอย่างงดงาม ต่อมาจึงมีผู้เขียนลาย</p>	<p>119. Crackers - Iced gems – Animal-shaped biscuits</p> <p>The kind of biscuit I found delicious was a square, crispy cracker, without a salty or sugary flavor. In fact, if a dash of salt were sprinkled over them, this would add more flavor to them. The crackers kept in a tin container manufactured by Thai factories were fairly</p>	<p>ขนมปังหัวจุก - เนื่องจากขนมปังกรอบชนิดนี้ เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมปลายทางในชื่อ “Iced gems” ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำสมมูลแทนการแปลตรงตัวว่า “topknot biscuit” เพื่อให้งานแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงต้นฉบับ</p> <p>- ผู้วิจัยแปลคำว่า “ขนมปังเนื้อมันกรอบจืด” ด้วยกลวิธีการขยายความเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ชัดเจนตรงกับต้นฉบับมากที่สุด</p>

<p>เลียนแบบให้ดูคล้ายกันบ้าง</p>	<p>good. The original crackers were certainly as delicious as they were expensive. They were packed in a rectangle tin, beautifully decorated with a logo of rice ears. Later on, other brands imitated this logo in order to make the products look similar to the original.</p>	
<p>ขนมปังอีกอย่างหนึ่งที่ยังขายดีมาจนถึงปัจจุบันคือขนมปังหัวจุก หรือบางคนเรียกว่าขนมปังเม็ดมะยม</p>	<p>Another kind of biscuit packed in a tin box that has been sold widely until now are iced gems. Some people call them star gooseberry biscuits.</p>	<p>ขนมปังเม็ดมะยม - เนื่องจากผู้เขียนกล่าวว่าบางคนเรียกขนมปังหัวจุก ว่า ขนมปังเม็ดมะยม ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเพื่อคงความหมายของคำเฉพาะวัฒนธรรมในต้นฉบับไว้เหมือนเดิม ว่า “star gooseberry biscuit” เพื่อให้สอดคล้องกับที่ผู้เขียนเน้นให้เห็นว่าลักษณะของขนมปังหัวจุกนั้นดูคล้ายเม็ดมะยม</p>
<p>ขนมปังหัวจุกหมายถึงขนมปังรูปกลม ๆ รี ๆ ที่หยอดน้ำตาลแข็งสีต่าง ๆ เช่น สีชมพู สีเขียว สีเหลือง สีส้ม ลงไปข้างบนเหมือนจุกแหลม ๆ น้ำตาลแข็งนั้นกรอบอร่อย เด็ก ๆ จึงชอบซื้อกินเล่น แม่ตัวผมเองจนป่านนี้ ถ้าครีมหอกครีมหใจก็ยังซื้อกินมาเล่น</p>	<p>Iced gems are oval shaped biscuits with colorful sugar twirls on the top. These twirls are of several colors, for instance, pink, green, yellow, and orange. The hardened sugar on the top is sweet, crunchy and tasty.</p>	

<p>อยู่บ้างเหมือนกัน แต่จะเลือกกินเฉพาะส่วนที่เป็นน้ำตาลสีสวยเท่านั้น ตัวขนมปังข้างล่างกินแล้วฝืดคอ ส่วนใหญ่จะโยนทิ้งไป</p>	<p>Children love to buy and eat them. As for myself, even now, whenever I am in high spirits, I still buy some to enjoy them. But I choose only to eat the colorful sugar twirls because the biscuit itself is dry and hard to swallow. I usually throw this part away.</p>	
<p>ขนมปังรูปสัตว์ แต่ก่อนโรงงานเขาทำขนมปังรูปสัตว์ตัวเล็ก ๆ เท่าครึ่งนิ้วก็อ่อนน่ารักน่าเอ็นดู เนื้อของมันสีเหลือง ๆ ดูเหมือนต่อมาจะเลิกทำ เพราะไม่พบเห็นอีก หรือถ้ายังทำอยู่ ก็น่าจะมีคนซื้อ มาขายกันบ้าง</p>	<p>In the past, biscuit manufacturers made animal-shaped biscuits. They were small and cute, about the size of half a pinky finger. Their texture was yellowish. However, it seems that they are no longer manufactured because I haven't seen them anymore. If they are still made, people should buy them from the manufacturer to sell them.</p>	
<p>ขนมปังอีกแบบหนึ่งคือขนมปังที่ทำเป็นรูปปลา เดียวนี้ก็ยังคงวางขายกันทั่วไป แสดงว่าเป็นของขายได้ นับว่า<u>ขนมปลา</u>อยู่ยืนยงมานานไม่น้อย</p>	<p>Another kind of biscuit is fish-shaped. They are still widely sold today, showing that they are still marketable. This proves that <u>fish-shaped biscuits</u> have been around for a long time.</p>	<p>ขนมปลา – ผู้วิจัยแปลคำนี้ว่า “fish-shaped biscuits” โดยใช้กลวิธีการถอดความร่วมกับการเพิ่มคำ ผู้วิจัยใช้กลวิธีการถอดความในการแปลคำว่า “ขนม” ว่า “biscuit” เนื่องจากขนมในที่นี้คือขนมปังกรอบ และเพิ่มคำว่า “shaped” เพื่อให้มีความหมาย</p>

<p>๑๒๕. ปลาหมึกซอง - เมล็ดแตง - ถั่วเคลือบ - ถั่วไหลจากขวดโหล</p> <p>ปลาหมึกแห้ง มีทั้งแบบเค็มและหวาน เล็กน้อย บดใส่ซองกระดาษแบนๆ พิมพ์รูปปลาหมึกแห้งและยี่ห้อผู้ผลิตด้วยหมึกสีแดงบนพื้นขาว ดูน่าซื้อ</p>	<p>125. Dried Squid Snack in a packet – Watermelon Seeds -- Crispy Coated Peanuts – Crispy Coated Peanuts from Dispensers</p> <p>The dried squid snack of both salty and some sweet flavors was pressed and put in a flat paper packet printed with a picture of a dried squid and the manufacturer’s logo in a plain-colored ink, such as red on a white background. This made it tempting to buy.</p>	<p>ชัดเจน ตรงกับรูปร่างลักษณะของขนมชนิดนี้มากที่สุด</p> <p>ถั่วไหลจากขวดโหล – คำว่า “ถั่ว” ในที่นี้ หมายถึง ถั่วลิสงเคลือบกะทิ ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ในส่วนเนื้อหา อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยแปลคำว่า “ถั่ว” ในหัวข้อเรื่องนี้ เพียง “crispy coated peanuts” เพื่อให้ชื่อมีความสั้น กระชับ อีกทั้งส่วนหัวข้อนี้ ผู้เขียนก็ยังไม่ได้บอกว่าเป็นถั่วนี้เป็นแบบใด แต่ได้อธิบายไว้ภายหลังในเนื้อหา</p> <p>ส่วนคำว่า “ขวดโหล” ผู้วิจัยแปลว่า “dispenser” เนื่องจากขวดโหลในที่นี้ไม่ใช่ jar แต่หมายถึงเครื่องที่บรรจุขนมไว้ เมื่อหยอดเหรียญและหมุนกุญแจ ขนมจะหล่นลงมา ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางเรียกกันว่า dispenser ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลคำทั้งหมดว่า “Crispy Coated Peanuts from Dispensers ” ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย</p>
<p>เมล็ดแตงโมตากแห้งแช่น้ำเกลือให้เค็ม เล็กน้อยใส่ซอง ได้กินเนื้อน้อยแต่เสียเวลาแกะเปลือกมาก เดี่ยวนี้ยังมีคนทำขายแต่ขยายขนาดของให้ใหญ่ขึ้นเพื่อเพิ่มราคา</p>	<p>Watermelon seeds were soaked in brine to make them slightly salty, before they were dried and put in a packet. We could nibble only a small kernel of each seed but we wasted a lot of time biting and removing its</p>	

	skin. Now people still produce them for sale but they have enlarged the packet size to increase the price.	
ถั่วลิสงผสมแป้ง ทอดเป็นแผ่นในน้ำมัน ถ้า ยังใหม่เนื้อแป้งจะกรอบ ถ้านานไปจะเหม็นหืน เล็กน้อย เดี่ยวนี้ยังมีคนทำขาย	Peanuts in batter were deep fried as flat pieces in hot oil. If they were new, the batter would be crispy. If they were kept for too long, they would become a bit rancid. People still make this kind of snack for sale now.	
ถั่วเคลือบกะทิแบบซอง พิมพ์ตราอย่างดี	Crispy coconut-cream coated peanuts were in packets with a finely printed logo.	
ถั่วเคลือบกะทิ (แบบโกโก้) จากขวดโหล ถั่ว แบบนี้เขาใส่มาในขวดโหลซึ่งทำจากต่างประเทศ (ฝรั่ง) ข้างหน้ามีช่องให้หยอดเหรียญ เมื่อหยอดแล้ว จะมีลิทึ่มหมุนกุญแจซึ่งมีเสียง บิดดังแกร๊ก...แกร๊ก... แกร๊ก... นำฟัง จากนั้นถั่วจะไหลออกมาจากประตู เล็กๆ ข้างล่าง มากน้อยแล้วแต่โรงงานจะกำหนดมา บางทีก็มีของแถมเล็กๆ น้อยๆ เช่นแหวน ไหลตาม ออกมาให้ตื่นตื่นด้วย	For crispy coconut-cream coated peanuts (like the <i>Koh-Kae</i> brand) from a dispenser were contained in dispensers made in foreign (Western) countries. The dispenser had a slot in the front for inserting coins. After inserting the coins, children could turn a handle, which, when turned, made a pleasant revolving sound. After that, the peanuts would be released from a small opening below. The	

	number of peanuts might be a few or a lot, depending on the factory settings. Sometimes, there were free gifts, such as rings, that would drop down after the peanuts in order to make it exciting.	
<p>ถามภรรยาที่เป็นชาวกรุงเทพฯ เขาบอกว่าไม่เคยหมุนถั่วเคลือบจากขวดโหล ขวดโหลของทางกรุงเทพฯ นั้น มักเอาไข่พลาสติกขนาดเล็กประมาณไข่นกกระทา บรรจุแหวนหรือของเล็กๆ ใส่ให้หมุนแทน (ตัวไข่แบ่งเป็นสองซีก สามารถดึงออกจากกันได้) ทำให้เรียกกันว่า “โหลไข่”</p>	<p>I asked my wife, who was born and raised in Bangkok, about it. She told me she had never turned the handle of a dispenser to get crispy coated peanuts. Dispensers in Bangkok were filled with small plastic eggs about the size of quail eggs. These eggs contained rings or small items for the children who had turned the handle to get them. (The eggs consisted of two parts that and could be pulled apart.) So they were called “egg dispensers”.</p>	
<p>๑๓๓. ของเล่นอื่นๆ ตุ๊กตา – จักจั่น – เรือบิน – ลูกบอลรังผึ้ง ตุ๊กตา – มักทำด้วยพลาสติก ตุ๊กตาที่เคยเห็นขายกันตามงานวัด งานคัดเลือกทหาร ได้แก่ตุ๊กตาเด็กหญิง</p>	<p>133. Other toys Dolls - <u>Cicadas</u> - <u>Toy Planes</u> - and <u>Honey-comb Balls</u> Dolls: Dolls were generally made of plastic.</p>	<p>จักจั่น – ผู้วิจัยแปลคำว่าจักจั่นด้วยกลวิธีการแปลแบบตรงตัว เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า เมื่อผู้อ่านในภาษาต้นฉบับเห็นคำว่า “จักจั่น” นั้น ก็จะนึกถึงแมลงชนิดหนึ่ง และทุกคนไม่ได้รู้จักของเล่นจักจั่น เนื่องจาก</p>

<p>วัยรุ่นตาโต สวมมงกุฏ นุ่งกระโปรงบาน มักขายพร้อมของอื่น เช่น จักจั่น – เรือบิน – ลูกบอลรังผึ้ง (อย่างหลังนี้ไม่มีชื่อเรียกโดยตรง ผมขอตั้งชื่อเรียกเอาเอง)</p>	<p>They were seen being sold at a temple fair and a military recruitment fair; they included teenaged dolls with big eyes, wearing tiaras and flared skirts. They were often sold along with other toys, such as cicadas, toy planes, and honey-comb balls. (The last toy did not have an exact name. I named it myself.)</p>	<p>ไม่ได้มีการเล่นของเล่นนี้อยู่โดยทั่วไปในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Cicada” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้รับอรรถรสแบบเดียวกัน</p> <p>เรือบิน – พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า เรือบิน ว่าหมายถึง เครื่องบิน ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ว่า “plane” จากนั้นผู้วิจัยใช้กลวิธีการเพิ่มคำ โดยเพิ่มคำว่า “toy” กลายเป็น “toy plane” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าเรือบินนี้เป็นของเล่น</p> <p>ลูกบอลรังผึ้ง – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลคำสมมูล เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางเรียกของเล่นหรือของตกแต่งที่มีลักษณะเหมือนกันนี้ว่า “Honey-comb Ball”</p>
<p>จักจั่น – เชื่อว่าเป็นของเล่นจากจีน ทำด้วยกระบอกสั้นๆ หุ้มกระดาษด้านหนึ่งเหมือนกลอง เค้ายางสนติดที่ปลายไม้ เอาเชือกหรือไหมผูกระหว่างหน้ากลองกับยางสน เมื่อหมุนแกว่งกลองไปมาจะเกิด</p>	<p>A cicada: It was believed to be a toy from China. It was a short hollow cylinder covered on one side with paper, making it look like a drum. Pine resin was attached to the end of a</p>	

<p>เสียงซึ่งมาจากการเสียดสีระหว่างยางสนกับแรงสั่นสะเทือนของกระดาด</p>	<p>stick, and a string or piece of silk was tied between the drumhead and the pine resin. Once the drum was swung, a sound would be created from the vibration of paper against pine resin.</p>	
<p>เรือบิน – ตัวลำเรือทำด้วยไม้ระกำซึ่งมีน้ำหนักเบา ปีกทำด้วยกระดาด ที่หางติดสังกะสีแผ่นกลมขนาดเล็กเหมือนบาทของสมัยก่อน (๑นิ้ว) กับสังกะสีอีกชิ้น เวลาแขวนให้ปะทะลม จะมีเสียงครูดระหว่างแผ่นกลมกับสังกะสีอีกชิ้นดังตลอดเวลา</p>	<p>A toy plane: the body of the plane was made of <i>salak</i> wood which was lightweight. The wings were made of paper. The tail was attached with a round tinplate, the size of an old Thai Baht coin (1inch) and another tinplate. Once it was hung out in the wind, it would create a screeching noise from both tinplates constantly rubbing against each other.</p>	
<p>ลูกบอลรังผึ้ง – หมายถึง ลูกบอลกลมๆ ที่ทำด้วยกระดาดสีต่างๆ ติดด้วยวิธีใดไม่ทราบ เห็นเป็นช่องเต็มตัว ใช้แขวนดูเล่น</p>	<p>Honey-comb balls were small, round balls made of multi-colored paper. I did not know how to make them. The balls had many small holes in them. They were hung as decorations.</p>	
<p>กระดาดสีสดอีกแบบหนึ่งที่ขายคู่กัน ที่แรกเห็นแบนๆ ไม่น่าจะเป็นอะไรได้ แต่พอจับขานไม้สองขาเพื่อคลี่กระดาดออก จะกลายเป็นพัคกลมแบน</p>	<p>Another kind of brightly colored paper craft sold along with honey-comb balls seemed at first glance to be flat. It did not look like</p>	

<p>สวยมาก</p>	<p>anything until you spread both sticks out to unfold the paper. It turned out to be a very beautiful round flat fan.</p>	
<p>๑๓๖. จรวดสวมแก๊ป</p> <p>จรวดพลาสติก ดูเหมือนจะมีสปริงติดอยู่ที่หัว เมื่อเอาแก๊ปหรือประทัดสวมลงไปหัวแล้วโยนขึ้นไปบนอากาศ ปล่อยให้มันตกลงมาหัวพุ่งกระทบพื้น จะเกิดเสียงดัง บัง! เรียกความมันได้ระดับหนึ่ง</p>	<p>136. A Cap Bomb Rocket</p> <p>A Cap Bomb rocket was a plastic rocket that seemed to have a coil spring attached to its head. If you put a percussion cap on to the nose cone, threw the rocket in the air and let it fall with its nose cone striking the ground, it would make a sound, Bang! It caused a fair amount of excitement.</p>	<p>จรวดสวมแก๊ป – คำว่า “แก๊ป” เป็นคำยืมที่คนไทยนำมาใช้แทนคำว่า “cap” และจากการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับของเล่นชนิดนี้พบว่า ในวัฒนธรรมตะวันตก มีการกล่าวถึงของเล่นที่คล้ายกับที่ผู้เขียนอธิบายนี้อยู่ว่าเป็นของเล่นโบราณเช่นกัน โดยของเล่นประเภทนี้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “Cap Bomb”</p> <p>ผู้วิจัยจึงใช้คำสมมูล คือใช้คำว่า “cap bomb” ที่ผู้อ่านในฉบับปลายทางรู้จักคุ้นเคย แต่ใช้กลวิธีการแปลตรงตัวในการแปลคำว่า “จรวด” ว่า “rocket” แล้วใส่ท้ายชื่อ เพื่อเน้นว่าของเล่นนี้มีลักษณะเป็นรูปจรวด</p>

<p>จรวดแบบนี้หายไปนานมากจนเมื่อราวเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ผมไปช่วยลูกซื้อของเล่นจากสำเพ็งมาขายที่บ้านพิพิธภัณฑ์ พบว่าเงินเฟ็งผลิตออกมาขายอีก แต่ที่หัวไม่ต้องมีสปริง เป็นเพียงแกนเหล็กยื่นออกมาเฉยๆ เมื่อเอาแก๊ปสวมลงไปแล้วโยนก็ได้ผลเหมือนกัน ผมดีใจและประหลาดใจมากเพราะไม่เจอมันมานานถึง ๔๐ ปี</p>	<p>This type of rocket disappeared for a long time until around June 2004 when I helped my son to buy some toys from <i>Sampeng</i> market to be sold at the House of Museum. I found that China had just manufactured it for sale again. However, this time the rocket did not have a coil spring attached to its head. There was just an iron rod sticking out. When I put a percussion cap onto the nose cone and threw the rocket, it had the same effect. I was very glad and surprised to see it again because I had not seen it for as long as 40 years.</p>	
<p>๑๔๖. ของเล่นเบ็ดเตล็ด ของเล่นนอกจากนี้เป็นของเล่นเบ็ดเตล็ด เช่น ลูกแก้ว – ที่เด็กไทยเล่นมักเป็นลูกแก้วใส มีเกลียวไม่กี่ซี่ข้างใน ถ้ารู้จักสะสมและเสาะหาเพิ่มเติมจะได้ลูกแก้วสวยๆ อีกมาก เพราะเคยเห็นในหนังสือชุดคอลเล็กทิเบิล ของไทม์ – ไลฟ์ มีฝรั่งสะสมลูกแก้วลายสวยๆ ไว้มากมาย ลูกแก้วเหล่านั้นมีสีสันสดใสและสีหวาน ยังลูกแก้วของญี่ปุ่นเล่า ก็ทำแปลก</p>	<p>146. Miscellaneous toys There was a miscellany of other toys, for example, glass marbles: glass marbles that were generally played with by Thai children were clear glass marbles with a couple of colored-twisted spirals inside. If you knew where to look for them and how to collect them, you could</p>	

<p>ออกไปอย่างไม่เคยคาดคิด คือทำเป็นรูปสี่เหลี่ยม นูนๆ เหมือนกระดุม</p>	<p>get a lot more of beautiful glass marbles. I had seen them in the <i>Encyclopedia of Collectibles by Time-Life</i>. Westerners collected various beautiful glass marbles. They were bright and colorful. Japanese glass marbles were very different. The shapes were embossed, square like buttons.</p>	
<p>นกหวีด – ทำด้วยพลาสติกสีสวยเป็นรูปสัตว์ หรือ ข้าวของต่างๆ เช่น นก หีบเพลงปาก แตร ฯลฯ</p>	<p>Whistles: They were made of beautiful colored plastic into animal shapes or items such as birds, a mouth organ, a trumpet, etc.</p>	
<p>รูปสำหรับร้อยกับสร้อยห้อยคอ ทำด้วยพลาสติกสี สวยๆ หล่อเป็นรูปต่างๆ เช่น นก วัว ควาย มีหู สำหรับร้อยกับสายสร้อย ดูเหมือนจะแถมมากับขนม โก๋หรืออะไรสักอย่าง</p>	<p>A figure hanging on a necklace was made of beautiful colored plastic molded into various shapes such as a bird, a cow or a buffalo. It had a small loop used to string the figure onto a necklace. It seemed to come as a free gift with a package of <i>Kanom Ko</i>, a Chinese sweetmeat made of rice flour or some other snack.</p>	<p>- เนื่องจากขนมโก๋เป็นไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรม ปลายทาง ผู้วิจัยจึงแปลชื่อขนมโก๋โดยใช้กลวิธีการ ขยายความว่า “<i>Kanom Ko</i>, a Chinese sweetmeat made of rice flour” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทาง เกิดความเข้าใจมากขึ้น อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ วัฒนธรรมไทยด้วย</p>
<p>ของเล่นไขลาน – เช่นหมีไขลานแล้วเดินนุ่มง่าม เคย มี ๒ ตัว คือขนสีน้ำตาล กับขนสีขาว แต่หายหน้าไป</p>	<p>Wind-Up Toys: For example, a clumsy walking wind-up bear. I used to have two of them, one</p>	

หมดแล้ว	with brown fur and the other with white fur. However, they all disappeared.	
ป๋องแป๋ง – ทำด้วยสังกะสี ยุค ๒๕๐๐ นิยมพ่นสีเขียวกับม่วงลงไปบนตัวกระป๋อง	Rattle Drums: they were made of tin. In 1950s, it was common to spray rattle drums with green and purple spray paint.	
ปี่ (ปากบาน) – นิยมพ่นสีเขียวกับม่วงลงไปบนตัวกระป๋องเช่นเดียวกับป๋องแป๋ง	<u>Tin Toy Trumpets</u> : It was common to spray the trumpets with green and purple spray paint in the same way as the rattle drum.	ปี่ (ปากบาน) –จากรูปภาพประกอบ “ปี่(ปากบาน)” มีลักษณะคล้ายแตร หรือ “trumpet” (ปากบาน) มากกว่า ปี่ หรือ “flute” (ปากเล็ก) นอกจากนี้ แตรยังเคลือบสังกะสี ดังนั้นผู้แปลจึงปรับบทแปลโดยใช้กลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เป็น “tin toy trumpet” แทน “wide lip flute”
<u>ไก่สามตัวจิกข้าวสาร</u> – บนแผ่นไม้แบนๆ เหมือนไม้ปิงปอง เมื่อเลื่อนไม้ไปซ้ายที่ขวาที่ ลูกตุ้มใต้แผ่นไม้จะดึงเชือกบังคับให้หัวไก่สลับกันเลื่อนขึ้นเลื่อนลงเหมือนกำลังจิกข้าว	<u>Rice-Pecking Chickens</u> : The chickens were placed on a flat wooden board shaped like a table tennis bat. When you moved the board to the left and the right, the pendulum under the board would pull the string back and forth, forcing the chicken heads to take turns moving up and down as if they were pecking at the rice.	ไก่สามตัวจิกข้าวสาร – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวร่วมกับการตัดทอนคำว่า “สามตัว” ออกหลังจากค้นคว้าหาข้อมูลของเล่นชนิดนี้ทั้งของไทยและต่างประเทศโดยเฉพาะข้อมูลภาพถ่าย พบว่า ของเล่นชนิดนี้ไม่ได้มีไก่อยู่บนไม้เพียงสามตัวเสมอไป แต่มีจำนวนแตกต่างกันไปไม่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดคำว่า “สามตัว” ออก เพื่อให้ความหมายกว้างขึ้น ส่งผลให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจและนึกภาพของเล่นชนิดนี้ได้ชัดเจนมากกว่า

<p>๑๔๗. หม้อข้าวหม้อแกง</p> <p>เมื่อสักครู่นี้พูดถึงของเล่นที่ต้องซื้อจากร้าน (ของเล่นจากโรงงาน) หรือคนเร่ขาย ยังไม่ได้พูดถึงของเล่นจากธรรมชาติและวัตถุที่รวบรวมตัว เช่น หม้อข้าวหม้อแกง ว่าว วัวชน ลูกบอลทราย ปี่ซังข้าว ใโพนกระป๋อง บ้านใบไม้ จึงขอรำลึกเสียให้ครบตอนนี้ ดังนี้</p>	<p>147. <u>Miniature Cookware</u></p> <p>A moment ago, I talked about toys we had to buy from shops (toys from factories) or from hawkers.</p> <p>I have not talked about toys found in nature and raw materials from our surroundings, for instance, miniature cookware, kites, <u>clay fighting bulls</u>, sand balls, <u>rice stubble whistles</u>, <u>tin can rockets</u> and leaf houses. So, I would like to recall them all now.</p>	<p>หม้อข้าวหม้อแกง – จากบริบทนี้ “หม้อข้าวหม้อแกง” คือของเล่นประเภทหนึ่ง เป็นการเลียนแบบหม้อข้าวหม้อแกงของจริงแต่ย่อส่วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจแปลคำนี้ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมายว่า “Miniature Cookware” ซึ่งหมายถึงเครื่องครัวขนาดย่อส่วน เพื่อให้คำแปลมีความสอดคล้องกับบริบท</p> <p>ว่าวชน – คำนี้เป็นได้ทั้งการละเล่นและของเล่น ขึ้นอยู่กับบริบท ในที่นี้ “ว่าวชน” หมายถึงของเล่น เป็นว่าวที่ใช้ดินปั้นขึ้นมา เพื่อนำมาต่อสู้กัน ผู้วิจัยจึงแปลชื่อของเล่นชนิดนี้ ด้วยกลวิธีการแปลตรงตัว(ว่าว แปลว่า bull) ร่วมกับการถอดความโดยถ่ายโอนความหมายว่า “clay fighting bull” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพของเล่นชนิดนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p>ใโพนกระป๋อง – ในตัวบทนี้ ไม่มีคำอธิบายลักษณะของของเล่นประเภทนี้ แต่ผู้เขียนได้อธิบายลักษณะและวิธีการเล่นไว้ในหน้า 508 กล่าวคือ เป็นของเล่นที่</p>
---	---	---

		<p>เด็กๆ ทำขึ้นมาเอง โดยนำกระป๋องนมหรือกระป๋อง ไอวัลตินมาใส่ก้อนแก๊ส เต็มน้ำ ปิดฝา แล้ววางไว้ จากนั้นก้อนแก๊สจะทำปฏิกิริยากับน้ำ ก่อให้เกิดแรงอัด ทำให้กระป๋องพุ่งขึ้นฟ้าด้วยเสียงที่ดังมาก จาก คำอธิบายวิธีการเล่นนั้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า การ เล่นไอพ่นกระป๋องนี้มีลักษณะเหมือนจรวดที่กำลังออก ตัวจากพื้นแล้วพุ่งทะยานขึ้นฟ้า(ในแนวตั้ง) มากกว่า เครื่องบินไอพ่นที่บินอยู่บนฟ้าขนานกับพื้น (ใน แนวนอน) นอกจากนี้ เสียงของเครื่องบินนี้ยังเป็นเสียง ดังคล้ายระเบิด ซึ่งเหมือนกับการออกตัวของจรวด มากกว่าเครื่องบิน ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า “ไอพ่น” ว่า “rocket” ด้วยกลวิธีการแปลแบบถอดความโดยถ่าย โอนความหมาย และใช้กลวิธีการเพิ่มคำในการแปลคำ ว่า “กระป๋อง” ว่า “tin can” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพของ กระป๋องประเภทนี้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสรุป ผู้วิจัย แปลชื่อของเล่นขึ้นนี้ว่า “tin can rocket”</p>
<p>เด็กผู้หญิงชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง คือ สมมติเล่นทำกับข้าวและขายข้าวขายแกงกับเพื่อน เมื่อซื้อแล้วก็ทำท่าหยิบของขึ้นมากินอย่าง เอร็ดอร่อย</p>	<p>Girls loved to play with miniature cookware. They would imitate adults cooking and selling food. After buying the food, they would perform the act of picking it up and</p>	

	enjoying it.	
ขี้เถ้าหรือแกลบ หรือดินผสมน้ำ สมมติเป็นข้าว	Cinders, chaff or soil mixed with water were assumed to be rice.	
ใบพาโหมตามริมรั้ว สำหรับแม่ค้าหั่นใส่ข้าว ยำ สมมติเป็นของผัด เวลาหั่นด้วยมีดเหลาดินสอ จะรู้สึกสนุกมือเพราะมีเสียงดังเหมือนหั่นใบผักบุ้ง	<i>Phahom</i> (skunk vine) leaves along the fence for female food vendors to slice and put into <i>Khao Yam</i> , a southern Thai rice salad, were assumed to be an ingredient for stir-fried dishes. When children sliced them up with a penknife, they had fun because there was a loud noise as if they were slicing water spinach leaves.	- คำว่า “ใบพาโหม” ผู้วิจัยใช้กลวิธีการขยายความโดยทับศัพท์ร่วมกับอธิบายเพิ่มโดยใช้ชื่อภาษาอังกฤษในเครื่องหมายวงเล็บว่า “skunk vine” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจและเห็นภาพตรงกันมากขึ้น - ผู้วิจัยแปลคำว่า “ข้าวยำ” โดยใช้กลวิธีการขยายความ คือใช้การทับศัพท์ร่วมกับการอธิบายเพิ่มเติมว่า “ <i>Khao Yam</i> , a southern Thai rice salad” เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ผู้อ่านในภาษาปลายทาง
ลูกตุตหรือลูกตรุด หน้าคล้ายผลมะเฟือง แต่มีขนาดเล็กมากแค่ปลายนิ้วก้อยเด็ก นอกนั้นเลือกหาและสมมติเอาตามอัธยาศัย	<i>Luk Tut</i> or <i>Luk Trut</i> was similar to a starfruit but its size was that of a child's fingertip. For other ingredients children found they assumed them to be anything they liked.	
การเล่นหม้อข้าวหม้อแกงคงมีมาแต่โบราณ เพราะแม้แต่ในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน(สมัย ร.๒)ก็ ยังแทรกการเล่นของนางพิมด้วยน้อยหนึ่งว่า	Girls playing with miniature cookware might have been known since ancient times. Even the <i>Sepha</i> (a genre of Thai	- จากบริบท ผู้เขียนใช้คำว่า “การเล่นหม้อข้าวหม้อแกง” ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้ว่า “Girls' playing with miniature cookware” ด้วยกลวิธีการแปลแบบถอด

	poetic storytelling), <i>Khun Chang Khun Phaen</i> (the reign of King Rama II), also briefly inserted the play about <i>Pim</i> as follows:	ความโดยถ่ายโอนความหมาย
“นางพิมพิลาโดยชอบใจอ สมน้ำหน้ามันหนอไอ้จัญทาล แล้วนางเล่นหุงข้าวต้มแกง กวาดทรายจัดแจงเป็นรั้วบ้าน นางเล่นทำบุญให้ทาน ไปนิมนต์สมภารมาเร็วไว”	“ <i>Pim was bent over with laughter.</i> “Serves you right, you outcast.” <i>She played at cooking rice and curry,</i> <i>Building a house and a fence from sand,</i> <i>Making merit and giving alms.</i> “Let’s invite the abbots. Quick.” ” (from “ <i>The tale of Khun Chang Khun Phaen</i> ” Translated and edited by Chris Baker and Pasuk Phongpaichit)	* ผู้วิจัยไม่ได้แปลบทเสภานี้ แต่คัดลอกบทแปลจากหนังสือเรื่อง “ <i>The Tale of Khun Chang Khun Phaen</i> ” แปลและเรียบเรียงโดย Chris Baker และ Pasuk Phongpaichit ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า บทแปลจากหนังสือเล่มนี้ เป็นที่ยอมรับและมีความสมบูรณ์อยู่แล้ว อีกทั้ง บทเสภานี้ ไม่ได้เป็นการเล่าเรื่องหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน แต่เป็นการคัดลอกนำส่วนหนึ่งของบทเสภาซึ่งแต่งโดยพระสุนทรโวหาร หรือสุนทรภู่ มาประกอบความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้วิจัยจึงตัดสินใจคัดลอกบทแปลที่มีอยู่แล้ว และอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บด้านล่างไว้ว่าได้คัดลอกมาจากหนังสือเรื่องดังกล่าว
๑๕๐. กัดจิ้งหรีด – วิทย์แมลงภู แต่ก่อนเด็กๆ ยังพอมีเวลาไปหาจิ้งหรีดตามกอหญ้ามาปั้นหัวให้กัดกันบ้าง เดี่ยวนี้คงไม่มีใครเล่นจิ้งหรีดกันแล้ว เพราะมีเกมบนโทรศัพท์มือถือ	150. <u>Cricket Fight – Carpenter Bee Jukebox</u> In the old days, children had enough time to look for crickets in clumps of grass and goad them into fighting with one another.	กัดจิ้งหรีด – ผู้วิจัยเลือกกลวิธีการแปลแบบใช้คำสมมูล โดยแปลชื่อการละเล่น กัดจิ้งหรีดว่า “cricket fight” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป แทนการแปลตรงตัวว่า “cricket biting” เพื่อให้ได้คำแปลที่สั้นไหลเป็น

<p>และเกมบนจอคอมพิวเตอร์ให้เล่นมากมาย</p>	<p>Nowadays, children do not enjoy cricket fights because there are so many games to play on smartphones and computers.</p>	<p>ธรรมชาติ เข้ากับวัฒนธรรมของผู้อ่านปลายทาง และตามเจตนาของผู้เขียนที่อยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออ่านง่าย</p> <p>วิทยุแมลงภู – ผู้วิจัยแปลคำนี้ว่า "carpenter bee jukebox" โดยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวร่วมกับการแปลแบบแทนที่ โดยแปลคำว่า "แมลงภู" ว่า "carpenter bee" และใช้กลวิธีการแปลแบบแทนที่ในการแปลคำว่า "วิทยุ" ว่า "jukebox" ซึ่งเป็นการใช้ในลักษณะความเปรียบ ว่าเป็นเครื่องเล่นที่มีเสียง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน</p>
<p>กรงขังจิ้งหรีด นิยมใช้กล่องไม้ขีด หรือไม้กั้นดินเหนียวปั้นเป็นกล่องสี่เหลี่ยม เปิดข้างหน้า ด้านหนึ่งแล้วทำลูกกรงด้วยทางมะพร้าวหรือซี่ไม้ไผ่</p>	<p>A cricket cage was made out of a matchbox or clay molded into a square box with an open front and fitted with bars made from coconut-leaf stalks or bamboo strips.</p>	
<p>แมลงภูตัวโตสี่เหลี่ยมดำที่บินมาตอมเกสรดอกมะเขือ ดอกมะเขือ หรือดอกไม้อื่นในสวนก็เป็นของเล่นได้ เด็กจับแมลงภูมาใส่ในปืบน้ำมันก๊าด</p>	<p>A big black-yellow carpenter bee collecting the pollen from eggplant flowers, <i>ma-wang</i> and other flowers in the garden could</p>	<p>– ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการทับศัพท์ชื่อดอกมะเขือว่า "ma-wang" แทนการแปลว่า Solanum เนื่องจากดอกไม้ชนิดนี้ไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในวัฒนธรรมปลายทาง จึงเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบรักษาความ</p>

<p>โดยใส่เข้าไปทางรูเท้าน้ำมัน แล้วคอยฟังเสียงแมลงภู่บินหาทางออก</p>	<p>also become a plaything for children. They caught one and put it in a metal kerosene container through the opening where kerosene is poured in or out and listened to the sound of its attempts to escape.</p>	<p>แปลกต่างเพื่อแสดงวัฒนธรรมต้นทางด้วย</p>
<p>ปีบน้ำมันทำให้เสียงหึ่งๆของแมลงภู่ดัง ก้องนำฟังมาก ชั่งมันไว้จนพอสมควรแก่เหตุก็ปล่อยให้มันบินไปอย่างอิสระ</p>	<p>The metal kerosene container caused the beautiful resonant sound of a carpenter bee buzzing inside. After keeping it inside the container for a while, the children would set it free.</p>	
<p>๑๕๖. ปาง (หนังสติก) “ปาง” หรือหนังสติกยึงนกนั้นถือเป็นของพื้นๆ ที่พบเห็นทั่วไปในทุกภาค คำว่า ปาง พจนานุกรมตามภาษาถิ่นใต้ให้ความรู้แก่ผมซึ่งผมไม่เคยสังเกตคำนี้มาก่อน ว่าหมายถึงง่ามหรือคาคบ</p>	<p>156. <i>Pang</i> (A Slingshot) “<i>Pang</i>” or a slingshot for shooting birds was regarded as a simple item which could be generally found in every region. For the word “<i>Pang</i>”, <i>The Dictionary of Southern Dialect</i> provided me with some knowledge that I had never noticed before that this word means a forked branch.</p>	
<p>ปางที่เคยเล่น มีทั้งปางจากง่ามไม้ธรรมชาติ</p>	<p>The kinds of <i>Pang</i> that I used to play with were</p>	

<p>ปางซื้อจากร้านขายของเล่น และปางพิเศษที่ทำจากเขาวัว หรือเขาควายเป็นปางแบบเขาวัวเขาควายนี้นี้ถือเป็นของมีราคาสูงกว่าปางที่ทำด้วยไม้</p>	<p>the ones made of a forked wood branch, the ones bought from a toy shop and the special ones made of bull or buffalo horn which were regarded as more expensive than those made of wood.</p>	
<p>ผมอาจเคยใช้ปางยิงนกบ้างตามประสาเด็ก แต่ยังไม่ถูก ซึ่งก็ดีแล้ว เพราะเราไม่ควรทำร้ายผู้อื่นเลย</p>	<p>I might have used a slingshot for shooting birds as normal children did. However, I could not hit the target, which was good because we should not hurt others.</p>	
<p>กงจักรฝาเบียร์ ต้องเอาฝาเบียร์มาทุบให้แบน ตอกตะปูตรงกลาง ๒ รูเล็กๆ แล้วสอดเชือกทะลุทั้งสองรู เมื่อหมุนจักรและดึงไปดึงมา จักรจะหมุนเร็วขึ้น มีเสียง วิ๊ดๆ</p>	<p>Beer-Bottle Cap Whirligigs We had to pound a beer-bottle cap to make it flat and punch a nail into the middle of the cap to make two small holes. Then, thread the string through both holes. When we spun the cap around and pulled the string back and forth, the cap would spin more rapidly and create a whooshing sound.</p>	<p>กงจักรฝาเบียร์ – ในวัฒนธรรมปलयทาง เรียกของเล่นที่มีลักษณะและวิธีการเล่นที่เหมือนกันนี้ว่า whirligigs ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้โดยใช้คำสมมูลเพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปलयทางเข้าใจและเห็นภาพชัดเจน ร่วมกับการแปลคำว่า “ฝาเบียร์” แบบตรงตัว ว่า “beer-bottle cap” รวมเป็น “beer-bottle cap whirligig”</p>
<p>เล่นแบบนี้ต้องระวังอย่าให้จักรไปเฉือนแขนคนอื่น</p>	<p>Playing with this kind of toy, you must be careful not to let the sharpened part of the cap cut other people's arms.</p>	

<p>การเล่นของเด็กในระโนดมีหลายแบบ ถ้าไม่บันทึกไว้ต่อไปก็คงลืมหรือสับสนปนกันไปหมด เกมที่จะเขียนต่อไปนี้ ผมเขียนที่เฉพาะแน่ใจว่าเคยเล่นอย่างนั้นจริงๆ ถ้าที่อื่นเคยเล่นแต่ผมไม่เคยเล่นหรือเคยเล่นแต่เล่นไม่บ่อย จำอะไรไม่ได้จะไม่เขียนโปรดไปหารายละเอียดจากหนังสือเล่มอื่น มีบางเกมที่นึกเท่าไรก็นึกไม่ออก คือ ไม้หึ่ง กับเตย</p>	<p>There were many kinds of games that children played in <i>Ranot</i> district. If I didn't record them, later I might forget or become confused about them all. The games that I will write about now are only the games that I really played. I will not write about the games played somewhere else which I never played or the games that I rarely played or the games I do not remember.</p> <p>Please look for details in other books. There were some games, which, no matter how hard I tried to recall them, I still could not remember; they were <i>Mai Hueng and Toei</i>.</p>	
<p>หยิบหนังสือชื่อ ปทานุกรมกีฬาพื้นเมืองของกรมพลศึกษามาดู (พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๘๐ พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๕) พบว่าการเล่นไม้หึ่งและเตยมีในหลายจังหวัด แต่กติกาของแต่ละจังหวัดมีรายละเอียดแตกต่างกันออกไปอีกมากมาย บางขั้นตอนเหมือนกับที่ผมเคยเล่น บางขั้นตอนก็ไม่เหมือน แถมบางแห่งคือราชบุรียังเอาไม้หึ่งกับตีมาผสมกัน กลายเป็น “ตีหึ่ง” ก็ยิ่งไปกันใหญ่</p>	<p>I picked up a book, <i>The Dictionary of Folk Games</i> by the Department of Physical Education (first edition published in 1937; second edition published in 1982) and found that <i>Mai Hueng</i> (flicking a short stick with a long stick) and <i>Toei</i> (passing the zones) were played in many provinces. However, the rules of the games in each province were very</p>	<p>- ในการแปลชื่อการเล่นไม้หึ่งและเตย ผู้วิจัยได้แทรกคำจำกัดความสั้นๆ ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นแก่ผู้อ่านในภาษาปลายทาง โดยการละเล่นไม้หึ่ง ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “flicking a short stick with a long stick” โดยสรุปวิธีการเล่นไม้หึ่งจาก <i>สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๓ เรื่องการเล่นของไทย</i> ส่วนการละเล่นเตย ผู้วิจัยให้คำจำกัดความว่า “passing the zones” โดย</p>

	different in detail. Some steps were the same as I used to play but some were not. Moreover, some provinces, for example, Ratchaburi, even mixed <i>Mai Hueng</i> and <i>Tee</i> games together and turned them into the “ <i>Tee Hueng</i> ” game. This was going overboard.	สรุปวิธีการเล่นเตย จากเว็บไซต์ https://thaifolkssport.wordpress.com/tag/เตย
๑๕๘. บ้านใบไม้ หน้าแล้ง ต้นขามหวานหรือมะขามหวาน หรือก้ามปู ที่ปลูกในโรงเรียนรัษฎะ ทั้งใบสีเหลือง ส้ม สีส้มน้ำตาล เกสรสีชมพู พร้อมฝักแห้ง ๆ ลงมาตกที่พื้นเต็มไปหมด	158. A Leaf House In the dry season, <u>the rain trees</u> or <i>Ma Kam Wan</i> or <i>Kam Pu</i> trees, which were grown in <i>Thunya</i> School, shed their yellow-orange and brown leaves and pink pollen together with dry pods covering all over the ground.	ต้นขามหวาน – เนื่องจากคำว่าต้นขามหวานเป็นภาษาถิ่น หมายถึงต้นไม้ชนิดเดียวกันกับต้นก้ามปูหรือต้นจามจุรี (rain tree) ไม่ใช่ ต้นมะขาม (tamarind) เพื่อเป็นการให้ความรู้รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่ผู้อ่านปลายทาง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจแปลคำว่า “ต้นขามหวาน” ในตัวบทว่า “the rain trees” ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย
ผมไปกวาดใบมะขามหวานใส่ลังกระดาษ มาถมใต้ถุนบ้านตอนหน้า เพื่อทำ “บ้าน” ในฝัน	I swept the leaves of rain trees and put them in a paper crate to be used to fill the front open space under the house in order to build my dream “house”.	
สมมติช่วงระหว่างต่อหม้อคอนกรีตด้านที่	The space between the front cement	

<p>สว่างหน่อยเป็นห้องเล็ก ๆ ใว้ นั่งเล่นนอนเล่น โดยเอาเสื่อปูกันฝุ่นไว้ เล่นเสร็จแล้ว ตอนค่ำค่อยอาบน้ำล้างฝุ่นออก</p>	<p>poles in a quite bright part was supposed to be a small room for sitting in and lying down. A mat would be spread on the floor to prevent dust. At dusk, after playing, I took a bath to clean the dust away.</p>	
<p>จ้อยกับจ้อย สองพี่น้องเพื่อนบ้าน ชอบทางการละเล่น เขาสมมติได้ถุนบ้านเป็นโรงหนังตะลุง กั้นจอแล้วหารูปหนังมาขีดโดยจุดตะเกียงเล่น เอากระป๋องกระป๋องเคาะแทนกลอง พอเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียงได้ยินเสียงก็ชักชวนไปนั่งดูกันอย่างสนุกสนาน</p>	<p>The siblings, <i>Joi</i> and <i>Jui</i>, my neighbors, loved performing. They took the open space under the house as a <i>Rong Nang Ta Lung</i>, a shadow puppetry stage. They erected a screen and looked for leather puppets to perform a puppet show by using the light from a lamp. Tin cans were used instead of drums. When our nearby neighbors heard the sound, they would invite each other to come to sit and enjoy the show.</p>	
<p>ระยะหลัง ทางอำเภอเอาดินมาถมพื้นที่ใต้สะพานไม้เคี่ยมเพื่อปรับทางเดินเป็นถนนดิน ทำให้น้ำแฉะๆ ใต้ถุนบ้านแต่ละบ้านไม่มีทางระบายออกสู่คลอง ดินใต้ถุนบ้านกลายเป็นโคลนตลอดทั้งปี ไม่มีเวลาแห้ง</p>	<p>Later on, the district employees filled the space under the <i>Kiam</i> (a kind of timber usually found in the southern part of Thailand) wood bridge with soil to change the walkway into a dirt road. Hence, the open space under</p>	

	each house became wet as there was no way for the water to flow to the canal. So, the earthen spaces under the house became muddy all year round. It would never get dry.	
ไล่เลี่ยกันนั้น ต้นขามหวานก็ชราลงจนถูกโค่นไปที่ละต้นสองต้น สุดท้ายบ้านในฝันของเด็ก ๆ ก็หายไปตามสภาพ	At about the same time, the rain trees became older and they were gradually cut down one by one. In the end, the children's dream houses disappeared due to circumstances.	
๑๖๖. <u>พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด</u> เล่นได้ทั้งหญิงและชาย พี่ ๆ น้อง ๆ ของผมชอบเล่นกันเป็นประจำ	166. <u>Monk-Kid- Tiger- Hen-Weevil</u> This game could be played by both males and females. My brothers and sisters liked to play it regularly.	พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด – ผู้วิจัยตัดสินใจแปลชื่อการเล่นที่ใช้สัญลักษณ์มือคล้ายการเป่าขลุ่ยนี้ ด้วยกลวิธีการแปลตรงตัว เนื่องจากผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่า ในกรณีนี้ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเติมคำหรืออธิบายความเพิ่ม เนื่องจากมีการอธิบายรูปแบบการเล่นอย่างละเอียดในส่วนเนื้อหาในฉบับแล้ว นอกจากนี้การเล่นนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน ดังนั้นผู้อ่านฉบับต้นฉบับและฉบับแปลจะได้รับอรรถรสที่ใกล้เคียงกัน
วิธีเล่น คือ สมมตินิ้วทั้ง ๕ ไล่ตั้งแต่ นิ้วหัวแม่มือจนถึงนิ้วก้อยเป็น พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด	For the rules of the game, suppose that all five fingers from the thumb to the little finger	

	represent a monk, a kid, a tiger, a hen and a weevil, respectively.	
ถึงเวลาต่างคนต่างก็จะออกนิ้วอะไร ออกไปคนละนิ้วเพราะต่างนิ้วต่างมีศักดิ์คนละอย่าง ก่อนปล่อยนิ้วออกไปนี้ คู่แข่งขันจะเอามือไปหลบไว้ หลังต้นคอ จากนั้นก็คอยเก็งว่าเราจะออกอะไรไปชมอีกฝ่าย	During the game, each player has to guess which finger another player will show. One player will show one finger because each finger represents each item. Before showing the finger, the opponent will hide his hand behind the back of his neck. After that, he will guess what finger another player will show in order to beat him.	
พูดพร้อมกัน “พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด” พอ สิ้นคำว่า “มอด!” ก็ปล่อยหมัด(นิ้วใดนิ้วหนึ่ง)ออกไป ทันใด จากนั้นมาตัดสินกันว่าใครกินใคร	They will say “ <i>phra-dek-suea-kai-mod!</i> ” (monk-kid- tiger- hen-weevil) together in unison. After they finish saying the word “mod!” they will immediately throw out the fist (with one of fingers pointing out) immediately. After that, it is time to judge who has beaten whom.	
พระ ชนะเด็ก เพราะมันตีเด็ก นอกนั้นแล้ว แพ้หมดเพราะพระโดนเสือกัด พระถูกไก่จิก พระถูกมอดไชจิวร	A monk will beat a kid as a monk always hits a kid. However, a monk will lose to others as a monk can be bitten by a tiger, pecked by a hen, and his yellow robe can be burrowed into	

	by a weevil.	
เด็ก ชนะมอด เพราะเด็กบีบมอด นอกนั้นเด็ก แพ้มอด (ถูกพระตี ถูกเสือกิน ถูกไก่จิก)	A kid will beat a weevil as a kid can smash a weevil. However, a kid will lose to others (a kid can be hit by a monk, eaten by a tiger and pecked by a hen.)	
เสือ กินพระ กินเด็ก กินไก่ แต่แพ้มอด เพราะมอดไชหางเสือ	A tiger can eat a monk, a kid and a hen. However, it can lose to a weevil because the weevil can burrow into the tiger's tail.	
ไก่ จิกมอด จิกพระ จิกเด็ก แต่ แพ้เสือ เพราะถูกเสือกิน	A hen can peck a weevil, a monk and a kid. However, it will lose to a tiger because it can be eaten by the tiger.	
มอด แพ้ไก่ กับเด็ก เพราะถูกไก่จิก และถูก เด็กบีบ แต่ชนะเสือ เพราะมอดไชหางเสือ ชนะพระ เพราะมอดไชจิ้วพระ	A weevil can lose to a hen and a kid as it can be pecked by a hen and smashed by a kid. However, it will beat a tiger because it can burrow into a tiger's tail. A weevil will beat a monk because it will burrow into a monk's robe.	
๑๘๐. ผี เด็กๆชอบฟังเรื่องผี เพราะฟังแล้วตื่นเต้นขน หัวลุก ตอนค่านั่งเล่าเรื่องผีกันที่ลานหน้าบ้านซึ่งปู่ไม่ มีร่องห่างทั่วไป พอถึงตอนผีออก คนฟังก็ขยับหนึ่กัน	180. Ghosts Children love listening to ghost stories because they make them excited and give them goose bumps. At dusk, they would tell	ภูตสุมิงพราย – ข้อมูลจากเว็บไซต์ https://en.wikipedia.org/wiki/Werecat ระบุว่า ใน ทวีปเอเชีย ทั้งประเทศอินเดีย จีน ญี่ปุ่น และ อินโดนีเซีย มีตำนานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตคล้ายมนุษย์

<p>หนีกันจำละหวั่น คืนหนึ่งผมไปดูหนังผีเรื่อง ภูตสมิง พราย พอหนังเลิกทุกคนแยกย้ายกันกลับบ้านไม่มีใคร เดินเป็นเพื่อน ต้องรีบจำอ้าวด้วยความกลัวสุดขีด หัวใจเพราะภาพผียังติดตา</p>	<p>ghost stories while sitting on a terrace in front of the house. The terrace floor was laid with wooden boards with wide gaps. When it came to the ghost haunting part, the listeners would busily move their bottoms from the gaps. One night, I went to watch a ghost movie named “Phut Saming Phrai Weretiger”. After the movie had ended, everyone went his separate way. I had nobody to walk with. I had to walk very fast with extreme fear in the bottom of my heart as the ghost image was still fresh in my memory.</p>	<p>หมาป่า(werewolf) แต่เป็นเสือ โดยเรียกว่า “weretiger” จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจึงแปลชื่อภาพยนตร์ เรื่องนี้ด้วยกลวิธีขยายความ โดยทับศัพท์ คงคำว่า “Phut Saming Phrai” ไว้ แต่เพิ่มคำว่า “weretiger” เพื่อผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจว่า “Phut Saming Phrai” ไม่ใช่ชื่อเฉพาะของผีเท่านั้น แต่มีความหมายถึง “สมิง” หรือเสือด้วย จึงแปลคำนี้ว่า “Phut Saming Phrai Weretiger”</p>
<p>ผีปักขี้ไต้หรือผีพื้นถิ่นมีไม่มาก ลองเปิด พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ กับสารานุกรมวัฒนธรรม ภาคใต้ ดู เห็นมีผีกระหรือผีกะหรือผีกระสือ คำอธิบายไม่ชัดเจน <u>ผีขาคิม</u> ว่าเป็นผีที่สิงในต้นไผ่ขา คิมซึ่งลำต้นแยกเป็นสองยอด</p>	<p>There were not many southern or local ghosts. I tried to look them up in <i>The Dictionary of Southern Dialects</i> and <i>The Dictionary of Southern Cultures</i>, and found the word <i>Phi Kra</i>, <i>Phi Kla</i>, or <i>Phi Kra Sue</i>. The definition was not clear. <i>Phi Kha Khim</i> was a ghost living in a bamboo plant whose stalk was separated into two.</p>	<p>ผีขาคิม – จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ต้นไผ่ทั่วไปจะมี ลักษณะยืนต้นสูง ลำต้นเป็นปล้อง แต่มีไม้ไผ่ ประหลาดที่มีลำต้นแตกออกไปจากลำต้นเดียวกัน มี ลักษณะคล้ายขาคิม จึงเรียกว่า ไผ่ขาคิม ชาวบ้านเชื่อ ว่าไผ่ขาคิมเป็นไม้ไผ่ผีสิง และผีที่สิงอยู่ก็มีชื่อว่า ผีขา คิม ในตัวบทมีคำอธิบายไว้อยู่แล้ว ผู้แปลจึงใช้การทับ ศัพท์ว่า “Phi Kha Khim”</p>

<p>ที่เห็นโดดเด่นที่สุด ไม่เหมือนภาคอื่น คือผี หลังกลวง</p>	<p>The most outstanding ghost, which was different from ghosts of other regions, was <i>Phi Lang Kluang</i>, a ghost with a large wound in its back.</p>	<p>ผีหลังกลวง – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยทับศัพท์และอธิบายเพิ่มเติม เป็น <i>Phi Lang Kluang</i>, a ghost with a large wound in its back เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักชื่อผีชนิดนี้ และเข้าใจความหมาย เช่นเดียวกับที่ผู้อ่านในภาษาต้นฉบับเข้าใจ</p>
<p>ผีหลังกลวงนั้น หนังสือว่าหลังมันกลวงสม ชื่อ ในหลุมหลังมีสัตว์จำพวกหนอน กิ้งกือและ ไส้เดือนอยู่กันยัวเยี้ย จึงเป็นที่ขยะแขยงมาก เมื่อ เด็กๆ ได้ฟังเรื่องผีหลังกลวงแล้วมักรู้สึกเสียวสัน หลัง ต้องคอยเอามือคลำ กลัวจะกลายเป็นผีหลัง กลวงไปด้วย</p>	<p>It was explained in the dictionaries that its back had been wounded in the way its name illustrated. Insects like worms, millipedes and earthworms crawled into the wound, which was quite disgusting. When children heard a <i>Phi Lang Kluang</i> story, they often felt a shiver run down their spines and had to grope their backs because they were afraid that they would also turn into a <i>Phi Lang Kluang</i>.</p>	
<p>ส่วนผีอีกชนิดหนึ่ง คือผีตายหาวก นั้นไม่ใช่ ภูตผี แต่เป็น ชื่อขนมชนิดหนึ่ง เป็นเส้นคล้ายขนมจีน ใช้ผสมกับน้ำเชื่อมรับประทาน ถ้าใส่น้ำแข็งด้วยจะ เย็นชื่นใจมาก ขนมแบบนี้หนานๆจะได้กินสักที</p>	<p>Another kind of <i>Phi</i> was <i>Phi Tai Wak</i>, which was not a ghost but was the name of a dessert. It was a noodle-like <i>Kanom Chin</i> (Thai rice noodles) which was usually eaten by mixing it with syrup. It would be very cool and refreshing if we put ice in it. I had the chance to eat this</p>	

	kind of sweet only once in a while.	
๑๙๓. <u>น้ำแข็งบอ</u> หน้าร้อนเด็กหลายคนที่มีหัวฟ่อค้าไปที่ร้าน “น้ำแข็งบอ”(น้ำใส่กระบอกแช่ให้แข็ง) ช้างบ้านลุง พล กัจฉปานันท์	193. <u>Tube Ice</u> In summer, many children who were business- oriented would go to the “tube ice” (syrup filled in tubes and left to be frozen) shop near Uncle Phol Kadchapanan’s house.	<u>น้ำแข็งบอ</u> – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ว่า “tube ice” (“บอ” ในที่นี้ หมายถึง “กระบอก”) เนื่องจากผู้เขียนได้อธิบายลักษณะและวิธีทำอย่าง ละเอียดในตัวบทแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงแปลตรงตัว โดย ไม่เพิ่มคำหรือข้อความใดๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านภาษาต้น ทางและปลายทางได้รับอรรถรสใกล้เคียงกันมากที่สุด
วิธีทำน้ำแข็งบอคือเทน้ำหวานสีต่างๆ ลง ในกระบอกกลมยาวหลายๆอัน กระบอกเหล่านี้น ปักในถังใหญ่ซ้อนกัน ๒ ชั้นระหว่างถังเขาโรยเกลือ และน้ำแข็งไว้โดยรอบเพื่อทำให้น้ำหวานแข็งตัว	The way to make tube ice was by pouring syrup of various colors into many long round tubes. Those tubes were put in a two-wall tank. Between the tank walls, they put salt and ice to make the mixed syrup harden.	
เมื่อน้ำหวานทำท่าแข็งตัว เจ้าของก็เอาไม้ ปักลงไปสำหรับเป็นด้ามให้คนถือจับ ด้ามเหล่านี้ บางอันจุ่มสีสีแดงที่ปลายเอาไว้สำหรับคนโชคดีกัด แล้วเจอ ใครที่เจอไม้แบบนี้จะได้แถมน้ำแข็งบออีก ๑ แท่ง ซึ่งทำให้ต่างคนต่างลุ้นด้วยความสนุกสนาน คล้ายๆ การปั่นเข็มรับของแถมหน้าปัดโต๊ะขายตั้งเม	When the syrup began to harden, the owner would put sticks into the tubes to be used as holders for customers. The tips of some of these holders were dipped into a red dye for those lucky people who, after having taken a bite of the tube ice, would find that they had got this kind of sticks, and that would entitle them to another tube ice for free. This made	

	everyone joyfully try their luck in the same way as spinning a lucky wheel to get free gifts from a stall selling <i>Tang Me</i> (chewy candy sticks).	
หลังจากน้ำหวานแข็งตัวเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลการผลิตก็เอาน้ำแข็งบอกรวมน้ำ แล้วกระแทกให้น้ำหวานหลุดออกจากกระบอกรวมใส่กระติกให้เด็กๆ รับประทานไปเดินเร่ขาย	After the syrup had frozen, the person who was responsible for the production would dip the tubes into water and knock them to force frozen syrup out of the tubes. Then, he would put them in a cooler for children to hawk around.	
น้ำแข็งบอกรขายดีมาก จึงมีเด็กไปขอรับน้ำแข็งบอกรขายมากมาย ตกเย็นบางคนกระเป๋าตุงน้ำอิจฉา	Tube ice had a very good sale so there were a lot of children who tried to sell it. At the end of the day, some children had made a lot of money which made me very jealous.	
ผมกับพี่ชายคิดว่าขายน้ำแข็งบอกรบ้างก็ดีเหมือนกัน จะลองเป็นพ่อค้าเร่กับเขาดูสักที แต่หลังจากปรึกษาหารือและเถียงกันอยู่พักใหญ่ ทำนองว่าใครจะไปติดต่อก่อน จะเอากระติกแบบไหนไปใส่น้ำแข็งบอกร ควรจะเดินอย่างไร ขายไกลแค่ไหน ผมกับพี่ก็ไม่ได้เป็นพ่อค้ากับเขาเพราะเกิดอายขึ้นมา ตกลงต้องกลายเป็นแค่คนซื้อเหมือนเดิม	My brother and I also thought that selling tube ice was a good idea. We wanted to try to become hawkers. However, after we had discussed and argued for a while over who would go to contact the producer first, what kind of cooler we would use for holding the tube ice, how we should hawk and how far we	

	would go, we gave up the idea of becoming hawkers like other children because we suddenly felt shy. Finally, we had only to be customers as we had been before.	
<p>๑๙๗. <u>น้ำแข็งชูด</u> <u>น้ำแข็งกด</u></p> <p>ต่อจากขนมบ้าหั่งก็เป็นลอดช่องของลุงซิ่น ซึ่งทำด้วยแป้งสีขาวยเหนียวหนึบ กินกับน้ำเชื่อมโรยดอกมะลิและน้ำแข็งหอมหวานชื่นใจ</p>	<p>125. <u>Shaved Ice</u> <u>Popsicle</u></p> <p>Next to Auntie <i>Heng's</i> sweets was Uncle Shuen's <i>Lod Chong</i> dessert which was made of white sticky flour, served with syrup sprinkled with jasmine flowers and with ice on top. The taste was sweet and luscious.</p>	<p><u>น้ำแข็งชูด</u> – ในวัฒนธรรมตะวันตก มีของหวานที่นำน้ำแข็งก้อนใหญ่มาบดให้เป็นน้ำแข็งบด ราวด้วยน้ำหวานสีและรสชาติต่างๆ เช่นกัน เรียกว่า Shaved Ice หรือ Hawaiian shaved ice มักใส่หลอดให้ผู้รับประทานดูดน้ำหวานได้ด้วย ด้วยวัฒนธรรมที่มีร่วมกันนี้ ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลแบบคำสมมูล โดยแปลคำว่า น้ำแข็งชูด ว่า shaved ice</p> <p><u>น้ำแข็งกด</u> – ผู้วิจัยนำกลวิธีการแปลแบบคำสมมูลมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาการแปลนี้ โดยเทียบเคียงกับของหวานที่ชาวตะวันตกรู้จัก จากคำอธิบายลักษณะของน้ำแข็งกด ว่าเป็นน้ำแข็งที่ใสแล้ว อัดลงในแก้วให้เป็นแท่งแล้วเสียบไม้ ราวน้ำหวาน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับ “popsicle” มาก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำนี้</p>
<p>ถ้าขยันหน่อย เดินไปตลาด ก็มี “น้ำแข็งชูด” เจ้าสองเจ้า เจ้าหนึ่งคนขายผิวขาวสวย ทราบที่</p>	<p>If you were quite energetic, you could walk to the market. There were one or two “shaved ice”</p>	

<p>หลังจาก ยอดยิ่ง คัมภีร์คุปต์ เพื่อนเก่าชั้นประถม ว่า ที่แท้ก็เป็นพี่สาวเขาเองชื่อ โบ้ย</p>	<p>stalls. On the first stall, the owner had white and beautiful skin. I learnt later from my primary school friend, <i>Yodying Khampirakup</i>, that she was actually his elder sister. Her name was <i>Boi</i>.</p>	
<p>พี่โบ้ยตั้งโต๊ะหน้าร้านน้ำชาตรงจัตุรัสกลาง ตลาดขาย “น้ำแข็งชูด” หรือน้ำแข็งไส ซึ่งเมื่อก่อน เขาใช้<u>ม้าเล็กขาถ่าง</u> ตัดใบมีดหงายไว้บนหลังม้า เขา ไม่ตอกตะปูเกาะบนน้ำแข็งก้อนสี่เหลี่ยมไสไปมาบน ใบมีด ได้น้ำแข็งเป็นฝอยๆ ร่วงลงบนจานรอง ภายหลังมีคนสั่งเครื่องปั่นน้ำแข็งแบบหมุน เข้าใจว่า มาจากจีน <u>ม้าไสน้ำแข็ง</u>จึงค่อยๆ หายไป</p>	<p><i>Boi</i> set a table in front of a tea shop in the square in the middle of the market to sell “shaved ice”. In those days, they generally used <u>a small wooden wide legged stool</u> fitted with a blade with the right side turned up on top of it. They put a wooden board fitted with nails on the ice block, then shaved it back and forth on the blade. The result was fluffy ice that dropped down onto the plate below. Later, people ordered an ice blender that worked by turning a handle. It was assumed to come from China. Subsequently, <u>wooden ice shaver stools</u> gradually disappeared.</p>	<p>ม้าเล็กขาถ่าง – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวร่วมกับการ เพิ่มคำ โดยคำว่า “ม้า” ในบริบทนี้หมายถึงม้านั่ง หรือเก้าอี้นั่ง ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า “ม้า” ว่า “stool” แบบ ตรงตัว และแปลคำที่เหลือแบบตรงตัวเช่นกัน แต่เพิ่ม คำว่า “wooden” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าม้าตัวนี้ผลิต จากไม้ โดยแปลทั้งหมดว่า “a small wooden wide legged stool”</p> <p>ม้าไสน้ำแข็ง – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวร่วมกับการ เพิ่มคำ โดยแปลคำนี้ได้ว่า “wooden ice shaver stools”</p>
<p>บนโต๊ะนอกจากมีกบไสน้ำแข็งหรือเครื่อง ปั่นน้ำแข็งแล้วมีโหลใส่เครื่องราดสีส่นน้ำกินหลาย</p>	<p>On the table, as well as the wooden ice shaver stool or an ice blender, there were jars</p>	

<p>อย่าง ทั้งสี่ประรดกวนสีเหลือง ทุ่นแก้วสีขาว มะม่วง กวน ลูกชิด กล้วยเชื่อมสีแดงเข้มหั่นเป็นแว่นๆ มันเชื่อมสีส้ม แมงลัก ถั่วดำ และทับทิมที่ทำด้วยแป้ง ภาชนะสีแดงแล้วตัดเป็นเม็ดเหมือนเม็ดทับทิม</p>	<p>containing many colorful and delectable toppings, including yellow pineapple preserve, transparent white jelly, mango preserve, <i>Luk Chit</i> (palm seeds boiled in syrup), dark red sliced bananas in syrup, orange sweet potato in syrup, sweet basil seeds, black beans and crispy rubies made of flour dough dressed with red water and cut into pieces like rubies.</p>	
<p>ทับทิมแป้งแบบนี้ พี่พวงพี่สาวผมก็ทำเป็น เคยเป็นลูกมือ พอราดสีแดงลงบนแป้งแบนๆ หั่นเม็ดเล็กๆ แล้วเอาไปต้มจะได้สีน่านัก</p>	<p>My elder sister, <i>Puang</i>, was also able to make these kinds of rubies. I used to be her assistant. After that flat flour dough had been dressed, cut into small pieces and boiled, the color would be very appetizing.</p>	
<p>นอกจากน้ำแข็งไส พี่ไต้ยังทำ “น้ำแข็งกด” แบบง่ายๆ ขายด้วย คือใส่น้ำแข็งแล้วอัดลงแก้วน้ำ ชาร้อนซึ่งเป็นแก้วขนาดเล็ก (หากเป็นแก้วของเย็น ใส่น้ำแข็งด้วย จะเป็นแก้วใหญ่ก้นจีบ) เสียบไม้ จากนั้นก็ราดน้ำสีแดง สีเขียว ฯลฯ ตามแต่ลูกค้าเลือก</p>	<p>Apart from shaved ice, <i>Boi</i> also made a simple “popsicle” for sale by shaving ice, pressing it into a small glass for serving hot tea (a glass for a cold drink served with ice would be a large one with crimped bottom), and adding a stick to it. Then, she dressed it with red, green syrup etc. depending on what customers</p>	

	wanted.	
กิน “น้ำแข็งกุด” แบบนี้ต้องรีบดูด เพราะไม่อย่างนั้น น้ำแข็งหวานเหนียวๆ จะละลายหยดลงมาเปื้อนมือ	To eat this kind of “popsicle,” you had to hurriedly suck the syrup or else the sticky syrup ice would melt and spill on to your hands.	
<p>๒๑๔. ชิงเปรต</p> <p>เดือน ๑๐ มีงานชิงเปรต ถ้าเรียกตามภาษาทางการต้องเรียกว่างานทำบุญเดือนสิบ เป็นการทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่บรรพชนหรือเปรตชนผู้ตายไปแล้ว ที่น่าดูคือทางวัดจะปลุกธูปสูงๆ ขึ้น แล้วเอาสำหรับอาหารหรือ “หุมรُب” ไปวางให้เปรตกิน เมื่อเสร็จพิธีแล้ว เด็กๆ จะเข้าไปแย่งอาหารนั้นมากิน จึงเรียกพิธีกันสั้นๆ ว่า “ซ”</p>	<p>214. <i>Ching Pret</i></p> <p>In the tenth lunar month, there was a <i>Ching Pret</i> (Hungry Ghost) Festival. Its official name was <u>the Tenth Lunar Month Merit-Making Festival</u>. It was a ceremony to transfer merit to ancestors or <i>Pret Chon</i> who had died. The remarkable element was the tall scaffolds which the temple would build for placing trays of food or “<i>Mrub</i>” for <i>Pret</i> to eat. When the ceremony was over, children would scramble for food. The ceremony was called “<i>Cho</i>” for short.</p>	<p>งานชิงเปรต – ส่วนที่เป็นหัวข้อเรื่อง ผู้วิจัยแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีทับศัพท์ว่า <i>Ching Pret</i> เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า ประเพณีหรือเทศกาลนี้ไม่ได้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางนักสำหรับผู้อ่านในภาษาต้นทาง ผู้อ่านจึงไม่เข้าใจคำนี้ในทันที แต่จะรู้จักและเข้าใจมากขึ้นจากการอ่านตัวบท ดังนั้นผู้แปลจึงทับศัพท์คำนี้ไว้ เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางได้รับอรรถรสใกล้เคียงกัน และยังสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับชื่อเรียกประเพณีไทยด้วย</p> <p>อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการกล่าวถึง “งานชิงเปรต” อีกครั้งในตัวบท ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า ควรมีการอธิบายเพิ่มเติม เนื่องจากว่า แม้ประเพณีชิงเปรตจะไม่ใช่ที่รู้จักอย่างกว้างขวาง แต่ผู้อ่านชาวไทยก็รู้จัก “เปรต” เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงใช้คำสมมูลมาปรับใช้เทียบเคียงโดยนำประเพณีที่ใกล้เคียงกันซึ่งเป็นที่รู้จักใน</p>

		<p>วัฒนธรรมปลายทาง (เทศกาลที่ใกล้เคียงกันมากคือ วันสารทจีน ซึ่งรู้จักกันในชื่อภาษาอังกฤษว่า Ghost Festival หรือ Hungry Ghost Festival มาใช้ร่วมกับการทับศัพท์ว่า <i>Ching Pret</i> (Hungry Ghost) Festival</p> <p>งานทำบุญเดือนสิบ – ผู้วิจัยแปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวร่วมกับการเพิ่มคำ โดยเพิ่มคำว่า “lunar” เป็น “The Tenth <u>Lunar</u> Month Merit Festival” เพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบว่า “เดือนสิบ” หมายถึงเดือนสิบที่นับตามจันทรคติ ไม่ใช่สุริยคติ อย่างที่ผู้อ่านในภาษาปลายทางคุ้นเคยมากกว่า</p>
<p>การเล่นสนุกอีกอย่างที่ทุกคนชอบดูคือปีนเสาน้ำมันขึ้นไปแย่งเงินหรือของกินที่ปลายเสา เสดังกล่าวนี้ทาน้ำมันลื่นมาก คนปีน(ทีละคน) ปีนขึ้นไปไม่ทันไรก็มันลื่นไหลลงมาที่พื้นทุกคน บางคนปีนเกือบจะถึงยอดราววัลอยู่แล้ว กลับลื่นปรี๊ดลงมาเสียอีก ตอนนี้จะได้ยินเสียงคนโห่เชียร์กันดังลั่น สนุกสนานมาก</p>	<p>Another fun game that everyone liked to watch was climbing a pole covered with oil in order to compete in taking money or food to the top of the pole. The oil coated pole was very slippery. The climbers (one at a time) were not able to climb up for long and then they would slip down to the ground. Some people could almost reach the top and reach the</p>	

	award but then, all of sudden, they would slip down. At that moment, you would hear people screaming and cheering loudly and joyfully.	
ขนมที่ทำและกินกันในวันชิงเปรต ได้แก่ ขนมลา (โรยแป้งด้วยกะลามะพร้าวเจาะรูหลายรู วนแป้งลงไปใต้น้ำมันเดือดๆเห็นเป็นเส้นสานไปสานมา เหมือนแห)ขนมพอง ขนมบ้า ขนมเจาะหู หรือขนมเบร้า (คล้ายโดนัท) และขนมไข่ปลา ขนมเหล่านี้มักมีส่วนผสมของแป้งกับกะทิ ถ้าเก็บนานๆ อาจมีกลิ่นเหม็นหืนไม่น่ากิน	The desserts made and served at the <i>Ching Pret</i> Festival were <i>Khanom La</i> (Putting batter into a coconut shell, drilled with multiple holes, and swirling it around in a the pan of boiling oil, to create meshes that look like a fishing net), <i>Khanom Phong</i> (Deep fried sticky rice), <i>Khanom Ba</i> (Deep fried glutinous rice balls), <i>Khanom Bae-Sam</i> or Ear-Piercing (Donut-like), and <i>Kanom Khai Pla</i> (Fish-egg dessert). These desserts were usually a mixture of flour and coconut milk. If they were kept for a long time, they would develop a rancid smell and become unappetizing.	- ผู้วิจัยได้เพิ่มคำอธิบายลักษณะของขนมสองชนิดที่ไม่ได้มีคำอธิบายในตัวบท คือ ขนมพอง ว่า “Deep fried sticky rice” และ ขนมบ้า ว่า “Deep fried glutinous rice ball” โดยใส่ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ เพื่อให้บทแปลมีความสั้นไหลและสอดคล้องกัน
คนตายที่ญาติไม่ได้ทำบุญไปให้ หรือคนที่ทำบาปไว้มาก ต้องอดๆอยากๆ จนผอมเหลือแต่ซี่โครง มีหน้าซำรูปรางยังผิดสัดผิดส่วน ตรงโน้นป่อง ตรงนี้แคบ ท่านว่าเพราะทำบาปทั้งนั้น	The dead whose relatives did not give merit or the dead who had committed many sins would starve until they became very skinny and looked like skeletons. Moreover, their	

	shape became disproportionate – bulging here and narrowing there. They said it was all because of their sinful acts.	
<p>๒๑๗. แทงเข้</p> <p>หลังบ้านครูเกลื่อนตลาดออก เคยมีคนหาโนรามาทำพิธีอย่างหนึ่งซึ่งดูขลังและน่าพรันพรึงสำหรับเด็ก</p>	<p>217. <i>Thang Khe</i> (Croc-Spearing Ritual)</p> <p>In the backyard of Master <i>kluean</i> in the east market, some people came to look for <i>Nora</i> dancers to perform a ceremony that seemed supernatural and terrifying to children.</p>	<p>แทงเข้ – ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยใส่ไว้ในวงเล็บ ว่า <i>Thang Khe</i> (Croc-Spearing Ritual) สาเหตุที่ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมด้วย เนื่องจากในเนื้อหาต้นฉบับนั้น มีการกล่าวถึง จระเข้ และ พิธีกรรมที่ให้หอกแทงจระเข้ ซึ่งผู้อ่านในภาษาต้นทาง จะสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างชื่อพิธี “แทงเข้” ที่เห็นในหัวข้อเรื่องกับเนื้อหาในต้นฉบับได้ แต่ผู้อ่านในภาษาปลายทางนั้นจะไม่เข้าใจ ดังนั้น เพื่อให้เกิด สมมูลภาพที่ใกล้เคียงกัน และเกิดความสับสนในการอ่าน ผู้วิจัยจึงใช้กลวิธีการแปลดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ คำว่า “croc” แทนคำว่า “crocodile” เพราะต้องการใช้ คำสั้นๆ เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับใช้คำว่า “เข้” แทน “จระเข้”</p>
<p>ในโรงพิธีมีจระเข้ตัวใหญ่มากตัวหนึ่งประดิษฐานอยู่ที่พื้น ถึงแม้มันจะแกะสลักขึ้นจากต้นกล้วยขนาดใหญ่ยักษ์ แต่เด็ก ๆ ก็รู้สึกหวาด ไม่กล้าเข้าไปใกล้ ส่วนหนึ่งคงกลัวผู้ใหญ่อัดด้วยเพราะเป็นพิธี</p>	<p>At the ceremonial site, there was a huge crocodile placed on the floor. Although it was carved from the trunks of a large banana tree, children were scared and dared not get close</p>	

<p>ศักดิ์สิทธิ์</p>	<p>to it. One reason might be that they were afraid to be scolded by adults as this was a sacred ritual.</p>	
<p>ได้เวลา ท่ามกลางเสียงปี่ เสียงกลอง และ การขับบทที่ฟังไม่ค่อยออก นายพรานคนหนึ่งถือ หอกออกมาว่าร้ายรำ พอได้จังหวะก็ใช้หอกแทงลงไปที จระเข้อย่างแรง</p>	<p>When it was the time of the ritual, amidst the sound of the flute, the drum and the chanting, which I could not quite understand, a huntsman holding a spear came out and danced. At the right time, he stabbed the crocodile very hard with a spear.</p>	
<p>ผมได้ดูแทงเข้เพียงครั้งเดียวในชีวิต หลังจากนั้นก็ไม่เคยได้เห็นที่ไหนอีก</p>	<p>I saw the <i>Thang Khe</i> ritual only once in my life and I have never seen it again anywhere.</p>	
<p>ทราบหลังๆหลังจากหนังสือสารานุกรม ภาคใต้เล่ม ๔ ว่า การรำแทงเข้เป็นการแสดงบท หนึ่งของโนรา และหาดูได้ยากจริง</p>	<p>Later, I discovered in <i>The Encyclopedia of the Southern Region, Volume 4</i>, that the <i>Thang Khe</i> dance was part of the <i>Nora</i> performances, and it was rarely seen.</p>	
<p>การแทงเข้จะมีได้เมื่อใด หนังสือว่ามีเมื่อทำ เฉพาะพิธีลงครุใหญ่เท่านั้น พิธีลงครุใหญ่มี ๓ วัน วันแรกจัดในเย็นวันพุธ วันสุดท้ายคือวันศุกร์ และวัน สุดท้ายนี้เองที่จะมีการส่งครุ รำคล้องหงส์ รำแทงเข้</p>	<p>The book stated that about the time when the <i>Thang Khe</i> ritual was organized, it would be performed in accompaniment to the <i>Long Kru Yai Ceremony</i> (a ceremony to pay</p>	<p>-ผู้วิจัยอธิบายคำว่า “พิธีลงครุใหญ่” ในเครื่องหมาย วงเล็บว่า “a ceremony to pay homage to <i>Nora</i> headmasters by inviting their spirits to the ceremonial stage” เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทาง</p>

<p>แล้วตัดเหมมรย</p>	<p>homage to <i>Nora</i> headmasters by inviting their spirits to the ceremonial site). The <i>Long Kru Yai</i> Ceremony ran for 3 days, starting from Wednesday evening and lasting until Friday. On the last day, there would be a <i>Song Kru</i> ritual, a <i>Khlong Hong</i> dance and a <i>Thang Khe</i> dance. Then, they would make a votive offering to the spirits.</p>	<p>เข้าใจพิธีกรรมนี้มากขึ้น และเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยภาคใต้</p> <p>- จากเว็บไซต์ <i>คนใต้คลับ.คอม</i> พบว่า คำว่า "ตัดเหมมรย" นั้น หมายถึง แก้วบน ผู้วิจัยจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการถอดความว่า "make a votive offering to the spirits"</p>
<p>๒๔๐. ไช้ฉิบหาย ระโนดเคยมีจ๊กโก่ที่ซ่าที่สุด และโดดเด่นที่สุด ๑ คน คือ "ไช้ฉิบหาย"</p>	<p>240. Khai Chip-Hai (Awful Khai) In <i>Ranot</i> district, there used to be a most feisty and outstanding <u>hooligan</u>. He was "<i>Khai Chip Hai (Awful Khai)</i>"</p>	<p>จ๊กโก่ – ผู้วิจัยแปลคำนี้ด้วยกลวิธีการถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย โดยใช้คำว่า <i>hooligan</i> ซึ่ง <i>Oxford Dictionary</i> ให้ความหมายว่า "A violent young troublemaker, typically one of a gang" ผู้วิจัยจึงแปลว่า <i>hooligan</i> ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายตามพจนานุกรม</p>
<p>ปลายยุค ๒๕๐๐ ต่ยุค ๒๕๑๐ เป็นยุคกางเกงเดฟ - ม้อด - เซลเลอร์ รองเท้าสันตึก ของวัยรุ่นชาย ส่วนวัยรุ่นหญิง มีกระโปรงมินิสเกิร์ต กางเกงยี่ดมีสายรัดได้ผ่าเท้า และรองเท้าสันตึกสูงปรี๊ดเป็นตัวแทน</p>	<p>The end of 1950s and the beginning of 1960s was the age of Dave – Mod - sailor pants and platform shoes for teenage boys. For teenage girls, there were miniskirts, stirrup leggings and towering platform shoes as their</p>	

	typical wear.	
<p>ไขฉิบหายปรากฏตัวในตลาดด้วยทรงผมและลีลาการแต่งตัวที่กวนสายตาคนทุกคน คือ ผมเกเรียนเล็กน้อย ด้านหน้ายกสูงแบบมดแดงชะเง้อเสื่อคับ กางเกงเดฟรัดน้องจนน่ากลัวว่าจะเดินเหินเหมือนชาวบ้านได้อย่างไร แต่ไขก็ไม่ยี่หระหรือกลัวใคร</p>	<p><i>Khai Chip-Hai</i> appeared in the market in such a hairstyle and a fashion and this got on everyone's nerve: a little close-cropped haircut with the front brushed up, making it look like a red ant looking up, a close-fitting shirt, skinny pants that tightened his calves so people were concerned about how he could walk around like an ordinary person. However, <i>Khai</i> did not care nor was afraid of anyone.</p>	
<p>ไขฉิบหายเป็นนักขับเรือหางยาวที่มีชื่อเสียงว่าห่ามที่สุดในอำเภอ ดั่งไม่มีใครเปรียบปาน ความบ้าระห่ำของไขคือพอตั้งเครื่องได้ที่แล้ว ไขสามารถยืนบนเครื่องเรือหาง และบังคับเรือให้วิ่งไปข้างหน้าเหมือนนักเต้นบัลเลต์ หรือพอติดเครื่องแล้ว ไขจะปล่อยมือแล่นไปนอนทางด้านหัวเรืออย่างสบายใจเฉิบ เรียกว่าห่ามคนละโยชน์กับตัวเครื่องที่ทำกำลังแผดเสียงจ้า จากนั้นไขก็จะบังคับเรือด้วยการเอียงตัวไปมา ทำให้ผู้พบเห็นมีความหวาดเสียวอย่างเหลือประมาณกลัวเรือปีศาจจะพุ่งไปชนบ้านหรือ</p>	<p><i>Khai Chip-Hai</i> was a long-tail boat driver who was notorious for being the most foolhardy person in the district. His notoriety was incomparable. <i>Khai's</i> foolhardiness was seen when after having set up the engine, he would stand on the long-tail boat engine and propel the boat forward, making him looking like a ballet dancer. Or, after starting the engine, he would let go his hands and quickly go to lie down comfortably at the prow of the</p>	

เรือใครเขา	boat, very far from the roaring engine. After that, he would control the boat by leaning back and forth which made people who saw it extremely worried that the devil boat would collide with people's houses or other boats.	
------------	---	--

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 การทบทวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

สารนิพนธ์เรื่อง “การแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* ของ เอนก นาวิกมูล” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการด้วยกัน ประการแรกคือ เพื่อศึกษาทฤษฎีการแปลและแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ องค์ประกอบและแนวทางการเขียนอัตชีวประวัติ ตลอดจนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ประการที่สองคือ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและศึกษาแนวทางแก้ปัญหาคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และประการสุดท้ายคือ เพื่อแปลส่วนหนึ่งของตัวบทที่คัดสรรจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทซึ่งถือว่าเป็นอัตชีวประวัติประเภทหนึ่ง และแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านวรรณกรรมของผลงานชิ้นนี้ ศึกษาแนวทางการแปล และแนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อ และศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเทียบกับวัฒนธรรมต่างประเทศเมื่อทำได้ เพื่อให้มีความรู้มากพอจะแก้ปัญหาคำการแปล และดำเนินการแปลตัวบทอย่างมีสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับ จากนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ วิเคราะห์ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วางแผนการแปล และแปลส่วนหนึ่งของตัวบทที่คัดสรรจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษจนเสร็จสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

5.2 การทบทวนสมมติฐานของงานวิจัย

ก่อนเริ่มต้นการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ในการแปลหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตีอาเน นอร์ดี แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โรมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน แนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแปลกต่าง เรียบเรียงโดยลอร์เรนซ์ เวนูตี ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน แนวคิดเกี่ยวกับชื่อและการแปลชื่อของลินคอล์น เฟอร์นันเดส และการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศ จะช่วยให้บทแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับ

5.3 รายงานผลการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาวิจัยครบถ้วนแล้ว พบว่าแนวทางต่างๆ ดังกล่าวทั้งหมดสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยได้

ในการวิเคราะห์ด้วยบทต้นฉบับ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในตัวบท ของ คริสตีอาเน นอร์ด เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้วิจัยทำความเข้าใจและตีความตัวบทได้ดี โดยเฉพาะการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ส่งสาร เจตนาของผู้ส่งสาร และอวัจนภาษา การวิเคราะห์ผู้ส่งสารนั้น มีความสำคัญและมีส่วนช่วยในการวางแผนการแปลด้วย เนื่องจากตัวบทนี้เป็นตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องผ่านมุมมองความคิด และความรู้สึกของผู้เขียน เมื่อผู้วิจัยรู้จักผู้เขียนและรับรู้ความตั้งใจของผู้เขียนเป็นอย่างดีแล้ว ผู้วิจัยจึงสามารถแปลตัวบทอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนาของผู้เขียน ด้านการวิเคราะห์อวัจนภาษา โดยเฉพาะรูปภาพ ทั้งภาพถ่ายและภาพวาดที่ประกอบอยู่ในตัวบท มีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยทำความเข้าใจและแปลคำที่อาจไม่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยมของคนที่อยู่ในยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ เป็นตัวบทประเภทอัตชีวประวัติ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือเป็นทั้งตัวบทประเภทให้ข้อมูลและแสดงอารมณ์ความรู้สึก การใช้แนวทางวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมของ โธมัส อาร์ อาร์พ และ เกรก จอห์นสัน ร่วมด้วย ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจองค์ประกอบภายในวรรณกรรมต่างๆ เช่น โครงเรื่อง การวางนิตยัตถะคร มุมมองในการเล่าเรื่อง และอารมณ์ขันของผู้เขียน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยถ่ายทอดบทแปลเป็นภาษาปลายทางได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

ส่วนการแก้ปัญหาการแปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยนั้น ผู้วิจัยพบว่า การนำแนวทางการแปลแบบทำให้กลมกลืน และแบบรักษาความแปลกต่าง เรียบเรียงโดย ลอว์เรนซ์ เวนูติ ซึ่งนำมาจำแนกกลวิธีการแปลโดย แจน เพเดอร์เซน มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการแปลและแปลตัวบทที่คัดสรรนั้น มีส่วนช่วยแก้ปัญหาการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนำแนวทางนี้มาใช้ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการแปลชื่อของ ลินคอล์น เฟอร์นันเดส ทำให้ผู้วิจัยมีกลวิธีแก้ปัญหามากเพียงพอต่อการผลิตบทแปลที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะกลวิธีการแปลที่นำมาใช้แปลคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในเรื่องนี้ได้ อีกทั้งมีการนำแต่ละกลวิธีมาใช้ผสมผสานกันด้วย เพื่อให้บทแปลมีสมมูลภาพใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด ในกรณีที่แนวทางการแปลทั้งสองแนวทาง มีกลวิธีการแปลเดียวกัน แต่เรียกต่างกัน ผู้วิจัยกำหนดเรียกเป็นชื่อเดียว เช่น การแปลแบบคงรูป หรือการทับศัพท์ ผู้วิจัยเรียกว่า การทับศัพท์ เป็นต้น

กลวิธีที่ผู้วิจัยนำมาใช้กับการแปลคำในอัตชีวประวัติเรื่องนี้นั้น มีกลวิธีที่ผู้วิจัยใช้แบบเดียว ได้แก่

1. การแปลคำสมมูล เช่น ขนม빙หัวจุก – Iced Gem

2. การขยายความ เช่น แทงเข้ – *Thang Khe* (Croc-Spearing Ritual)
3. การแปลตรงตัว เช่น จักจั่น – *Cicada*
4. การทับศัพท์ เช่น โศกทอง – *Khok Thong*
5. การถอดความโดยถ่ายโอนความหมาย เช่น ไม้โลงผี – *Used Coffin*

กลวิธีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ผสมผสานกัน ได้แก่

1. การใช้คำสมมูลร่วมกับการแปลตรงตัว เช่น จรวดสวมแก๊ป – *Cap Bomb Rocket*
2. การทับศัพท์ร่วมกับการแปลตรงตัว เช่น โจหลอก – *Fake Jo*
3. การทับศัพท์ร่วมกับการถอดความโดยการถ่ายโอนความหมาย เช่น
โจควายธนู – *Magic Buffalo Jo*
4. การแปลตรงตัวร่วมกับการถอดความโดยการถ่ายโอนความหมาย เช่น
ปี่ซังข้าว – *Rice Stubble Whistle*
5. การแปลตรงตัวร่วมกับการเพิ่มคำ เช่น งานทำบุญเดือนสิบ – *The Tenth Lunar Month Merit
- Making Festival*
6. การแปลตรงตัวร่วมกับการตัดทอน เช่น ไก่สามตัวจิกข้าวสาร – *Rice-Pecking Chickens*
7. การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการเพิ่มคำ เช่น
ไอพ่นกระป๋อง – *Tin Can Rocket*
8. การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรม เช่น
เลขยันต์ – *Yantra Cabalistic Diagrams*
9. การถอดความโดยการถ่ายโอนความหมายร่วมกับการตัดทอนและการเพิ่มคำ เช่น
ขนมลูกสัตว์ – *Animal-Shaped Biscuit*

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศ เมื่อผู้วิจัยสามารถหาข้อเปรียบเทียบได้ เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำความเข้าใจตัวบท และถ่ายทอดบทแปลออกมาได้อย่างเหมาะสม

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 สารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาประเด็นปัญหาคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยเพียงส่วนหนึ่งจากหนังสืออัตชีวประวัติ เรื่อง *เมื่อวัยเด็ก* เท่านั้น ยังมีคำทางวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ ที่ผู้วิจัยพบว่าน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งชื่ออาหารท้องถิ่น ฉายาของบุคคล ชื่อเพลง ข้าวของเครื่องใช้ในสมัยนั้น หรือประเพณีความเชื่อท้องถิ่นภาคใต้ต่างๆ เป็นต้น ที่อาจใช้กลวิธีการแปลเดียวกับกลวิธีที่ผู้วิจัยใช้ในการแปลคำที่ผู้วิจัยเลือกใช้ศึกษาและแปลได้ และอาจทำให้พบปัญหาการแปลอื่นๆ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายในการแปลอย่างยิ่ง

5.4.2 หนังสืออัตชีวประวัติเรื่องนี้ อาจมีองค์ประกอบทางวรรณกรรมที่แตกต่างจากหนังสืออัตชีวประวัติเล่มอื่นๆ เพราะหนังสือเล่มนี้เน้นด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเล็กๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพียงเท่านั้น ถ้าผู้วิจัยอื่นๆ สนใจทำงานแปลด้วยบทประเภทอัตชีวประวัติที่เน้นเนื้อหาด้านอื่นๆ ตัวอย่างเช่น อัตชีวประวัติของนักการเมือง อาจต้องใช้กลวิธีการแปลด้วยบทและคำศัพท์ที่แตกต่างจากสิ่งที่ผู้วิจัยผลงานชิ้นนี้ใช้ ทำให้มีการใช้กลวิธีการแปลและคำศัพท์ที่หลากหลายขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กวรรณิการ์ พรหมเสาร์ และนันทา เบญจศิริรักษ์. แกะรอยสำรับไทย. เชียงใหม่: วรณรักษ์: 2542.

การละเล่นไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://skitsthailand.blogspot.com>. วันที่สืบค้น 8 มกราคม 2559.

การละเล่นไทยสร้างเสริมคุณธรรมการละเล่นไทยสร้างเสริมคุณธรรม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

http://www.baanjomut.com/library_2/extension-2/thai_play/14.html. วันที่สืบค้น 5 มกราคม 2559.

ไกรทอง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/ไกรทอง>. วันที่สืบค้น 3 มกราคม 2559.

ขนมไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/ขนมไทย>. วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2558.

ขุนพันธรักษ์ราชเดช. ความเชื่อทางไสยศาสตร์ของชาวปักษ์ใต้. ใน สมบัติตายาย. (หน้า 179 – 187).

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2537

จอใต้. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.sator4u.com/paper/1871>. วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2558.

จิรกรรม ศิริประเสริฐ. เอกสารคำสอน เกมเบ็ดเตล็ด. ชลบุรี: ภาควิชาพลศึกษาและสันทนาการ คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.

ชบาตานี. ปีซังข้าว. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.oknation.net/blog/chabatani/2011/02/20/entry->

1. วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2558.

ชัย เรื่องศิลป์. การละเล่นของเด็กไทย. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, 2531.

สุพานีย์. การละเล่นพื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2549.

ดุขฎิ สัมบุณณานนท์. การถ่ายทอดคำศัพท์ในวัฒนธรรมเบงกาลีและหลักคำสอนในศาสนาอิสลาม

ในนวนิยายเรื่อง Brick Lane. สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ถนัดชัย มั่นเขตวิทย์. แนวทางการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยจากไทยเป็นอังกฤษในต้นบทประเภท

วรรณกรรม: กรณีศึกษาเรื่องสี่แผ่นดิน ของตุลจันทร์. สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2553

ทองทิพย์ พูลลาภ. 'โมดูลที่ 5 การวิเคราะห์ต้นบท'. คู่มือการศึกษาชุดวิชา หลักการแปล. นนทบุรี:

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555.

ธิพาดา สุภาแสน. การแปลคำศัพท์สร้างใหม่ในนวนิยายเรื่อง Ship Breaker ของ เปาโล บาซิกาลูฟี.

สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

นิทานก่อนนอน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.thaipoeam.com/เรื่องสั้น-นิยาย/ชีวิต-ดราม่า/44081>.

วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2558.

บุญยงค์ เกศเทศ. ผี วิถีคน. มหาสารคาม: กากะเขี้ยว, 2557.

เบญจวรรณ อุมารค์. การแปลวรรณกรรมเยาวชนแนวแฟนตาซีเรื่อง How to Train Your Dragon ของ

เครสซีดา เคาเวล. สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ปัทมกร ศรีบุญเรือง. การแปลวรรณกรรมเยาวชนแนวแฟนตาซี เรื่อง Jack Black and the Imagine

Nation ของ Matt Myklusch. สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ปภาดา ศักดินนท์. การละเล่นพื้นบ้านเด็กไทย. กรุงเทพฯ: อักษรคิดส์, 2555.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์. เล่าเรื่องเมืองใต้. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์, 2550.

ประวัติความเป็นมาของมโนราห์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<https://sites.google.com/site/psycicstam/prawati-khwam-pen-ma-khxng-mno-ra>. วันที่

สืบค้น 15 ธันวาคม 2558.

ปราณี วงษ์เทศ และสุจิตต์ วงษ์เทศ. ประเพณี 12 เดือน ในประวัติศาสตร์สังคมวัฒนธรรม เพื่อความอยู่

รอดของคน. กรุงเทพฯ: มติชน, 2548.

ปรีชา นุ่นสุข. สารทเดือนสิบ. ใน สมบัติตายาย. (หน้า 16 - 20). กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2537.

เป้ายิ่งอุบ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/เป้ายิ่งอุบ>. วันที่สืบค้น 14 ธันวาคม 2558.

พรศักดิ์ พรหมแก้ว. ประเพณีทำบุญเดือนสิบในภาคใต้. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมหนังสือตามแนวพระราชดำริ, 2528.

พิทยา บุษรรัตน์. โนราโรงครู. ใน สมบัติตายาย. (หน้า 156 - 160). กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2537.

ยิ่งยง เรื่องทอง. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. อุบลราชธานี: ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542.

แรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

http://www.culture.go.th/cday/index.php?option=com_content&view=article&id=693:2011-03-28-15-32-45&catid=54:0902&Itemid=81. วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2558.

วรรณภา แสงอร่ามเรือง. ทฤษฎีและหลักการแปล. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

วราภรณ์ พันธุ์ศรี. การแปลนวนิยายเรื่อง *The Finkler Question* ของ Howard Jacobson. สารนิพนธ์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.

วิเชียร เกษประทุม. 100 การละเล่นของเด็กไทย. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา, 2550.

วิเชียร ณ นคร. มรดกวัฒนธรรมทักซิณ. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร, 2537.

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. การเล่นของเด็กปักข์ใต้. ปัตตานี: ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี, 2523.

สว่าง เลิศฤทธิ์. เรื่องครั้งเก่าก่อน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2532

สัญญาณเลือด ผีหลังกลวง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: [http://www.komkid.com/ผีและวิญญาณ/สัญญาณ](http://www.komkid.com/ผีและวิญญาณ/สัญญาณเลือด-ผีหลังกลวง/)

เลือด-ผีหลังกลวง/. วันที่สืบค้น 8 มกราคม 2559.

สัตว์ในเทพนิยาย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://vrclever.wordpress.com/สัตว์ในเทพนิยาย>. วันที่สืบค้น

6 มกราคม 2559.

สุวรรณ สุวรรณเวช, พล.ต.อ. พื้นฐานความเชื่อของคนไทย. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2546.

เสมอพร สังวาสี. อาหารไทยสี่ภาค. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Health&Cuisine, 2549.

เอนก นาวิกมูล. เมื่อวัยเด็ก. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์, 2556.

อโนชาวี เพชรรัตน์. การศึกษากลวิธีการแปลบทเพลงเพื่อขับร้องในภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันเรื่อง

The Prince of Egypt, Mulan และ The Corpse Bride. สารนิพนธ์คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

ภาษาอังกฤษ

Arp, Thomas R. and Johnson, Greg. Perrine's Literature: Structure, Sound, and Sense.

Boston: Thomson Higher Education, 2006.

Fernandes, Lincoln. "Translation of Names in Children's Fantasy Literature: Bringing the

Young Reader into Play". New Voices in Translation Studies (2006): 44-55. [Online]

Available:<http://www.iatis.org/newvoices/issues/2006/fernandes-paper-2006.pdf>

American folk toys [Online]. Available from:

<http://www.homesteadtoys.com/americanfolktoys.html>. [2016, January 4]

How to Play: Mancala. [Online]. Available: [http://www.thecardz.com/2011/04/how-to-](http://www.thecardz.com/2011/04/how-to-play-mancala/)

[play-mancala/](http://www.thecardz.com/2011/04/how-to-play-mancala/)) [2016, January 6]

Nord, Christiane. Text Analysis in Translation: Theory, Methodology, and Didactic Application of

a Model for Translation-Oriented Text Analysis. Amsterdam-New York: Rodopi, 2005.

Theisen, Brian. Japanese toys: Traditional toys [Online]. Available from:

<http://web.mit.edu/21f.066/www/theisen/toys/traditional.html> [2015, November 3]

TOPICS Online Magazine. Traditional Children's Games from Around the World [Online].

Available from: <http://www.topics-mag.com/edition11/games-section.htm> [2015,

November 5]

Toys and Games. [Online]. Available from: <http://www.historylives.com/toysandgames.htm>

[2015, November 7]

Venuti, Lawrence. The translator is invisibility: a history of translation. New York: Routledge,

2008.

Venuti, Lawrence. Translation changes everything: theory and practice. New York: Routledge,

2013.